

Programmabegroting

2017

<u>Inhoudsopgave</u>	<i>blz.</i>
Raadsbesluit (wordt bij de definitieve versie gevoegd)	3
Aanbieding	3
Financiële begroting	8
Programma's	13
1. Participatie en ondersteuning	
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	
3. Woon- en leefomgeving	
4. Bestuur en interne dienstverlening	
Paragrafen	40
1. Lokale heffingen	
2. Weerstandsvermogen	
3. Onderhoud kapitaalgoederen	
4. Financiering	
5. Grondbeleid	
6. Verbonden partijen	
Bijlagen	70
1. Reserves en voorzieningen	
2. Beleidstoevoegingen 2017 – 2020	
3. Berekening EMU-saldo	
4. Overzicht programma's en producten	
5. Kerngegevens & indicatoren	

Raadsbesluit

Nr. 16-110

De raad van de gemeente Barneveld;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders, nr. 16-110;

besluit:

De Programmabegroting 2017 vast te stellen en daarmee:

1. opdracht te verlenen aan ons college tot uitvoering van de programma's en deze vast te stellen met betrekking tot de doelstellingen en speerpunten;
2. de bijbehorende budgetten per beleidsproduct (en per programma) voor 2017 te autoriseren;
3. de belastingen, met uitgezonderd de reclamebelasting en precariobelasting, voor het jaar 2017 te verhogen met 1,25%;
4. de rioolheffing te verhogen met 1,5% (conform VGRP);
5. de heffingen voor de leges omgevingsvergunning met 10% te verhogen en de leges bestemmingsplannen en de leges burgerzaken met 1,25%;
6. akkoord te gaan met de beleidstoevoegingen 2017 en de daarbij behorende lasten;
7. de geactualiseerde prognose meerjarenbegroting 2017 – 2020 vast te stellen;
8. de voorgestelde toepassingen van de voorzieningen voor onderhoud en vervanging (zie hiervoor paragraaf 3) te autoriseren;
9. de mandaten op het gebied van strategische grondaankopen en instellen van voorbereidingskredieten ten behoeve van de grondexploitatie aan het college toe te kennen (zie hiervoor paragraaf 5);
10. de rentekosten en -inkomsten te begroten op het beleidsproduct 'Treasury';
11. voor het jaar 2017 het te hanteren rentepercentage voor de grondexploitaties vast te stellen op 3% (was 3,5%);
12. het begrotingsoverschot ad € 158.000 te storten in de algemene reserve.

Vastgesteld in de openbare vergadering van 9 november 2016.

De raad voornoemd,

de griffier,

de voorzitter,

Aanbieding

Aanbiedingsbrief

Barneveld, 11 oktober 2016

Aan de raad,

A) Aanbieding

Hierbij bieden wij u de ontwerp-Programmabegroting voor 2017 aan. Hierin is de jaarschijf 2017 van de door u vastgestelde Kadernota 2017-2020 uitgewerkt. Beleidsambities zijn geconcretiseerd op basis van de meest actuele gegevens en recente ontwikkelingen, waarbij wij de aangenomen amendementen en moties hebben doorvertaald.

De voorliggende begroting sluit met een overschot van € 158.000. Ook de andere jaren in het meerjarenperspectief laten een positief begrotingsresultaat zien. Ten opzichte van de Kadernota is sprake van een positiever meerjarig financieel resultaat. Dit is met name het gevolg van het doorvoeren van groot onderhoud van het gemeentefonds, waar wij, samen met 14 andere gemeenten en de VNG, bij de minister

intensief op aangedrongen hebben. Dit heeft een structureel positief effect van € 620.000. Zoals bij de Kadernota is afgesproken wordt deze structurele meevaller in zijn geheel als stelpost voor toekomstige kapitaallasten voor de rondweg Barneveld-Oost ingezet.

Ook in 2017 zetten we de ingezette nullijn voor compensatie van loon- en prijsontwikkeling voort. En we ronden de laatste tranche van de bezuinigingen ter grootte van €700.000 af.

Omdat sommige heffingen niet geheel kostendekkend zijn en er weer sprake is van economisch herstel, stellen we een geringe stijging van de belastingen en leges voor van 1,25%, met uitzondering van de reclame- en precariobelasting en de afvalstoffenheffing. De voorgestelde verhoging van de rioolheffing met 1,5% is afgesproken in het VGRP. De voorgestelde verhoging van de leges omgevingsvergunning met 10% vloeit voort uit de afspraken gemaakt in mei 2016, bij de behandeling van het voorstel 'handhaving omgevingsrecht'. Barneveld is nog steeds een gemeente met een gemiddelde lastendruk.

B) Inleiding

Zoals in de toelichting op de rijksbegroting voor 2017 is verwoord, is met de decentralisaties, een grote verandering in het binnenlands bestuur, het gewicht van gemeenten toegenomen. De rijksoverheid erkent dat op meerdere vlakken het belang van het lokale bestuur groter wordt. Bij dit plaatje past een sterke lokale democratie. Daarvoor is de Agenda Lokale Democratie opgestart, die tot doel heeft de lokale democratie ruim baan te geven, samenwerking te stimuleren en na te gaan wat wel en niet werkt. In de komende tijd wordt gewerkt aan een pakket van maatregelen om de lokale politiek te faciliteren.

Daarbij is er ook aandacht voor de veranderende verhouding tussen de overheid en de burger. Vooral de sturing door de gemeente komt dichterbij burgers te staan. De gemeente werkt meer in samenspraak met burgers, medeoverheden en andere betrokkenen. De in te voeren Omgevingswet is een uitdrukkelijke weerslag van deze visie en zal verstrekkende gevolgen hebben, zowel voor burgers en bedrijven als voor de werkwijze van de gemeente. De vastgestelde Strategische Visie zal als spoorboekje dienen voor de verdere ontwikkelingen in de gemeente, waaronder het opstellen van een Omgevingsvisie.

Sinds enkele jaren groeit de Nederlandse economie weer bestendig. De verwachte groei voor 2017 komt, ondanks de aangekondigde Brexit, uit op 1,7 procent. De ontwikkeling van de werkgelegenheid in onze gemeente is gunstiger dan de landelijke trend. Het aantal banen groeit nog steeds en het aantal werkzoekenden loopt terug. In sommige sectoren wordt al een spanning geconstateerd bij het tijdig vervullen van vacatures.

De afspraken met werkgevers over meer banen voor mensen met een arbeidsbeperking worden voortvarend uitgevoerd. De arbeidsparticipatie groeit ook doordat steeds meer Nederlanders actief mee willen en kunnen doen op de arbeidsmarkt. Lokaal vertalen wij dit in een taakstelling voor de gemeentelijke organisatie en door goede informatievoorziening en samenwerking met het georganiseerde bedrijfsleven op regionaal niveau. Een van de kernbegrippen in het nationale, regionale en lokale beleid is innovatie. Innovatieve en snelgroeiende bedrijven zijn erg waardevol voor de economische groei. Ze zorgen voor nieuwe producten of technologieën en scheppen nieuwe banen. Naast deze economische afweging staat echter ook het belang van het maatschappelijk effect. Innovatie heeft ook grote gevolgen voor de samenleving. Er zijn al veel nieuwe netwerken ontstaan. Rollen van burgers en instellingen veranderen. Innovatie van technieken en van processen is nodig om het onderwijs beter te laten aansluiten op de arbeidsmarkt, om te komen tot verduurzaming van productie en consumptie en om zoveel mogelijk mensen te betrekken bij de samenleving. In onze gemeente kennen wij veel innovatieve bedrijven en organisaties, die in hun ontwikkeling veel aandacht besteden aan de maatschappelijke vragen rond welzijn, veiligheid, energiegebruik en milieubelasting.

Bij de Kadernota gingen we er nog van uit dat de sterke instroom van vluchtelingen de eerstkomende jaren nog zal aanhouden. Inmiddels zien we dat het aantal vluchtelingen dat naar Europa en Nederland komt is gedaald. Vooralsnog vergt het echter nog een flinke inspanning om de taakstelling voor de te huisvesten statushouders in 2017 te realiseren en deze doelgroep te ondersteunen bij hun integratie en participatie.

C) Ontwikkelingen en Prioriteiten

Binnen de bovengenoemde trends op landelijk niveau is een aantal ontwikkelingen bepalend voor onze prioriteiten in het begrotingsjaar 2017.

Participatie en Ondersteuning

Het sociaal werkvoorzieningsschap Permar wordt per 1 november opgeheven en komt daarmee in

liquidatie. In 2017 wordt uitwerking gegeven aan de taakstelling om zoveel mogelijk lokaal passende alternatieven te bieden. Daarbij worden werkgevers en lokale instellingen intensief betrokken. Belangrijke uitgangspunten zijn zo veel als mogelijk lokaal en regulier regelen, behoud van goed werkende structuren en samenwerking binnen het sociaal domein. Daarnaast zijn zorgvuldigheid en oog voor doorontwikkeling van de betrokken Wsw-medewerkers belangrijke opgaven.

Op het gebied van de maatschappelijke zorg hebben de decentralisaties al grote gevolgen gehad. De eerste fase van de invoering van de Jeugdwet is in onze regio voorspoedig verlopen. Daarbij lag de nadruk op het organiseren van de overgang van de bestaande zorg en opvang van nieuwe instroom. Ook is duidelijk geworden dat de behoefte aan ondersteuning breder is dan de ondersteuningsmogelijkheden uit de Jeugdwet. Dit vraagt om meer aandacht en regie. Enerzijds komt dat doordat door de veranderingen in de WMO en Jeugdwet niet altijd een volledige opvang meer aanwezig is voor verschillende doelgroepen, anderzijds doordat zowel de vragen van de doelgroepen als de samenleving veranderen. In 2017 zal dan ook extra aandacht worden besteed aan deskundigheidsbevordering op diverse terreinen, versterken van netwerken, waaronder intensievere samenwerking met huisartsen en ondersteuning bij zelfstandig wonen, zoals 18+ jongeren met problematiek op meerdere levensterreinen. Daarnaast moet met name het verder transformeren van de jeugdhulp in de komende jaren leiden tot het beheersbaar krijgen van het jeugdhulpbudget. Een structurele toekenning van compensatie door het rijk voor de problematiek van voogdijinstellingen en het woonplaatsbeginsel zou het te overbruggen tekort op jeugdhulp aanzienlijk reduceren. Of en wanneer deze structurele compensatie er komt, is nog onduidelijk. Wij komen in november met een tweede Financiële monitor Sociaal Domein. Op basis van deze tweede monitor volgt een eventuele financiële bijstelling in samenhang met de reserve sociaal domein.

Bedrijvigheid en bereikbaarheid

Het kabinet wil de kennis in de agrofoodsector en de groene ruimte in 2017 vergroten. Prioriteit ligt bij ondernemerschap, kennis & innovatie en internationalisering, waardoor leerlingen en studenten na afronding van hun opleiding een basis hebben voor de start van een eigen bedrijf in het groene domein. In onze gemeente is deze ontwikkeling ingezet met onder andere het Poultry Expertise Centre en in onze regio zien wij een vergelijkbare ontwikkeling ten aanzien van de technologische vakken.

De bedrijfseconomische dynamiek in onze gemeente is onverminderd groot. Het aantal arbeidsplaatsen en vestigingen blijft stijgen. De belangstelling voor kavels op Harselaar Zuid fase 1 overtreft de verwachtingen. Opmerkelijk daarbij is dat de uitgifte van kavels op Harselaar West West en Harselaar Zuid, (naar verwachting) niet leidt tot leegstand door vertrek.

Een belangrijk aspect van alle innovatie is de beschikbaarheid van breedband. De aanleg van glasvezel in het buitengebied leek lang moeilijk haalbaar, vanwege gebrek aan belangstelling in de markt. Daar is een kentering in ontstaan en mede door de samenwerking in de regio, hebben nu 5 regiogemeenten een intentieovereenkomst getekend met CIF om de situatie in kaart te brengen. Nog dit jaar en in 2017 zullen daardoor in meerdere deelgebieden vraagbundeling en aanleg worden gestart.

De bereikbaarheid van werk- en woongebieden is voor onze groeiende gemeente een permanent aandachtspunt. Ten aanzien van de externe bereikbaarheid zijn wij er in geslaagd om met veel steun van het bedrijfsleven, de provincie en de regio, landelijk aandacht te krijgen voor het knooppunt A1-A30. Dit heeft nog niet geleid tot concrete maatregelen van de minister. Wij zullen ook in 2017 inzetten op een verdere lobby en planontwikkeling in nauwe samenwerking met de verschillende stakeholders.

Met de aanleg van de verbinding tussen Harselaar en de Wesselseweg is de facto een eerste schakel gerealiseerd voor een oostelijke rondweg rond Barneveld. De intentie om de planontwikkeling door te zetten en benodigde financiering daarvoor in kaart te brengen, is uitgesproken. Gestart wordt met het opstellen van een nieuw Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP). Belangrijk is de inzet op duurzame oplossingen, waarbij gedacht wordt aan het doorzetten van het beleid met betrekking tot snelfietsroutes, carpooling/stapp in-model en versterking van de rol van het openbaar vervoer.

Woon- en leefomgeving

Met de vast te stellen Woonvisie beschikt de gemeente over een nieuw meerjarig Woningbouwprogramma. De omvang van de nieuwbouw in onze gemeente is al jaren uitzonderlijk en ook voor 2017 hebben wij een ambitieus bouwprogramma, waarbij een inhaalslag zal plaatsvinden in de sociale woningbouw.

Een urgente uitdaging vormt de fijnstof-problematiek, die onder andere wordt veroorzaakt door de intensieve veehouderij. Met de stakeholders uit die sector, wordt, in regionaal verband, gewerkt aan een beleid dat bijdraagt aan vermindering van de uitstoot. Hierbij is de innovatie van productiemethoden en kennisontwikkeling

van doorslaggevend belang om een levensvatbare sector te behouden.

De verwachting is dat het aantal agrarische bedrijven de komende jaren verder daalt. Met de lege gebouwen moet op een zodanige wijze worden omgegaan, dat de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied gewaarborgd blijft. De 'blijvers' daarentegen moeten ontwikkelingsmogelijkheden houden of weer krijgen, zodat deze bedrijven op een duurzame, economisch verantwoorde wijze kunnen ontwikkelen. Daarbij merken wij op dat er in de primaire sector sprake is van een heroriëntatie op de markt. Inspelend op de behoeften van consumenten, ontstaat een trend naar meer kwaliteit en productdifferentiatie. Dat sluit goed aan bij de regionale en provinciale voedselvisie, waarin aandacht is voor nieuwe markten, zoals streekproducten.

De klimaatverandering heeft grote invloed op het uitvoeren van de gemeentelijke watertaken. Ook ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid, de toename aan verharding, risico-gestuurd beheer en samenwerking zijn van belang. Wij treffen maatregelen om wateroverlast te voorkomen. Dat geldt ook voor energievoorziening, waarbij wij onze inspanningen richten op energiebesparing en het duurzaam opwekken van energie.

Bestuur en interne dienstverlening

De regionale samenwerking in Regio FoodValley is een nieuwe fase ingegaan met de vaststelling van een tripartite Strategische Agenda met Uitvoeringsprogramma. Niet langer zijn alleen de (regio-)gemeenten de enige trekker van projecten en programma's. Ook het onderwijs en het bedrijfsleven nemen hun verantwoordelijkheid. Dat vraagt nog wel de nodige aanpassingen in de werkwijze en de afstemming. Het regiobestuur beraadt zich over een aangepaste taakstelling en samenstelling van het regiokantoor.

Wij realiseren ons dat het belang van FoodValley voor onze inwoners en bedrijven nog onvoldoende wordt onderkend. De programma's en projecten krijgen steeds meer invloed op de uitstraling en het imago van het gebied. De aandacht voor aansluiting van onderwijs op de regionale arbeidsmarkt verhoogt de kansen voor onze inwoners. Zo zijn er veel voorbeelden te noemen. Wij zullen extra aandacht geven aan de communicatie over deze zaken.

Recent is veel aandacht in de pers gegeven aan cybercriminaliteit en datalekken bij gemeenten. Binnen de totale verbetering van de informatievoorziening en dienstverlening geven wij prioriteit aan de borging van de privacy en het voorkomen van cybercriminaliteit.

D) Financiële begroting

Begrotingsjaar 2017

Bij de Kadernota 2017-2020 werd een sluitende begroting 2017 verwacht. Het begrotingsresultaat nu laat een voordelig saldo van € 158.000 zien.

Prognose meerjarenbegroting 2018-2020

Onderstaand treft u een resumerend overzicht van de uitkomsten van de meerjarenprognose aan afgezet tegen de meerjarenprognose zoals die bij de Kadernota 2017- 2020 is vastgesteld. In de financiële begroting vindt u een toelichting op de belangrijkste afwijkingen ten opzichte van de raming uit de Kadernota.

	bedragen x € 1.000			
Meerjarenprognose	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo Kadernota 2017 - 2020	-	-	-	227
Saldo Programmabegroting 2017	158	105	205	213

Bezuinigingen

In deze begroting is de laatste tranche van de bezuiniging ter grootte van € 700.000 uitgewerkt in de jaarschijf 2017 en is als volgt ingevuld:

- € 102.000 als gevolg van het minder invullen van vacatures bij vertrekkend personeel;
- € 298.000 bijstelling van budgetten ondermeer door aanpassen van werkprocessen, anders organiseren van werkzaamheden;
- € 100.000 verlaging van het budget autonome groei conform voorstel in jaarverslaggeving 2015;
- € 200.000 bijstelling van de inkomsten door de komende 3 jaar een gematigde verhoging (1,25%) van leges en overige belastingen toepassen gezien het economisch herstel in relatie tot de kostenontwikkeling (bijv. cao).

Met de invulling van deze taakstelling is de bezuinigingopgave ingevuld en gerealiseerd.

Conclusie

Alle jaren laten een begrotingsoverschot zien. Op basis van deze uitkomst verwachten wij in aanmerking te komen voor de lichtste vorm van financieel toezicht door de provincie.

E) Financiële positie

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen komt uit op een factor van 1,2. Dit is binnen de optimale bandbreedte (1,2 – 1,6 en fractioneel beter dan in de jaarverslaggeving 2015 (1,1)).

Balansprognose en financiële ratio's

Wij beoordelen de financiële positie van de gemeente Barneveld niet alleen op basis van het weerstandvermogen en het begrotingsresultaat, maar ook op basis van de solvabiliteit en de netto-schuldquote gebaseerd op een meerjaren balansprognose. In deze Programmabegroting is voor het eerst een meerjarenbalans opgenomen in paragraaf 2 – weerstandsvermogen. Graag verwijzen wij u hiernaar.

In deze begroting zien we dat de solvabiliteit zich positief ontwikkelt (2017: 21% was in 2015: 18%). De netto schuldquote ontwikkelt zich licht nadelig (2017: 199% was in 2015: 195%) voornamelijk door wijzigingen in de noemer als gevolg van wijzigingen in de administratieve voorschriften. Deze wijzigingen resulteren in ca. 10% hogere netto schuldquote per 2017; zonder aanpassing was de schuldquote circa 185% geweest. De schuldpositie ontwikkelt zich per saldo dus wel positief, vooral door een positieve ontwikkeling van de gronduitgifte. Dit uit zich onder meer in een gunstige ontwikkeling van de grondexploitatiequote (van 183% in 2011 naar 72% in 2017).

Deze positieve ontwikkelingen zullen de komende jaren moeten bestendigen. Onze ambities gaan gepaard met investeringen, hierdoor zullen de balansratio's de komende jaren wellicht nog fluctueren voordat zij op of onder de normwaarde gaan uitkomen (kosten gaan voor de baten uit).

F) Beleidstoevoegingen

Voor het uitvoeren van verschillende beleidsambities is ook voor 2017 voorzien in een aantal beleidstoevoegingen. In vergelijking met de vastgestelde Kadernota 2017-2020 zijn de beleidstoevoegingen nagenoeg onveranderd opgenomen in de programmabegroting. In bijlage 2 treft u de volledige lijst met voorstellen tot beleidstoevoegingen aan. Hierbij is onderscheid gemaakt in voorstellen met structurele- en incidentele lasten. De incidentele lasten worden binnen de reguliere exploitatie gedekt vanuit incidentele middelen.

De wijziging ten opzichte van de Kadernota 2017-2019 is een gevolg van bij de Kadernota aangenomen moties, waar wij uitvoering aan geven en betreft het volgende:

- Ter invulling banenafpraak voor het invullen van garantiebanen in de gemeentelijke organisatie is een structurele beleidstoevoeging van € 50.000 in 2017 en aanvullend € 75.000 in 2018 opgenomen.
- Voor het opstellen en uitvoeren van het Plan van Aanpak ten aanzien van de luchtkwaliteit is incidenteel € 30.000 opgenomen in 2017.
- Voor de Oostelijke Rondweg is vanaf 2017 een stelpost opgenomen van € 620.000, vanaf 2020 te verhogen naar € 1.000.000.

Naast deze beleidstoevoegingen zijn de aangenomen amendementen ten aanzien van de kwaliteitsverhoging wegen en de extra bijdrage voor muziekonderwijs verwerkt in deze begroting. Ook de in september aangenomen motie ter verruiming van het gratis beschikbaar stellen van VOG's is verwerkt in de voorliggende begroting.

G) Wijzigingen Besluit begroting en verantwoordingen voor gemeenten

In 2016 zijn grote wijzigingen in het Besluit Begroting en Verantwoording voor gemeenten (BBV) doorgevoerd. De wijzigingen hebben betrekking op een breed spectrum van onderwerpen met als rode draad het versterken van de horizontale sturing en verantwoording door de raad. Onze gemeente heeft in 2013 een groot aantal wijzigingen doorgevoerd die deels vooruitliepen op deze wijzigingen.

In 2017 is het verplicht om de kostendekkendheid van heffingen en leges te laten zien. Hiervoor hebben wij in paragraaf 1 de kostendekkendheid van de leges omgevingsvergunningen, grafrechten en burgerzaken als

hoofdcategorieën opgenomen.

Vanaf 2017 is ook een meerjarenbalans (inclusief kengetallen) verplicht gesteld, dit nemen wij op in paragraaf 2. In deze meerjarenbalans zijn de wijzigingen in de categorisering van de voorraad bouwgrond verwerkt. Ook het financiële effect van het verdwijnen van de categorie 'niet in exploitatie genomen gronden' is in deze begroting verwerkt.

In 2017 is het opnemen van taakvelden verplicht gesteld. Dit is administratief verwerkt en opgave ervan wordt verstrekt aan het CBS. In deze begroting is bij de productenraming (bijlage 4) een kolom toegevoegd met daarin de taakvelden genoemd.

Ten aanzien van indicatoren is een aantal kengetallen verplicht gesteld, hiervoor hebben wij een link opgenomen in bijlage 5 naar 'www.waarstaatjegemeente.nl' waar de actuele gegevens worden bijgehouden.

Daarnaast kijken wij op twee punten af van het BBV, waarbij we u voorstellen hiermee in te stemmen:

1. Het BBV schrijft voor om de rentekosten te verdelen naar de verschillende taakvelden. Vanwege de transparantie begroten wij de rentekosten en -inkomsten op één beleidsproduct 'Treasury', conform de bestendige werkwijze vanaf 2013.
2. Wij financieren onze grondexploitaties met lang vreemd vermogen. De rente die wij toerekenen aan onze grondexploitaties baseren wij daarom op de gemiddelde rentekosten over de vaste leningenportefeuille (in 2017 is dit 3%), in plaats van het rentepercentage te verlagen naar rato de verhouding vreemd vermogen / totaal vermogen.

H) Besluitvorming

Wij stellen u voor de Programmabegroting 2017 vast te stellen en daarmee:

1. opdracht te verlenen aan ons college tot uitvoering van de programma's en deze vast te stellen met betrekking tot de doelstellingen en speerpunten;
2. de bijbehorende budgetten per beleidsproduct (en per programma) voor 2017 te autoriseren;
3. de belastingen, met uitgezonderd de reclamebelasting en precariobelasting, voor het jaar 2017 te verhogen met 1,25%;
4. de rioolheffing te verhogen met 1,5% (conform VGRP);
5. de heffingen voor de leges omgevingsvergunning met 10% te verhogen en de leges bestemmingsplannen en de leges burgerzaken met 1,25%;
6. akkoord te gaan met de beleidstoevoegingen 2017 en de daarbij behorende lasten;
7. de geactualiseerde prognose meerjarenbegroting 2017 – 2020 vast te stellen;
8. de voorgestelde aanwendingen van de voorzieningen voor onderhoud en vervanging (zie hiervoor paragraaf 3) te autoriseren;
9. de mandaten op het gebied van strategische grondaankopen en instellen van voorbereidingskredieten ten behoeve van de grondexploitatie aan het college toe te kennen (zie hiervoor paragraaf 5);
10. de rentekosten en -inkomsten te begroten op het beleidsproduct 'Treasury';
11. voor het jaar 2017 het te hanteren rentepercentage voor de grondexploitaties vast te stellen op 3% (was 3,5%);
12. het begrotingsoverschot ad € 158.000 te storten in de algemene reserve.

Burgemeester en wethouders van Barneveld,

Drs. D. Bakhuizen
secretaris

Dr. J.W.A. van Dijk
burgemeester

Financiële begroting

Inleiding

De begroting 2017 is opgesteld volgens de vastgestelde richtlijnen en uitgangspunten. Voor prijsniveaus is uitgegaan van een algemene nullijn van het uitgavenkader (geen inflatiecorrectie) en de actueel geldende CAO 2016-2017. De betreffende CAO loopt af in mei 2017. In deze begroting is een stelpost opgenomen voor een eventuele loonstijging van ca. 2,5% voor de nieuw te sluiten CAO medio 2017. Eveneens is voor 2017 rekening gehouden met compensatie van de loonontwikkeling van gesubsidieerde sociaal-maatschappelijke en culturele instellingen. In de ramingen van de begroting 2017 zijn alle begrotingswijzigingen tot en met de raadsvergadering van september 2016 verwerkt.

In de financiële begroting wordt weergegeven:

- een overzicht van baten en lasten per programma, voor en na resultaatbepaling inclusief inzicht in kosten van overhead, algemene dekkingsmiddelen en de incidentele begrotingsruimte;
- een analyse van het verschil tussen de jaarschijf 2017 t.o.v. de Kadernota 2017-2020;
- de verschillen van de meerjarenprognose tussen de Kadernota en Programmabegroting jaarschijven 2018-2020, waarbij voor u het totale verschil in het laatste jaar (2020) toegelicht wordt;
- de meerjarenprognose 2018-2020 inclusief toelichting.

Begroting 2017

Overzicht baten en lasten per programma

bedragen x € 1.000

Overzicht baten en lasten	Begroting 2017		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
Programma's	- 92.640	32.323	- 60.317
1. Participatie en ondersteuning	- 44.004	11.142	- 32.862
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	- 3.104	1.313	- 1.791
3. Woon- en leefomgeving	- 41.566	17.232	- 24.334
4. Bestuur en interne dienstverlening	- 3.966	2.636	- 1.331
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	- 18.559	80.562	62.003
Algemene dekkingsmiddelen	- 3.999	79.919	75.921
Overhead	- 14.223	643	- 13.580
Onvoorzien (incidentele begrotingsruimte)	- 338		- 338
Saldo van baten en lasten	- 111.199	112.885	1.686
Mutatie reserves			
Mutatie reserves	- 2.902	1.374	- 1.528
Mutatie reserves	- 2.902	1.374	- 1.528
Resultaat	- 114.101	114.259	158

Verschillen jaarschijf 2017 t.o.v. de Kadernota 2017-2020

bedragen x € 1.000

Begrotingsresultaat	Begroting 2017
Saldo Kadernota 2017-2020	-
Financiële bijstellingen	
01. Hoger accres algemene uitkering	310
02. Inlopen op tekort van de bijstand	200
03. Hogere opbrengst OZB (volume)	40
04. Lagere rentekosten	140
05. Toename kosten bijzondere bijstand	- 35
06. Verhoging budget i.v.m. hoger kwaliteitsniveau wegen	- 135
07. Kosten wegens afbouw activering vaste personeelskosten	- 100
08. Nieuwe beleidstoevoeging banenafpraak	- 50
09. Verlaging storting Algemene reserve	- 199
10. Herverdeeffect groot onderhoud gemeentefonds - VHROSV	620
11. Opnemen stelpost voor toekomstige lasten rondweg Barneveld-Oo	- 620
12. Lagere VOG-opbrengsten	- 10
13. Diversen, per saldo	- 3
Totaal Financiële bijstellingen	158
Begrotingsresultaat	158

- 1. Algemene uitkering (V 310)**

Op basis van de septembercirculaire 2016 is de uitkering vanuit het gemeentefonds begroot. Voor 2017 valt het accres hoger uit dan begroot in de Kadernota (€ 260.000). Daarnaast wordt rekening gehouden met een gemiddeld sterkere toename van inwoners en woningen op basis van de actuele inschattingen (€ 50.000).
- 2. Inlopen op tekort van de bijstand (V 200)**

De afgelopen jaren is het aantal mensen in de bijstand opgelopen. Vanwege de verrekeningsystematiek van het Rijk, heeft de gemeente daarin eerst een eigen risico. De groei is het laatste jaar gestabiliseerd en is de begrote compensatie in 2017 vrijwel gelijk aan de begrote kosten.
- 3. Hogere opbrengst OZB (V 40)**

Vanwege meer woningen en bedrijven begroten wij een hogere OZB opbrengst (€ 40.000).
- 4. Lagere rentekosten (V 150)**

De rentekosten dalen van gemiddeld 3,5% naar 3,0% in 2017. Dit komt voort uit aanhoudende lage rentestanden en het daardoor kunnen afsluiten van leningen tegen aanzienlijk lagere rentestanden. Door de lagere kostenvoet daalt in 2017 ook het rentepercentage, dat gehanteerd wordt om rentekosten over de grondvoorraad in rekening te brengen, naar 3,0%.
- 5. Toename kosten bijzondere bijstand (N 35)**

Voor de bijzondere bijstand is aanvullend budget opgenomen ter grootte van €35.000 voor toegenomen kosten van de bewindsvoering.
- 6. Verhoging budget i.v.m. hoger kwaliteitsniveau wegen (N 135)**

Om het kwaliteitsniveau van de wegen te verhogen (aangenomen amendement bij de Kadernota 2017-2020) is een structurele lastenverzwaring van €135.000 opgenomen.
- 7. Kosten wegens afbouw activering vaste personeelskosten (N 100)**

Bij de realisatie van investerings- en grondexploitatieprojecten mag een redelijk deel van de personeelskosten geactiveerd worden. Vanaf de begroting 2013 wordt ingezet om het deel dat terugkerend van aard is, van de investeringsprojecten, jaarlijks met ca. 10% te verminderen. Deze afbouw sluit aan op het advies van de financieel toezichthouder, de provincie Gelderland.
- 8. Nieuwe beleidstoevoeging banenafpraak (N 50)**

In deze Programmabegroting is, in aanvulling op de Kadernota 2017-2020, een structurele beleidstoevoeging opgenomen voor het realiseren van garantiebanen in de gemeentelijke organisatie. Dit heeft een effect van € 50.000 (nadelig) in 2017 en vanaf 2018 aanvullend structureel € 75.000.
- 9. Handhaven storting Algemene reserve (N 199)**

In de Programmabegroting 2016 is een stelpost opgenomen om de algemene reserve te versterken. Om de begroting sluitend te houden was in de Kadernota 2017-2020 voorzien dat de storting in de algemene reserve verlaagd zou worden. Met de huidige uitkomst van de begroting is deze verlaging niet nodig, maar blijft de storting gehandhaafd.
- 10. Herverdeeleffect groot onderhoud gemeentefonds - VHROSV (Volkshuisvesting Ruimtelijke Ordening en Stedelijke Vernieuwing) (V 620)**

Onze gemeente heeft in het voorjaar van 2016 het initiatief genomen om met 14 gemeenten het ministerie van Binnenlandse Zaken, de VNG en de Raad voor de Financiële verhouding te attenderen op de wenselijkheid van het doorvoeren van het groot onderhoud van het gemeentefonds. De minister heeft in juli 2016 besloten om dit voor 2/3 te doen. Dit heeft voor onze gemeente een structureel positief effect van € 620.000. Wij blijven ons inzetten op het herverdelen van het laatste deel van het groot onderhoud (eveneens zo'n 6 ton voor ons).
- 11. Opnemen stelpost voor toekomstige lasten rondweg Barneveld-Oost (N 620)**

In de Kadernota 2017-2020 is het voornemen uitgesproken om een structurele meevaller vanuit het groot onderhoud gemeentefonds in te zetten c.q. te reserveren, voor de aanleg van de rondweg Barneveld-Oost. Dit betekent dat het meevallende herverdeeleffect (regel 10.) één op één is weggezet in een stelpost voor toekomstige kapitaallasten van de rondweg Barneveld-Oost (€ 620.000).
- 12. Lagere VOG-opbrengsten (N 10)**

Als uitvoering van de motie ten aanzien van de verruiming van het gratis beschikbaar stellen van Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) is in deze begroting het budget met € 10.000 aangepast.

Prognose meerjarenbegroting 2018-2020

Prognose meerjarenbegroting t.o.v. Kadernota

Meerjarenprognose	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Saldo Kadernota 2017 - 2020	-	-	-	227
Saldo Programmabegroting 2017	158	105	205	213

Toelichting meerjarenbegroting t.o.v. Kadernota

Aansluiting Kadernota 2017-2020

Ten opzichte van de Kadernota 2017-2020 is het structurele beeld, 2020, bijgesteld van € 227.000 voordelig naar € 213.000 voordelig. De belangrijkste mutaties, die leiden tot het verschil van € 14.000 voordelig, zijn:

- Totaal financiële afwijkingen 2017** (€ 168.000)
De financiële afwijkingen toegelicht in de financiële analyse 2016 werken structureel door in de latere jaren.
- Algemene uitkering 2018-2020** (€ 370.000)
Op basis van de septembercirculaire verwachten wij per saldo een grotere algemene uitkering rekening houdend met de door het rijk gecommuniceerde accressen. Wij zien dat het accres voor alle jaren positief is, vooral in 2018, 2019 en 2020. Onze ervaring is dat de omvang van deze accressen van circulaire tot circulaire zeer wisselend is en maakt het voor de gemeente lastig begroten. De VNG, de Raad voor de Financiële verhoudingen en het ministerie van Binnenlandse Zaken onderkennen deze problematiek en onderzoeken mogelijkheden om hieraan tegemoet te komen.
- Lagere rentelasten** (€ 375.000)
Vanwege de aanhoudende lage renteniveaus is rekening gehouden met een lagere ontwikkeling van de rentelast.
- Verhoging stelpost voor toekomstige lasten Oostelijke rondweg naar € 1.000.000** (-/- € 380.000)
In het laatste jaar van het meerjarenperspectief stellen wij voor om de stelpost voor de Oostelijke rondweg te verhogen met € 380.000 naar structureel € 1 miljoen.
- Niet aanpassen van de stelpost ter storting in de algemene reserve** (-/- € 401.000)
In de meerjarenbegroting van de Kadernota 2017-2020 was voorzien om de stelpost ter storting in de algemene reserve, als resultante van het begrotingsresultaat, te verlagen (per saldo met € 401.000).
- Structurele beleidstoevoeging voor het realiseren van de banenafpraak** (-/- € 75.000)
In deze programmabegroting is aan aanvullende beleidstoevoeging opgenomen ten behoeve van het realiseren van garantiebannen. Deze is oplopend en werkt vanaf 2018 structureel door ter grootte van € 125.000. In 2017 is dit € 50.000. Het verschil bedraagt € 75.000.

Prognose meerjarenbegroting

Prognose meerjarenbegroting	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Begrotingsresultaat voorgaand jaar (t-1)		158	105	205
Mutaties t.o.v. voorgaand jaar				
Mutaties lasten				
01. Raming kostenontwikkelingen		-	-	-
02. Vervangingsinvesteringen en bedrijfsmiddelen		- 180	- 185	- 190

03. Vrijval afschrijvingen	280	290	200
04. Rente	- 187	- 17	- 50
05. Beleidstoevoegingen 2017 - 2019	- 861	- 513	- 212
06. Verhoging stelpost Oostelijke rondweg Barneveld	-	-	- 380
Totaal mutaties lasten	- 948	- 425	- 632
Mutaties baten			
07. Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds	655	285	400
08. Groei gemeente	110	110	110
Totaal mutaties baten	765	395	510
Mutaties dekkingsmaatregelen			
09. Verhoging OZB (inflatie)	130	130	130
10. Aanpassing structurele toevoeging aan de alg.res.	-	-	-
Totaal mutaties dekkingsmaatregelen	130	130	130
Totaal mutaties t.o.v. voorgaand jaar	- 53	100	8
Prognose resultaat per begrotingsjaar	158	105	205
			213

Toelichting prognose meerjarenbegroting

In de prognose worden de elementen van bestaand beleid, de beleidstoevoegingen en dekkingsmaatregelen bij elkaar gebracht om te zien of er sprake is van een sluitende meerjarenbegroting. Hierbij is uitgegaan van de actuele en relevante informatie. Het meerjarenoverzicht laat een jaarlijks begrotingsoverschot zien.

Toelichting per regel in de meerjarenprognose

Regel 1. Raming kostenontwikkelingen

De ingezette nullijn voor compensatie van loon- en prijsontwikkeling is, conform Kadernota 2017-2020, voortgezet.

Regel 2. Vervangingsinvesteringen en bedrijfsmiddelen

Ter dekking van de reguliere vervangingsinvesteringen (bedrijfsmiddelen e.d.) is rekening gehouden met een jaarlijks oplopend niveau (€ 5.000) tot een bedrag van € 190.000 per jaar aan afschrijvingslasten in 2020.

Regel 3. Vrijval afschrijvingen

Jaarlijks is er een aantal activa volledig afgeschreven. De betreffende jaarlasten vallen het jaar erop vrij ten gunste van het meerjarenperspectief en zijn opgenomen in het meerjarenperspectief.

Regel 4. Rente

Op basis van de kapitaalbehoefte wordt de mutatie van de bijbehorende rentelasten verwerkt. Dit is een saldo van rentelasten als gevolg van beleidstoevoegingen (investeringen); minder rente-inkomsten voor zover er aanspraak gedaan wordt op de voorziening grondexploitatie; en een daling van rentelasten als gevolg van afschrijving op activa.

Regel 5. Beleidstoevoegingen 2016-2018

De bij de Kadernota 2017-2020 vastgestelde beleidstoevoegingen zijn overgenomen. Daaraan is toegevoegd:

- Uitbreiding aantal garantiebanen in de gemeentelijke organisatie;
- Opstellen plan van aanpak ten aanzien van luchtkwaliteit;
- Opnemen van stelpost voor dekking van toekomstige kosten van de Oostelijke rondweg Barneveld.

Daarnaast is het budget voor de stimuleringsbijdrage voor muziekverenigingen verhoogd en is ter dekking de incidentele begrotingsruimte verlaagd.

Regel 6. Verhoging stelpost rondweg Barneveld-Oost

In de Kadernota 2017-2020 is verwoord om zo mogelijke een stelpost op te nemen voor toekomstige lasten voor de realisatie van de Oostelijke rondweg van Barneveld. In 2017 is een stelpost ter grootte van € 620.000 opgenomen (zie de toelichting verschillen jaarschijf 2017). Wij willen deze in 2020 verhogen naar € 1.000.000. De komende tijd zullen wij de tracémogelijkheden en bijbehorende kosten verder verkennen. Vanaf dan zullen wij ook de mogelijkheden van co-financiering onderzoeken. Op basis van de uitkomst zal een definitief voorstel gedaan worden, waarbij rekening gehouden wordt om toekomstige lasten van rente en afschrijving te dekken uit deze stelpost. Omgerekend kan er dan vanuit deze stelpost ca. € 20 miljoen geïnvesteerd worden.

Regel 7. Ontwikkeling algemene uitkering gemeentefonds

Voor de raming van de uitkering van het gemeentefonds is aangesloten bij de septembercircular 2016. Voor de uitvoering van de 3D's is financieel rekening gehouden met de volgende bedragen:

	bedragen x € 1.000			
Middelen 3 decentralisaties	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Decentralisatie AWBZ naar WMO	5.315	4.966	4.906	4.894
Uitvoering Jeugdwet	11.516	11.625	11.625	11.626
Participatiewet	2.999	2.749	2.594	2.456
Totaal middelen 3D's mutatie t.o.v. jaar ervoor	19.830	19.339	19.125	18.977
		- 491	- 214	- 149

Regel 8. Groei gemeente

Door toename van het aantal woningen (400) en het per saldo stijgende inwoneraantal (500) zullen de inkomsten jaarlijks stijgen, verminderd met de structurele kosten die hiermee gepaard gaan. Ten aanzien van het inwoneraantal is voorzichtig gerekend met 500, gebaseerd op de gemiddelde inwonergroei over de afgelopen jaren.

Regel 9. Verhoging OZB (inflatie)

In het meerjarenperspectief is een verhoging van de OZB voor de jaren 2018-2020 met jaarlijks 1,25% opgenomen ter compensatie van de inflatie. Het percentage van 1,25% is bij de Kadernota 2017-2020 bepaald op basis van de vijfjarig gemiddelde inflatie. Bij de Kadernota 2018-2021, zal het vijfjaarsgemiddelde geactualiseerd worden en zullen wij u zo nodig een voorstel doen tot aanpassing van dit percentage.

Regel 10. Aanpassing structurele storting in algemene reserve

In de Kadernota 2017-2020 was als dekkingsmiddel een verlaging van de structurele storting in de algemene reserve voorzien. Met de huidige meerjarenprognose is dat niet noodzakelijk (zie ook toelichting verschillen jaarschijf 2017) en kan de bij de Programmabegroting 2016 besloten versteviging van de eigen vermogenspositie onverkort doorgang krijgen met de jaarlijkse storting van € 800.000. Op termijn kan deze stelpost worden ingezet ter dekking van de afschaffing van de precariobelasting (uiterlijk 2026), die voor € 1,4 miljoen als dekkingsmiddel in de begroting is opgenomen.

Programma's

1. Participatie & Ondersteuning

Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

Wij willen dat inwoners van de gemeente Barneveld optimale kansen krijgen op het ontwikkelen of bevorderen van zelfstandigheid en daarmee op deelname aan de samenleving. Eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid vormen hierbij het uitgangspunt. Omzien naar elkaar en onderlinge zorgzaamheid zijn van groot belang. We willen dit bereiken door:

- * Bij te dragen aan het versterken van de zelfredzaamheid van inwoners;
- * Bij te dragen aan het versterken van de sociale en vitale samenleving;
- * Het bieden van een gemeentelijk vangnet van ondersteunende voorzieningen waar dat (tijdelijk) nodig is.

Hierin zit de drieslag zelf- samen- gemeente. Het motto voor beleid en uitvoering binnen het sociaal domein is op eigen kracht waar mogelijk, ondersteuning en zorg indien nodig. Meer zelf en samen dus en minder gemeente. Dit sluit aan op de feitelijke ontwikkeling in de samenleving, waarin inwoners steeds meer zaken zelf of in nieuwe groepsverbanden organiseren.

Ontwikkelingen

Achterstandsleerlingen

Het aantal achterstandsleerlingen in de gemeente Barneveld bedraagt 18,5% in 2012 tegen 11,6% in gemeenten met 50.000 - 100.000 inwoners. Een Visie op taalontwikkeling is in de LTA opgenomen begin 2017. Dit mede naar aanleiding van een motie die hierover is aangenomen bij de Kadernota. Doel is het vergroten van de basisvaardigheden waaronder het taalniveau.

Verwarde personen

Het aantal verwarde personen in de gemeente lijkt toe te nemen, vermoedelijk op grond van de ambulantisering van de GGZ. We willen onderzoek doen naar de aard en omvang hiervan, zodat we adequate begeleiding aan kunnen bieden, ondermeer om problemen te voorkomen. Hiervoor is een speerpunt opgenomen.

Liquidatie Permar

Na een lokale en regionale toekomstverkenning hebben alle gemeenteraden van de aan Permar deelnemende gemeenten besloten de GR uiterlijk per 1 januari 2018 op te heffen. Voor Barneveld is de belangrijkste reden dat we Wsw-ers zoveel mogelijk lokaal aan het werk willen helpen. Daarnaast biedt het lokaal uitvoeren van de Wsw meer mogelijkheden tot sturing, bijvoorbeeld op het zo regulier mogelijk aan het werk helpen van Wsw-ers.

Jeugdhulp 18+

Jongeren die gelet op hun leeftijd niet meer onder de Jeugdwet vallen en waarvoor geen passend Wmo-aanbod beschikbaar is, maar die gelet op hun problematiek wel hulp of ondersteuning nodig hebben, mogen niet tussen wal en schip vallen. Hiervoor is een speerpunt opgenomen (inkoop van passende hulp).

Huiselijk geweld en kindermishandeling

Om het voorkomen en bestrijden van huiselijk geweld en kindermishandeling nog nadrukkelijker op de agenda te zetten, is dit als speerpunt opgenomen.

Afstemming huisartsen toeleiding naar Jeugdhulp

Huisartsen zijn bevoegd om rechtstreeks naar jeugdhulpverlening te verwijzen. Een groot deel van de jeugdhulpklanten wordt dan ook rechtstreeks door huisartsen verwezen, vaak naar hulp die specialistischer is dan nodig. Hier heeft de gemeente geen grip op de toegang, terwijl de kosten van de hulp wel voor de gemeente zijn. Er is een speerpunt opgenomen om deze verwijzstroom in samenwerking met de huisartsen waar mogelijk bij te stellen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat zijn de speerpunten?

1.1 Zelfredzame inwoners

112 Reïntegratie

Speerpunt Arbeidsparticipatie naar vermogen

Doel (lange termijn)	De gemeente kiest voor het centraal stellen van werk*: perspectief van de ondersteuning is het leveren van een zinvolle bijdrage aan de samenleving, waar mogelijk door betaalde arbeid. <i>*Hieronder verstaan we niet alleen betaald werk, maar ook andere vormen van zinvolle dagbesteding.</i>
Inhoud	<ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking lokale werkgeversnetwerken intensiveren en samen optrekken bij het onder de aandacht brengen en realiseren van de garantiebanen. • Verder opzetten en doorontwikkelen van de verplichtingen die horen bij het zijn van een zelfstandige arbeidsmarktregio FoodValley (regionale werkgeversdienstverlening, garantiebanen, Regionaal Werkbedrijf).<ul style="list-style-type: none"> ◦ Verdere vulling Doelgroepregister en zorgen dat iedereen die erin staat zoveel mogelijk arbeidsfit is. • Intensieve aanpak re-integratie jongeren. • Intensieve aanpak integratie en participatie statushouders: De integratie van statushouders vereist een omslag in het gemeentelijk beleid. Start eerder, breng de achtergrond van de statushouders beter in kaart en betrek inwoners, maatschappelijke organisaties en marktpartijen erbij. Gezien de grote afstand tot de arbeidsmarkt is het van groot belang deze doelgroep extra ondersteuning te bieden op het gebied van taal en werk. • Verder ontwikkelen en uitvoeren van het participatieverklaringstraject voor alle inburgeringsplichtige nieuwkomers • Vangnetuitkering aanvragen 2e kwartaal 2017.
Financiën	<ul style="list-style-type: none"> • Het financiële kader wordt gevormd door het landelijk beschikbaar gestelde budget en de in de gemeentebegroting beschikbare middelen voor werk en inkomen.
Planning	Maandelijks: monitoring inhoudelijke en financiële resultaten

Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Financieel risico: budget is niet toereikend (Buig). • Voldoen niet aan voorwaarden Vangnetuitkering (minder dan 5% eigen risico of wijziging in de voorwaarden) • Toestroom statushouders. • Door de Participatiewet risico op groter aantal Nuggers (wajongeren met arbeidsvermogen die geen uitkering krijgen omdat een gezinslid een inkomen heeft). • Afhankelijkheid van arbeidsmarktsituatie; geen banen beschikbaar voor de doelgroep en/of mismatch vraag/aanbod op de arbeidsmarkt. • Problemen vullen doelgroepregister.
-----------------	--

Speerpunt Liquidatie Permar en opbouw lokale uitvoeringsorganisatie Wsw

Doel (lange termijn)	Het per 1 januari 2018 in gezamenlijkheid met de gemeenten Ede, Renkum, Wageningen en Scherpenzeel opheffen van de Gemeenschappelijke Regeling voor de uitvoering van de Wsw: Permar. Uiterlijk per 1 januari 2018 de uitvoering van de Wsw lokaal ter hand nemen.
Inhoud	<p>De gemeenteraden van de Permar-gemeenten hebben besloten om de GRPermar per 1 januari 2018 op te heffen en de Wsw lokaal te gaan uitvoeren.</p> <p>In Barneveld gaat het om ongeveer 100 medewerkers die werkzaam zijn in beschut binnen, via detacheringen of in het groen. Via een gecombineerd lokaal en regionaal project krijgen de betrokken Wsw-medewerkers een plek in Barneveld. Er wordt zo veel als mogelijk gekeken naar behoud van werk en de goede relatie met opdrachtgevers.</p> <p>Belangrijke uitgangspunten zijn zo veel als mogelijk lokaal en regulier regelen, behoud van goed werkende structuren en samenwerking binnen het sociaal domein. Daarnaast zijn zorgvuldigheid en oog voor doorontwikkeling van de betrokken Wsw-medewerkers belangrijke opgaven.</p> <p>Primair maken alle Permar-gemeenten een lokaal plan voor de uitvoering van de Wsw. Daar waar samenwerking meerwaarde heeft, zal deze worden gezocht. Gedurende het hele proces wordt ook nauw samengewerkt met Permar. Niet alleen vanwege de kennis en kunde waarover de Permar-medewerkers beschikken, maar ook omdat gelijktijdige en gelijklopende communicatie naar medewerkers en gemeenteraden van groot belang is voor het slagen van het project.</p>
Financiën	Het financieel kader wordt gevormd door de budgetten welke beschikbaar zijn voor de uitvoering van de Wsw.
Planning	Het project doorloopt het hele jaar 2017 en eindigt per 1 januari 2018. Eind 2016 komt het lokale plan van aanpak naar de gemeenteraad.
Risico's	<p>Inhoudelijk:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De kennis van de doelgroep ligt nog vooral bij Permar, de gemeenten zullen deze kennis moeten verwerven. • De gemeente zal als werkgever voldoende werk moeten (blijven) genereren om de Wsw-medewerkers aan het werk te houden. <p>Financieel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De uitvoering van de Wsw is momenteel nadelig voor de gemeenten; er is sprake van een subsidiegat tussen de ontvangen Rijkssubsidie en de uitgaven per Wsw-medewerker. Lokale uitvoering van de Wsw is pas op termijn voordeliger; het subsidiegat zal niet meteen gedicht worden.

113 Maatschappelijke zorg

Speerpunt Verwarde personen en bemoeizorg

Doel (lange termijn)	Een sluitende keten ontwikkelen voor hulp aan verwarde personen / bemoeizorg.
-----------------------------	---

Inhoud	Het aantal verwarde personen in de gemeente lijkt toe te nemen, vermoedelijk op grond van de ambulantisering van de GGZ. - Samen met stakeholders (instellingen voor maatschappelijke hulp) lokaal onderzoek doen naar aard en omvang van de verwarde personen (afronding 1e halfjaar 2017). - In samenwerking met VGGM en de samenwerkende gemeenten in de Veiligheidsregio Gelderland Midden een sluitende aanpak realiseren (1e halfjaar 2017). - Samen met lokale aanbieders van bemoeizorg onderzoeken of de capaciteit voor begeleiding voldoende is (voor 1 juli 2017).
Financiën	binnen de bestaande begroting 2017
Planning	Zie hierboven, bij inhoud
Risico's	De keten is onvoldoende sluitend en het college van B&W wordt aansprakelijk gesteld bij misdrijven of ongevallen.

Sociale en vitale samenleving

123 Volksgezondheid en preventie

Speerpunt Huiselijk geweld en kindermishandeling

Doel (lange termijn)	Terugdringen en voorkomen van huiselijk geweld en kindermishandeling in samenwerking met de stakeholders op dit gebied.
Inhoud	- Aansluiten bij landelijk campagnes (aanvullen met lokale campagnes) - In samenwerking met Welzijn Barneveld, Centrum voor Jeugd en Gezin (CJG), Veilig Thuis en VGGM/JGZ aanbieden van voorlichtingsbijeenkomsten over geweld in de privésfeer voor inwoners, onderwijsinstellingen, kerken, moskeeën, verenigingen, mantelzorgers en vrijwilligersorganisaties, thuiszorgorganisaties en politie (primaire preventie) (1e helft 2017) - Bevorderen van expertise en kwaliteit van hulpverleners (1e helft 2017) - Trainen van aandachtfunctionarissen kindermishandeling op Barneveldse scholen het onderwijs en het systeem structureel borgen (1e kwartaal 2017) - Alle kinderen op school voorlichting geven over mishandeling en misbruik (2e helft 2017) - Positionering Veilig Thuis in de Veiligheidsregio Gelderland Midden (1 maart 2017)
Financiën	€ 15.000 beschikbaar voor alle actiepunten (zo nodig wordt aanvullend gebruik gemaakt van de middelen voor innovaties WMO)
Planning	Zie boven, bij inhoud
Risico's	De keten is onvoldoende sluitend en het college van B&W wordt aansprakelijk gesteld bij misdrijven of ongevallen.

1.3 Gemeentelijk vangnet

132 Voorzieningen inwoners met een beperking en jeugdhulp

Speerpunt transformeren van Jeugdhulp

Doel (lange termijn)	Door lokaal te registreren (en waar nodig regionaal te organiseren): 1. het zoveel mogelijk voorkomen van noodzaak tot jeugdhulp 2. zo snel mogelijk, zo dichtbij mogelijk, zo kort als het kan en zo lang als het moet bieden van jeugdhulp
-----------------------------	--

Inhoud	<p>Hoe te bereiken?</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doorontwikkeling van de samenwerking met het verzelfstandigde CJG. Maken van samenwerkingsafspraken en verzorgen van gezamenlijke communicatie over toegang tot jeugdhulp (eerste helft 2017) • Versterken preventief en laagdrempelig aanbod Jeugdhulp door doorontwikkeling en verbreden van algemene toegankelijke voorzieningen (geheel 2017) • Expertise naar de voorkant halen, door de expertise van bijvoorbeeld gecertificeerde instellingen te borgen bij gespreksvoerders zodat snel interventies ingezet kunnen worden om onveilige situaties te voorkomen of daadkrachtig aan te pakken (eerste kwartaal 2017) • Versterken van de integraliteit van beleid en uitvoering met Wmo en Participatiewet en Passend Onderwijs (geheel 2017) • Terugdringen residentiële voorzieningen door versterken ambulante hulpverlening en andere gezinsplekken als gezinshuizen en pleeggezinnen te stimuleren en ondersteunen (geheel 2017, in regionaal verband) • Stimuleren van ontwikkeling integraal, intersectoraal aanbod om maatwerk te kunnen leveren (geheel 2017, in regionaal verband) • De ketenaanpak versterken door een faciliterende rol te spelen in de samenwerking en afstemming (geheel 2017) <p>We monitoren o.a. de klanttevredenheid onder gebruikers van Jeugdhulp, als ook het aantal beschikkingen dat wordt afgegeven en de hulp die binnen de algemeen toegankelijke voorzieningen wordt geboden (per kwartaal, eindrapportage begin 2018).</p>
Financiën	Het financiële kader wordt gevormd door het landelijk beschikbaar gestelde budget en de in de gemeentebegroting beschikbare middelen voor jeugdbeleid.
Planning	Acties worden gedurende 2017 uitgezet (zie ook hierboven)
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Inhoudelijk (doelmatigheid en doeltreffende inzet jeugdhulp) • Financiële kaders. Door het relatief grote aantal aanwezige voogdij instellingen in Barneveld (Jeugdorp de Glind) loopt Barneveld een groot financieel risico omdat de compensatie vanuit het Rijk niet synchroon loopt met het aantal kinderen dat een plek krijgt. Vanwege het feit dat kinderen met een rechterlijke machtiging worden geplaatst is er geen controle over het aantal kinderen dat aan onze gemeente wordt toegewezen.

Speerpunt Optimaliseren samenwerking huisartsen

Doel (lange termijn)	Optimale samenwerking en afstemming tussen huisartsen, gemeentelijke gespreksvoerders en CJG
Inhoud	<p>Samenwerking en afstemming met huisartsen is belangrijk om de juiste hulp zo snel mogelijk in te kunnen zetten. Niet alleen hulp achter een beschikking, maar ook juist verwijzingen naar voorliggende voorzieningen wanneer dat passend is. Naast de gemeente zijn de huisartsen (en jeugdartsen) bevoegd om beschikkingen jeugdhulp af te geven. Een groot deel van de beschikkingen wordt door de huisartsen afgegeven, een stroom waar de gemeente geen grip op heeft. Dat willen we anders en daarom is de afgelopen jaren geïnvesteerd in contact met huisartsen. Concreet heeft dat tot nog toe geresulteerd in een afsprakenkader met als belangrijkste doel de stroom verwijzingen via de huisarts af te buigen naar de gemeentelijke gespreksvoerders. Op die manier houden wij als gemeente meer de regie en kunnen wellicht ook andere vormen van (algemeen toegankelijke) jeugdhulp inzetten.</p> <p>Acties voor 2017</p> <ul style="list-style-type: none"> • De ketenaanpak versterken door een faciliterende rol te spelen in de samenwerking en afstemming (geheel 2017) • Evaluatie en eventuele uitrol pilot SOH (zomer 2017, eventuele uitrol 3e en 4e kwartaal) • Intensivering persoonlijk contact tussen huisartsen en gespreksvoerders door praktijkbezoeken (eerste kwartaal 2017)
Financiën	Begroting 2017
Planning	Acties worden gedurende 2017 uitgezet (zie ook hierboven)
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Inhoudelijk: er wordt te weinig progressie geboekt waardoor huisartsen afhaken en blijven doorverwijzen naar specialistische GGZ aanbieders • Financieel: geen beschikbare financiën voor uitrol pilot

Speerpunt Jeugdhulp 18+ (in het kader van de Wmo)

Doel (lange termijn)	Zelfstandig wonende of jongvolwassen inwoners met beperkingen zo lang mogelijk in hun eigen leefomgeving laten blijven wonen door middel van maatschappelijke ondersteuning. De mogelijkheden en verantwoordelijkheden van inwoners zelf en de samenleving is hierbij uitgangspunt (Zelf-Samen-Gemeente)
Inhoud	Inkoop van Jeugdhulp 18+ in het kader van de Wmo voor meerderjarige inwoners die (nog) niet zelfstandig wonen maar gezien hun problematiek/beperkingen wel hulp of ondersteuning nodig hebben
Financiën	Binnen de budgettaire kaders i.c. het Wmo2015-deel van de Integratie-uitkering Sociaal domein zoals bekend gemaakt in de mei- c.q. septembercirculaires
Planning	1e kwartaal: contractering aanbieders jeugdhulp 18+ en instrueren uitvoering over nieuwe product. Kwartaal 2, 3 en 4: laten leveren van Jeugdhulp 18+ aan jongvolwassenen met beperkingen.
Risico's	nvt

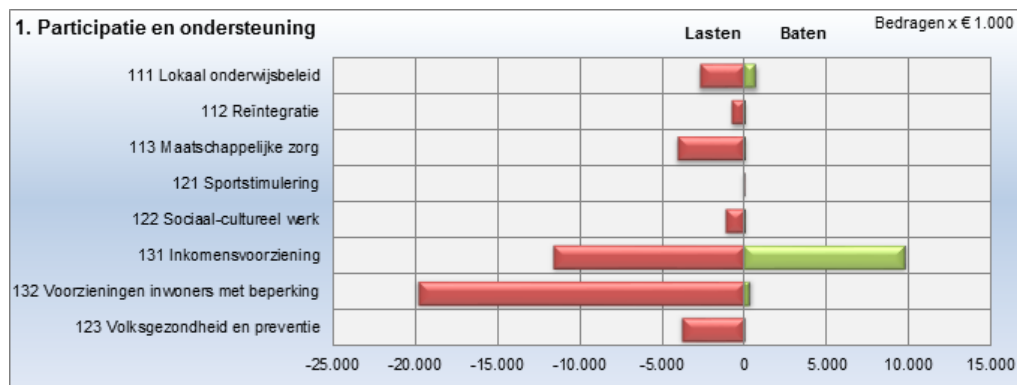
Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

1. Participatie en ondersteuning	Begroting 2017				Saldo
	Beleidsvoegingen		Overig		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Saldo van baten en lasten					
1.1 Zelfredzame inwoners	-	-	- 7.580	917	- 6.663
111 Lokaal onderwijsbeleid	-	-	- 2.736	792	- 1.944
112 Reïntegratie	-	-	- 748	20	- 728
113 Maatschappelijke zorg	-	-	- 4.096	105	- 3.991
1.2 Sociale en vitale samenleving	- 29	-	- 4.968	10	- 4.987
121 Sportstimulering	-	-	- 72	-	- 72
122 Sociaal-cultureel werk	- 29	-	- 1.071	10	- 1.090
123 Volksgezondheid en preventie	-	-	- 3.826	-	- 3.826
1.3 Gemeentelijk vangnet	-	-	- 31.427	10.215	- 21.213
131 Inkomensvoorziening	-	-	- 11.575	9.790	- 1.786
132 Voorzieningen inwoners met beperking	-	-	- 19.852	425	- 19.427
Saldo van baten en lasten	- 29	-	- 43.975	11.142	- 32.862
Resultaat	- 29	-	- 43.975	11.142	- 32.862

Lasten en baten per beleidsproduct

2. Bedrijvigheid & Bereikbaarheid

Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

Een gezonde economie draagt bij aan het welvaarts- en voorzieningenniveau in de gemeente. Belangrijke

draggers hiervoor zijn de lokale, brede en evenwichtige werkgelegenheid en bedrijvigheid. Die zijn en blijven niet vanzelfsprekend aanwezig, maar zijn zeer dynamisch en worden beïnvloed door de markt, politiek en innovaties in processen en technieken, zoals bijvoorbeeld digitalisering en duurzaamheidseisen. Wij willen daarom in permanent overleg met bedrijfsleven en kennisinstellingen voorwaarden scheppen waarbinnen bedrijven zich flexibel kunnen aanpassen aan de veranderende omstandigheden en daarmee hun concurrentiepositie behouden. De inwoners en bedrijven zijn gebaat bij een uitstekende bereikbaarheid over de weg, het openbaar vervoer en de digitale snelweg. In het verlengde daarvan ligt een uitstekende doorstroming van het verkeer; dat is niet alleen belangrijk voor de bereikbaarheid, maar draagt ook bij aan de kwaliteit van het milieu en de directe woon- en leefomgeving. Wij stimuleren en faciliteren het bedrijfsleven in hun ontwikkeling en zetten in op:

- * Een aantrekkelijk ondernemingsklimaat;
- * Een brede en evenwichtige bedrijvigheid en werkgelegenheid;
- * Een goede bereikbaarheid.

Ontwikkelingen

Breedband

In de maanden juli, augustus en september 2016 hebben de gemeente Barneveld, Ede en Nijkerk een convenant gesloten met CIF over de aanleg van glasvezel in het buitengebied, de gemeenten Wageningen en Scherpenzeel volgen nog. Op basis van dit convenant wordt nog in 2016 gestart met de vraagbundeling in diverse delen van de regio. De start van aanleg van glasvezel in het buitengebied door CIF vindt, naar verwachting, plaats in 2017. Voor de aanleg van breedband in het buitengebied is opnieuw een speerpunt opgenomen.

Poultry Expertise Centre

Onderwijsorganisatie Aeres en de gemeente Barneveld hebben gezamenlijk opdracht gegeven aan onderzoeksbureau Twijnstra en Gudde om een toekomstvisie op te stellen voor de Aeres campus in Barneveld (locatie Groenhorstcollege, PTC+ en PEC). De opleidingen in Barneveld groeien sterk en krijgen steeds meer een nationaal karakter. Ook wordt een verdere groei van internationale studenten verwacht. De provincie Gelderland en de gemeente Barneveld hebben in september 2016 een investeringsimpuls gegeven voor de doorontwikkeling van het Poultry Expertise Centre in Barneveld. Voor het Poultry Expertise Centre is opnieuw een speerpunt opgenomen.

Werklocaties

In Regio FoodValley wordt intensief gewerkt aan een regionaal programma voor werklocaties. Daarin wordt beleid vormgegeven ten aanzien van bedrijventerreinen, kantoren en perifere detailhandel. De verwachting is dat nog in 2016 hierover afstemmingsoverleg met de provincies Gelderland en Utrecht plaatsvindt en daarna vaststelling door de gemeenteraden. Binnen dit beleidskader worden in 2017 plannen opgesteld voor (uitbreiding van) bedrijventerreinen met aandacht voor werklocaties bij kleinere kernen. De belangstelling voor Harselaar Zuid Fase 1 is groot. Er zijn meerdere kavels verkocht en het resterende deel is grotendeels onder optie. Er is een start gemaakt met de planontwikkeling voor verbetering van Harselaar. Daarbij lopen verschillende trajecten zoals verbetering van de waterhuishouding, energieverbruik en revitalisering Harselaar Oost. Revitalisering Harselaar-Oost en Harselaar-Zuid, fase 1 zijn (opnieuw) als speerpunten opgenomen.

Werkgelegenheid

De werkgelegenheidsontwikkeling is positief. Het aantal bedrijfsvestigingen is gestegen van 5.359 (eind 2014) naar 5.539 (eind 2015) en het aantal werknemers (inclusief uitzendwerk) van 30.179 (eind 2014) naar 31.108 (eind 2015). De totale werkloosheid was per ultimo 2015 4,7% van de beroepsbevolking. Het aantal WW-uitkering bedroeg per ultimo augustus 2016: 772 personen, dat is 2,7% van de beroepsbevolking. Landelijk is dat 4,8% van de beroepsbevolking en regionaal 3,8. Barneveld heeft daarmee het laagste percentage van de regio.

Bereikbaarheid en mobiliteit

Bereikbaarheid is een grote kracht van Barneveld. Met het toegenomen tweeverdienersmodel en forensenstromen is bereikbaarheid ook voor woningzoekenden een essentiële voorwaarde. Autogebruik is voornamelijk dominant, tegelijk neemt het treingebruik in de regio toe. Het toegenomen autogebruik heeft echter ook een keerzijde. Verkeersstromen kunnen elkaar met name in de bebouwde kom in de weg zitten en tot onveiligheid leiden. Bovendien leidt veel autogebruik tot een lagere milieukwaliteit. Waar belangrijke fietsroutes en autoroutes elkaar kruisen kan overlast of onveiligheid ontstaan. Om een veilige en rustige woonomgeving als bijzondere Barneveldse woonkwaliteit te blijven vasthouden en een betere milieukwaliteit te realiseren, zijn duurzame vormen van mobiliteit wenselijk. Met name de toename

van het fietsgebruik en de enorme potentie die ontstaat door de komst van de elektrische fiets is een belangrijke ontwikkeling. Fietsers kunnen steeds grotere afstanden afleggen, waardoor de fiets voor een deel van de reizigers een alternatief voor de auto kan zijn. Zowel om de centra en andere voorzieningen goed bereikbaar te houden, als om daarmee het gebruik van schoon vervoer te stimuleren. Snelfietsroute is dan ook opnieuw als speerpunt opgenomen.

Barneveld heeft veel maakindustrie en logistieke bedrijven met de bijbehorende forse omvang van goederenvervoer. De bereikbaarheid van Barneveld voor het goederenvervoer willen we borgen door meer gebruik te maken van het spoor. Het gebruiken van een railterminal voor het vervoer van goederen geeft bedrijven kansen om duurzamer te produceren doordat ze zeer forse reducties van CO2 kunnen bereiken ten opzichte van vervoer over de weg. De railterminal is dan ook opnieuw als speerpunt opgenomen.

Bereikbaarheid vraagt om goede verbindingen tussen de dorpen en om een vlotte en veilige afwikkeling van het verkeer vanuit de dorpen naar het omliggende wegennet, een logisch netwerk van rondwegen en radialen binnen de (met name grotere) kernen. Als speerpunt is de Oostelijke Rondweg Barneveld opgenomen.

Verder dateert het huidige Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan (GVVP) uit 2010 en is dit aan een actualisatie toe, als vervolgstap op de nieuwe Strategische Visie. Ook hiervoor is een speerpunt opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat zijn de speerpunten?

2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat

211 Promotie economie

Speerpunt Breedband buitengebied

Doel (lange termijn)	Beschikbaarheid van breedband voorzieningen voor alle huishoudens in de gemeente Barneveld
Inhoud	- Afronden vraagbundeling: is meer dan 50% van het gebied geïnteresseerd in aanleg van glasvezel; - Besluitvorming: CIF besluit voor feitelijke realisatie - Start van de eerste fase van de aanleg glasvezel: gebied nog nader te bepalen in overleg tussen CIF en samenwerkende gemeenten.
Financiën	Binnen begroting zijn middelen hiervoor gereserveerd: huidige stand van zaken 1,98 miljoen
Planning	2017: aanleg in buitengebied door CIF Afronding vraagbundeling door CIF uiterlijk 2e kwartaal 2017 Besluitvorming door CIF: tweede/derde kwartaal 2017 Start aanleg eerste fase: derde/vierde kwartaal 2017
Risico's	Kans van niet doorgaan bij onvoldoende draagvlak

2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden

221 Economisch structuurbeleid

Speerpunt Poultry Expertise Centre

Doel (lange termijn)	Bundeling van expertise van onderwijs, onderzoek en het bedrijfsleven op het gebied van pluimvee en benutting voor onderwijs- en opleidingsdoeleinden.
Inhoud	Doorontwikkeling PEC als volledige selfsupporting organisatie (periode 2016 - 2019) Doorontwikkeling onderwijsprogramma Doorontwikkeling derde tak triple helix: opzetten business centre bij PTC Internationale profilering: verbindingen leggen met brongebieden

Financiën	Binnen de begroting van PEC is voor het totale project voor de periode 2016-2019 2,6 miljoen nodig: dekking 1,3 miljoen door onderwijs en bedrijfsleven, 1,2 miljoen via programma Gebiedsopgaven Provincie Gelderland, € 100.000,- gemeente Barneveld via reserve cofinanciering FoodValley (raadsbesluit september 2016)
Planning	Tussenrapportage activiteiten 2017 in december 2017 t/k naar raad.
Risico's	Geen financieel risico. Exploitatierisico ligt bij Aeres

Speerpunt Revitalisering Harselaar-Oost

Doel (lange termijn)	Alle bedrijventerreinen in de gemeente hebben een verzorgde uitstraling, beschikken over adequate functionaliteiten voor de gevestigde bedrijven en sluiten goed aan op de geplande uitbreidingen
Inhoud	Vaststellen businessplan en uitvoeringsprogramma Harselaar-Oost inclusief de bijbehorende financiering van overheden en bedrijfsleven.
Financiën	Inventarisatie is gaande, financiële gevolgen vooralsnog niet bekend: separaat voorstel richting gemeenteraad omtrent inhoud en financiering
Planning	Vaststelling businessplan eerste kwartaal 2017; Besluitvorming uitvoering en financiële dekking (inclusief vooroverleg met Provincie over mogelijk co-financiering): derde kwartaal. Na besluitvorming opstellen van Uitvoeringsplan: 4e kwartaal 2017
Risico's	Verkrijgen financiële middelen uitvoering revitalisering Harselaar-Oost.

Speerpunt Railterminal

Doel (lange termijn)	Het mogelijk maken van de overslag van goederen van weg naar spoor binnen de regio Food Valley door het faciliteren van de realisering van een goederenterminal op bedrijventerrein Harselaar. De rol van de gemeente ligt voornamelijk bij de politieke lobby en het planologisch faciliteren van het project.
Inhoud	In aansluiting op de resultaten van het MKBA vervolgonderzoeken faciliteren voor een definitief go-no go op basis van nadere technische uitwerking, veiligheid, inpasbaarheid op het spoorwagennet en betaalbaarheid.
Financiën	Kosten vervolgonderzoek geraamd op € 450.000,-. Een afzonderlijk raadsvoorstel voor een bijdrage in die kosten wordt, onder voorbehoud van een inbreng van marktpartijen en cofinanciering door de provincie, nog in 2016 aangeboden
Planning	kwartaal 1 van 2017: een samenwerkingsovereenkomst met het consortium van marktpartijen; kwartaal 2 van 2017: uitgewerkt plan van aanpak met beslismomenten op basis van overeenstemming met uitvoerende partijen, waaronder ProRail, over de opleveringsdata van deelproducten.
Risico's	In Plan van Aanpak op te nemen

222 Grondexploitatie bedrijventerreinen

Speerpunt Harselaar-Zuid, fase 1A

Doel (lange termijn)	Het scheppen van ruimte voor de vestiging van bedrijven binnen de gemeente Barneveld.
Inhoud	Minnelijke verwerving c.q. onteigening van de "Slinger", benodigd voor de noordelijke ontsluiting van het bedrijventerrein. Verkoop van de grond gevolgd door het woonrijp maken van het terrein.
Financiën	Gedurende het plan- en ontwikkelingsproces zal de grondexploitatie constant worden geactualiseerd a.d.h.v. de relevante ontwikkelingen. De grex is leidend voor de financiële sturing van dit project.
Planning	Koninklijk Besluit inzake de onteigening is aanstaande. Daarna nog een gang naar de rechtbank en mogelijk de Hoge Raad. Vervolgens de voorbereidende onderzoeken als archeologie en niet gesprongen explosieven waarna de Slinger wordt aangelegd.
Risico's	Verkoopsnelheid en verwerving "Slinger".

Speerpunt Colombizpark

Doel (lange termijn)	Herontwikkeling van het gebied Harselaar-Centraal
Inhoud	Verdere ontwikkeling van de locatie Colombizpark. Verbreding van de toekomstige functie van het gebied met inachtneming van de verbrede kaderstelling waartoe de raad in juli 2014 heeft besloten
Financiën	Getroffen voorziening: € 14.289.000,--. Daarnaast heeft t/m 2013 resultaatneming van € 4,85 miljoen plaatsgevonden, bestaande uit getroffen verliesnemingen op contante waarde van € 2,85 miljoen en een reeds ontvangen bijdrage van Heijligers van € 2,00 miljoen
Planning	Afronden beroepsprocedure bestemmingsplan en voorbereiding en oplevering (medio 2017) bouwrijpe kavels.
Risico's	Financiën voor wat betreft de ramingen in relatie tot de werkelijke uitvoeringskosten Financiën in relatie tot de feitelijke belangstelling voor grondafname Uitkomsten beroepsprocedure bestemmingsplan

2.3 Een goede bereikbaarheid

231 Verkeer

Speerpunt Gemeentelijk Verkeer en VervoersPlan

Doel (lange termijn)	Inzicht in gewenste verkeersmaatregelen de komende jaren en integrale afweging o.b.v. prioritering en benodigde middelen
Inhoud	Opstellen Gemeentelijk Verkeers en Vervoersplan (GVVP) inclusief onderzoeks-, uitvoerings- en maatregelenplan (interactief beleid) mede gebaseerd op de Strategische Visie (* = aanpassing verkeersmodel en verkeersonderzoek)
Financiën	Opstellen binnen de begroting Uitvoering (2017-2022) afhankelijk van beschikbaar te stellen middelen
Planning	4e kwartaal 2016: informatie fase November/December 2016: workshop ook voor Raad December 2016: kaderstellend voorstel naar Raad Februari 2017: Algemene Inloopavond Maart 2017: Ontwerp GVVP ter inzage en tkn naar de Raad April 2017: Besluitvorming College B&W Juni/Juli 2017: vaststelling door de raad Besluitvorming financiële dekking: kadernota en begrotingsbehandeling 2018
Risico's	-

Speerpunt Verkeersveiligheid

Doel (lange termijn)	Verbeteren van de verkeersveiligheid en bevorderen bereikbaarheid
Inhoud	1. Lobby bereikbaarheid Barneveld: A1/A30, onderzoek tracé oostelijke- en westelijke rondweg Barneveld 2. Halte op hoofdspoor bij Barneveld noord 3. Doorontwikkeling verkeerseducatie Voortgezet Onderwijs (gedragsbeïnvloeding jonge bestuurders)
Financiën	1. Binnen begroting 2. Binnen begroting 3. Binnen begroting
Planning	1. Hele jaar o.b.v. intern "lobbydocument" en n.a.v. ontwikkelingen en kansen die zich voordoen. Uitwerking plan van aanpak Oostelijke Rondweg (d.d. september 2016), gedurende 2017. 2. Hele jaar door lobby 3. Schooljaar 2016/2017 naast educatieproject op de Meerwaarde ook uitrol project op JFC en evt Van Lodenstein College. Medio 2017 start voorbereidingen scholierendebat t.b.v. schooljaar 2017/2018 of eerder waar mogelijk.

Risico's	<ol style="list-style-type: none"> 1. Prioriteit Ministerie I&M, NS en provincie 2. Prioriteit Ministerie I&M, NS en provincie 3. Beschikbare tijd scholen i.v.m. vastgesteld schoolprogramma
-----------------	--

Speerpunt Snelfietsroute

Doel (lange termijn)	Hoofdfietsnetwerk <ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren gebruik snelfietsroute en fietsgebruik. Met name het aandeel woon-werk verkeer. • Verbeteren van de verkeersveiligheid en bereikbaarheid
Inhoud	<ul style="list-style-type: none"> • Deeltrajecten snelfietsroute Lunteren-Barneveld-Putten ruimtelijk en civieltechnisch voorbereiden en start realisatie 2017 waar dat mogelijk is. Het betreft de deeltrajecten 1 Hertenspoor), 2 Van Zuilen van Nieveltaan, 4 Oversteek Kasteel en 7 Harselaartunnel-Van Wijnbergenlaan. • Start ininitiatief fase traject Holzenbosch-Blankensgoed
Financiën	De realisatie van het deeltraject van Veller tot Holzenbosch kan binnen de begroting, aangevuld met subsidies provincie en prijsindex
Planning	<ul style="list-style-type: none"> • Aanbesteding deeltraject Hertenspoor-Veller 1e helft 2017 • Start realisatie deeltraject Hertenspoor eind 2017 • Uitwerken bestek overige deeltrajecten eind 2016-eerste helft 2017 • Aanbesteding overige deeltrajecten 2e helft 2017 • Start realisatie overige deeltrajecten vierde kwartaal 2017/af ronding voor eind 2019 • Voorstel voorleggen aan Raad (inclusief subsidieaanvraag provincie voor aanvullend budget) voor de deeltraject vanaf Holzenbosch tot en met Blankesgoed (ten behoeve van de periode 2018-2020) in 3e kwartaal 2017.
Risico's	Ruimtelijke procedures Provinciale subsidies

Speerpunt Harselaartunnel

Doel (lange termijn)	Bereikbaarheid garanderen van de kernen Barneveld en Harselaar bij groei van trein- en wegverkeer; Een eventueel toekomstig station op het traject Amersfoort-Apeldoorn niet onmogelijk maken. Verbetering van de veiligheid van de spoorkruising. Verbetering van de doorstroming van het verkeer en van de bereikbaarheid van het bedrijventerrein Harselaar.
Inhoud	Start aanleg Harselaartunnel en aanpak aansluitende infrastructuur.
Financiën	Binnen het taakstellende budget van €25.000.000,-, conform besluitvorming door de raad in december 2013.
Planning	voorjaar 2017 start uitvoering eind 2018 / begin 2019 oplevering
Risico's	Planning voorbereiding en uitvoering, aanbestedingen en grondverwerving

Speerpunt Noordelijke Rondweg Voorthuizen

Doel (lange termijn)	Minder verkeersbelasting in de kern van Voorthuizen.
Inhoud	Start aanleg van een rondweg ten noorden van Voorthuizen (afhankelijk verloop grondverwerving en eventuele onteigeningsprocedures.
Financiën	Inzet van de reserve Rondweg Voorthuizen (€ 6.822.000,-) conform het raadsbesluit van 9 juli 2013 en bijdrage van de provincie Gelderland (€1.000.000,-).
Planning	Voortgang is afhankelijk van resultaten eventuele procedures in het kader van onteigeningen en voortgang provinciale westelijke Rondweg Voorthuizen. De administratieve onteigeningsprocedure voor de Noordelijke Rondweg Voorthuizen loopt. De provincie heeft inmiddels ook de administratieve onteigeningsprocedure gestart.
Risico's	Tijdige grondverwerving. Juridische procedures in het kader van eventuele onteigeningen

Speerpunt Oostelijke Rondweg Barneveld

Doel (lange termijn)	Realiseren doortrekking oostelijke rondweg Barneveld -Ontbrekende schakel in wegenstructuur "rondwegen-radialen-centrumring" -Ontlasten verkeerdruk in kern Barneveld -Verbeteren bereikbaarheid bedrijventerrein Harselaar -Extra ontsluitingsroute richting A30 -Verbetering bereikbaarheid/ontsluiting buitengebied oost
Inhoud	Uitvoeren tracestudie n.a.v. verkennend onderzoek (collegebesluit dd okt 2016)
Financiën	Aanvraag voorbereidingskrediet (onderdeel collegebesluit okt 2016)
Planning	<ul style="list-style-type: none"> • 2016 Projectplan Tracestudie • 2017 Tracestudie (inventarisatie, onderzoeken, voor-ontwerp) • Eind 2017 Tracebesluit door de raad
Risico's	Doorlooptijd diverse onderzoeken t.b.v. tracestudie Weerstand ontwikkelings-plangebied Veller Financiële haalbaarheid; beschikbaar stellen van budgetten

232 Parkeren

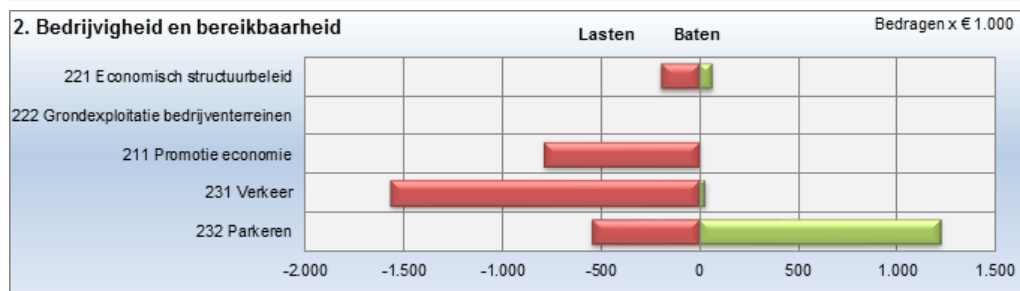
Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid	Begroting 2017				Saldo
	Beleids toevoegingen		Overig		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Saldo van baten en lasten					
2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat	-	-	- 789	-	- 789
211 Promotie economie	-	-	- 789	-	- 789
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden	-	-	- 201	63	- 138
221 Economisch structuurbeleid	-	-	- 201	63	- 138
222 Grondexploitatie bedrijventerreinen	-	-	-	-	-
2.3 Bereikbaarheid	-	-	- 2.114	1.250	- 864
231 Verkeer	-	-	- 1.566	31	- 1.535
232 Parkeren	-	-	- 548	1.219	671
Saldo van baten en lasten	-	-	- 3.104	1.313	- 1.791
Resultaat	-	-	- 3.104	1.313	- 1.791

Lasten en baten per beleidsproduct

3. Woon- en Leefomgeving

Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

Nieuwe ontwikkelingen moeten gericht zijn op zowel de demografische ontwikkeling van de gemeente als de economische potentie, die onder andere een gevolg is van de strategische ligging van de gemeente langs belangrijke vervoersassen. Wij willen daarbij de kwaliteiten van natuur en landschap, die een gevolg zijn van de ligging op de flank van de Veluwe en in de verbindingsstrook met de Utrechtse Heuvelrug, benutten en waarborgen.

De gemeente streeft naar voldoende en gevarieerde woningbouw, ook in de kleinere dorpen van onze gemeente. Een fraaie leefomgeving en kwalitatieve voorzieningen zijn daarbij belangrijke factoren. Voor de beoogde groei dient ruimte te worden gereserveerd. Voor woningbouwplannen blijft het in stand houden van het 'dorps karakter' van de kernen uitgangspunt. Er is ruimte voor duurzame ontwikkelingen en initiatieven. Het voorzieningenniveau in de gemeente en de kernen moet aansluiten bij de bevolkingsgroei en andere maatschappelijke ontwikkelingen.

Tenslotte draagt een goed onderhouden leefomgeving in belangrijke mate bij aan de tevredenheid van bewoners en bezoekers. Daarom zetten we in op:

- Een kwantitatief en kwalitatief aanbod van woningen;
- Een aantrekkelijke leefomgeving;
- Adequate voorzieningen.

Ontwikkelingen

Inhaalslag sociale woningbouw

In verband met de veranderingen op de woningmarkt is de gemeente Barneveld in 2012 gestart met het faseren en doseren van haar woningbouwprogramma, door de afstemming van vraag en aanbod op het niveau van de kernen optimaal af te stemmen.

Gezien de grote groep woningzoekenden voor de sociale huursector, de extra taakstelling voor statushouders en de gewenste doorstroming van een aantal doelgroepen, is er behoefte aan een inhaalslag sociale woningbouw. Door de druk op de sociale huursector is de locatie Wikselaarseweg (Wikselaarschen Eng) in tijd gezien naar voren gehaald. Het programma op de locatie Wikselaarseweg wijkt af van een reguliere ontwikkeling; ruim 56% van het programma is voorzien in de goedkope sector: dat wil zeggen sociale huur of goedkope koop beneden € 175.000. Zie verder het speerpunt woningbouw Wikselaarseweg.

Omgevingswet

Op 1 juli 2015 heeft een ruime meerderheid van de Tweede Kamer ingestemd met de Omgevingswet. Op 22 maart 2016 stemde ook de Eerste Kamer in met het wetsvoorstel. Er wordt gewerkt aan de uitvoeringsregelgeving. De Omgevingswet werkt door in vier Algemene maatregelen van bestuur met de regels voor het praktisch uitvoeren van de wet. Ook volgt nog invoeringsregelgeving. Naar verwachting treedt de wet in 2019 in werking.

De komst van de Omgevingswet betekent dat er veel verandert. De wet bundelt bijvoorbeeld 26 bestaande wetten voor onder meer bouwen, milieu, water, ruimtelijke ordening en natuur. Het is belangrijk dat de gemeente nu al begint met de voorbereidingen, zodat in 2019 goed met de wet gewerkt kan worden.

Met de nieuwe Omgevingswet:

- kunnen verschillende plannen voor ruimtelijke ordening, milieu en natuur beter op elkaar afgestemd worden;
- worden duurzame projecten (zoals zonne- en windenergie) gestimuleerd;
- wordt gemeenten, provincies en waterschappen meer ruimte gegeven. Zo kunnen zij hun omgevingsbeleid afstemmen op hun eigen behoeften en doelstellingen.

Verder biedt de wet meer ruimte voor particuliere ideeën. Dit komt doordat er meer algemene regels gelden, in plaats van gedetailleerde vergunningen. Het doel staat voorop en niet het middel om er te komen. De houding bij het beoordelen van plannen is 'ja mits' in plaats van 'nee tenzij'. Zo ontstaat ruimte voor bijvoorbeeld bedrijven en organisaties om met ideeën te komen.

Enkele voorbeelden van wat de Omgevingswet betekent voor burgers, bedrijven en overheden:

- De Omgevingswet verplicht het Rijk, de provincie en gemeente een omgevingsvisie te maken. De omgevingsvisie is een integrale langetermijnvisie voor de fysieke leefomgeving.
- Burgers of bedrijven die een project of activiteit willen starten, hoeven nog maar 1 vergunning (digitaal) aan te vragen bij 1 loket.
- Door de Omgevingswet zijn onderzoeksgegevens straks langer geldig. Hierdoor is het makkelijker om ze opnieuw te gebruiken. Sommige onderzoeken zijn helemaal niet meer nodig. Dit betekent minder kosten voor de aanvrager.

Voor de voorbereiding op de invoering van de Omgevingswet is een speerpunt opgenomen.

Fijnstof- en geur

In de gemeente Barneveld is sprake van gebieden met relatief hogefijnstof en/of geurconcentraties. Enerzijds is dat een bedreiging voor de gezondheid, anderzijds dreigen ruimtelijke ontwikkelingen en economische activiteiten in en om deze gebieden hierdoor te stagneren. Deze gebieden zijn uiteraard gemeentegrens overschrijdend. De hoge concentraties en de wet- en regelgeving verlangen een andere aanpak om ruimtelijke ontwikkelingen en economische activiteiten in de gemeente mogelijk te maken en tevens verbeteringen in de luchtkwaliteit te bewerkstelligen.

De gemeente Barneveld werkt samen met de gemeenten Ede, Scherpenzeel en Renswoude, de provincie Gelderland, de OddV en de veehouderijsector aan een Plan van Aanpak om de luchtkwaliteit te verbeteren. Hierbij wordt gezocht naar een goede balans tussen leefbaarheid en economisch gezonde bedrijven, dus naar een passende verduurzaming van de veehouderijsector in de regio FoodValley. Daarbij is ook aandacht voor relevante emissie uit industrie en verkeer.

Een speerpunt Luchtkwaliteit is opgenomen. Voor de uitvoering van de eerste fase van het daarin genoemde Plan van Aanpak is een incidentele beleidstoevoeging opgenomen van € 30.000.

Innovatie buitengebied

In Regio FoodValley wordt een nieuw instrument ontwikkeld om uitnodigingsplanologie in het landelijk gebied vorm te geven. Deze Menukaart is een afwegingskader voor bestemmingsplanwijzigingen en vergunningverlening voor ondernemers in het buitengebied. De menukaart is van toepassing voor aanvragen die niet passen in het bestemmingsplan. De ontwikkelingsmogelijkheden worden mede afhankelijk gesteld van een maatschappelijke tegenprestatie en van de uitkomsten van een dialoog met de 'omwonenden'. De menukaart moet afgestemd worden op het Gelderse Plussenbeleid en is in de Lange Termijn Agenda opgenomen.

Verder daalt het aantal agrarische bedrijven al jaren en is de verwachting dat deze trend zich de komende 10-20 jaar nog verder door zet. Hierdoor komen veel agrarische gebouwen leeg te staan, waaronder ook de grotere stallen die in de periode na 1970-1980 zijn gebouwd. Om de ruimtelijke kwaliteit van het buitengebied te bewaken en verloedering tegen te gaan, is in 2008 en 2012 functieveranderingsbeleid vastgesteld. De verwachting voor de komende jaren is dat er nog veel agrarische gebouwen leegkomen. Het huidige functieveranderingsbeleid is niet toerekend om alle vrijkomende agrarische bebouwing (VAB's) in de komende 5 tot 20 jaar te slopen en/of te herbestemmen. In samenwerking tussen de regio's FoodValley, Amersfoort en O-gen wordt een programma opgesteld hoe met de aanpak van VAB's om te gaan. Het functieveranderingsbeleid is in de Lange Termijn Agenda opgenomen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat zijn de speerpunten?

3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)

311 Volkshuisvesting

Speerpunt Huisvesting statushouders

Doel (lange termijn)	Invulling geven aan de door het Rijk en de provincie opgelegde taakstelling voor de huisvesting van statushouders.
Inhoud	<p>Kwantitatief en kwalitatief inventariseren van de huisvestigingsmogelijkheden voor deze doelgroep. Benutten van huisvestigingsmogelijkheden voor statushouders door het initiëren en onderhouden van contacten met externe partijen.</p> <p>Het verkennen van potentiële locaties voor nieuwbouw dan wel (tijdelijke) huisvesting door middel van verplaatsbare woningen en units en herontwikkeling/transformatie van commercieel en overig vastgoed en mogelijke subsidies hiervoor benutten.</p> <p>Aanspreekpunt voor het Rijk, provincie, Centraal orgaan opvang asielzoekers, Vluchtelingenwerk Barneveld en andere partijen en de nodige verbindingen leggen.</p> <p>Monitoring instroom en doorstroom van statushouders (en Alleenstaande minderjarige vluchtelingen).</p> <p>Inzet regionale samenwerking met de regio Food Valley en Amersfoort.</p> <p>Zorgdragen voor communicatie richting omwonenden en de inwoners van de gemeente Barneveld.</p> <p>De huisvesting van statushouders vraagt zorgvuldige interne en externe afstemming met alle betrokken partijen. Hierdoor vraagt het project naast de inzet van de projectleider huisvesting statushouders ook de nodige verdere ambtelijke en externe inzet. Het Rijk heeft aangegeven dat de taakstelling 1e helft 2017 zo'n 74 personen betreft. De taakstelling over heel 2017 is op dit moment nog niet bekend en afhankelijk van de ontwikkelingen in Europees verband. Gelet hierop zal er continu geanticipeerd worden op actuele ontwikkelingen en bekeken worden welke maatregelen er nodig zijn om de taakstelling te realiseren.</p>

Financiën	In het najaar van 2015 is een projectbudget beschikbaar gesteld. Door gebruik te maken van beschikbaar gestelde subsidieregelingen en door nauw samen te werken met zowel Woningstichting Barneveld als ook maatschappelijk betrokken particuliere partijen, lijkt het incidenteel beschikbaar gestelde projectbudget huisvesting statushouders te volstaan. Mocht er meer budget nodig zijn dan zal een separaat voorstel aan de raad worden voorgelegd.
Planning	De raad wordt twee keer per jaar (in januari en juli) geïnformeerd over de voortgang. De planning is dat we in 2017 voldoen aan de opgelegde taakstelling en ons voorbereiden op de jaren daarna.
Risico's	Een verhoging van de taakstelling door de conflicten in de wereld.

Speerpunt Uitvoering Woonvisie 2017-2021

Doel (lange termijn)	De Woonvisie biedt een integrerend kader van beleidsdoelen van de gemeente op het terrein van wonen voor de periode 2017-2021, met een doorkijk naar 2030. Het gaat om een strategische beschrijving van doelen, instrumenten, middelen en tijd. Van belang zijn de ontwikkelingen in het Rijks- en EU-beleid als ook de regionale samenwerking binnen FoodValley. Het in de Woonvisie opgenomen uitvoeringsprogramma geeft de agenda / prioritering voor de komende jaren aan.
Inhoud	Uit de Woonvisie volgt een uitvoeringsprogramma om de in de visie gestelde doelen te realiseren, waaronder: <ul style="list-style-type: none"> • Samenwerking woningcorporaties en huurdersvereniging (o.a. nieuwe prestatieafspraken) • Faseren en doseren van de woningmarkt • Monitoren vraagontwikkeling Barneveld • Monitoren betaalbaarheid van het wonen
Financiën	Binnen reguliere uren
Planning	Voorjaar en najaar 2017: rapportage faseren en doseren Najaar 2017: actualisering betaalbaarheid van het wonen, t/k naar de raad in dec
Risico's	Snelle veranderingen in Rijks- en EU-beleid / rol woningcorporaties.

312 Grondexploitatie woningen

Speerpunt Veller 2

Doel (lange termijn)	Het bouwen van circa 800 woningen op basis van een marktconform programma, met bijbehorende maatschappelijke voorzieningen (een schoollocatie).
Inhoud	Afronding woonrijp maken tweede fase van cluster F. Voortzetten woningbouw in cluster J door Veller BV. Woonrijp maken cluster J aan de hand van oplevering woningen. Voor cluster I realiseren bouwrijp maken en daarna start woningbouw. De (bestemmingsplan- en aanbestedings) procedure herverkaveling voor cluster H voortzetten en afronden. Uitgifte van de 8 gemeentekavels wordt dan mogelijk. Van de schoollocatie (woningen plus school dan wel alleen woningen) het gedeelte van de 9 woningen aanbesteden. Grondtransactie voor deze woningen met Veller BV 'rond' maken en deze gronden bouwrijp maken.
Financiën	Conform actuele grondexploitatie
Planning	Afronding woonrijp maken cluster F in het 1e kwartaal Het hele jaar woonrijp maken in cluster J waarbij zoveel mogelijk de oplevering van de woningen wordt gevolgd. Voor cluster I wordt het bouwrijp maken tot eind 1e /begin 2e kwartaal uitgevoerd. Grondtransactie met Veller BV wordt in het 3e kwartaal gepleegd. Voor cluster H de planologische procedure herverkaveling voortzetten en zo mogelijk in 2e kwartaal afronden. Bestek moet worden opgesteld en de aanbestedingsprocedure moet worden doorlopen. Streven afronding 4e kwartaal. Bouwrijp maken volgt daarna. Gemeentelijke kavels kunnen dan worden uitgegeven. Start woningbouw door Veller BV is mede afhankelijk van voortgang/uitgifte cluster I. Ten aanzien van de schoollocatie voor wat betreft het realiseren van de 9 woningen in het 1e en 2e kwartaal bestek opstellen, bouwplan ontwerpen en aanbestedingsprocedure volgen. Daarna uitvoeren bouwrijp maken (4e kwartaal) en starten woningbouw.
Risico's	Tijdige planvorming en ontwikkeling van de woningmarkt

Speerpunt De Burgt 2

Doel (lange termijn)	Het realiseren van woningbouw binnen de resterende deelgebieden van de DeBurgt.
Inhoud	Eilanden-Oost (309) woningen wordt verder gerealiseerd. Pas nadat CV DeBurgt opdracht geeft wordt er voor de resterende gebieden van de Burgt 2 een stedenbouwkundig verkavelingsplan opgesteld en worden er eventuele bestemmingsplannen qua procedure opgestart.
Financiën	Conform de grondexploitatie van C.V. De Burgt
Planning	Bouwen van woningen in Eilanden-Oost. In opdracht van CV de Burgt het opstellen van stedenbouwkundig verkavelingsplan. Op dit moment is nog niet aan te geven welk gebied na Eilanden-Oost het eerst aan de beurt komt. Dit is afhankelijk van onderhandelingen tussen de CV de Burgt en de grondeigenaren.
Risico's	Tijdige planvorming en ontwikkeling van de woningmarkt.

Speerpunt Holzenbosch

Doel (lange termijn)	De toekomstige woonwijk Holzenbosch in het plangebied Voorthuizen Zuid (fase 1) voorziet in 368 woningen met een voorzieningenstrook.
Inhoud	Bouwrijpmaken plangebied en start bouw eerste woningcluster(s) conform fasering woningbouwprogramma.
Financiën	Conform actuele grondexploitatie
Planning	1e/2e kwartaal 2017: vervolg en afronding bouwrijpmaken plangebied begin 3e kwartaal 2017: start bouw eerstewoningcluster(s)
Risico's	Ontwikkeling van de woningmarkt.

Speerpunt Inbreidingslocaties

Doel (lange termijn)	Het ontwikkelen van een twintigtal (met name voormalige school-) locaties in de gehele gemeente. Doel is het optimaal uitnutten van eigen grondposities conform doelstellingen uit de nota grondbeleid. Hierbij worden nieuwe concepten, gericht op niches, gestimuleerd. Dit is bedoeld om te voorkomen, dat de ontwikkeling van inbreidingslocaties ten koste gaat van andere gemeentelijke projecten.
Inhoud	Behalve de afronding van de planontwikkeling en realisatie van de al in ontwikkeling genomen inbreidingslocaties, staan voor 2017 de volgende locaties op de rol: <ul style="list-style-type: none"> • Jonkershof: realisatie • Putterweg 1 (vanwege herhuisvesting Koepel doorgeschoven) • Valkhof (contractvorming en ruimtelijke procedure) • Kosterijweg (voormalige Rehobothschool, ruimtelijke procedure en realisatie) • Wildzoom (voormalige Eben-Haëzerschool, ruimtelijke procedure en realisatie)
Financiën	Conform beschikbaar voorbereidingskrediet en actuele grondexploitatie, kaderstelling inbreidingslocaties op 26-03-2013
Planning	Prognose: bestemmingsplan Wildzoom en Kosterijweg: maart 2017. Bestemmingsplan Valkhof begin 2018 Vorbereiding en afronding planvorming alsmede bouwrijpmaken verschillen per locatie en vinden gedurende heel 2017 plaats.
Risico's	- Inpasbaarheid in de omgeving - Tijdige planvorming en ontwikkeling van de woningmarkt.

Speerpunt Barneveld-Noord

Doel (lange termijn)	Het bouwen van circa 1500 woningen op basis van een marktconform programma, met bijbehorende maatschappelijke voorzieningen.
-----------------------------	--

Inhoud	Afronden van het Masterplan Barneveld Noord en bijbehorende indicatieve grondexploitatie. Dit plan zal gefaseerd worden gerealiseerd. Opstarten van de eerste deeluitwerking van Barneveld Noord. Daarvoor wordt een stedenbouwkundig verkavelingsplan opgesteld dat vervolgens via een bestemmingsplan in procedure zal worden gebracht.
Financiën	Het opstellen van het Masterplan valt binnen de voorbereidingskosten. Het uitwerkingsplan valt binnen de vastgestelde grondexploitatie.
Planning	Het eerste kwartaal van 2017 zal het Masterplan Barneveld Noord als kaderstellende notitie worden voorgelegd aan de gemeenteraad. Het uitwerkingsplan zal eind 2017 worden afgerond en vervolgens in procedure worden gebracht.
Risico's	Tijdige planvorming, planologische procedure's en ontwikkeling van de woningmarkt.

Speerpunt Kootwijkerbroek-Oost

Doel (lange termijn)	Ontwikkeling van een woonwijk op basis van een marktconform programma aan de oostzijde van Kootwijkerbroek (ten oosten van de Rehobothschool).
Inhoud	Afronden van de kaderstellende notitie en bijbehorende grondexploitatie. Opstellen van het bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan.
Financiën	Het opstellen van deze plannen past binnen de grondexploitatie.
Planning	In december 2016 vaststellen van de kaderstellende notitie door de raad. 2017 in procedure brengen bestemmingsplan en beeldkwaliteitsplan.
Risico's	Weerstand omwonenden en economische uitvoerbaarheid. Hindercirkels omliggende bedrijven.

Speerpunt Wikselaarseweg Voorthuizen

Doel (lange termijn)	Ontwikkeling nieuwe woonwijk met als doel een inhaalslag voor sociale woningbouw te realiseren.
Inhoud	Het woningbouwplan omvat maximaal 160 woningen met een substantieel aandeel goedkope woningen om te voorzien in de huisvesting van verschillende doelgroepen. Op basis van het opgestelde stedenbouwkundig plan en woningbouwprogramma zal een bestemmingsplan in procedure worden gebracht. Daarnaast zal de planvoorbereiding (bestek, aanbesteding) voor het bouwrijpmaken plaatsvinden.
Financiën	Vaststelling grondexploitatie door de raad.
Planning	1e kwartaal 2017 vaststelling bestemmingsplan, bestek bouwrijpmaken, 2e kwartaal aanbesteding 3e kwartaal start bouwrijpmaken, 4e kwartaal start bouw eerste fase.
Risico's	Tijdige planvorming, planologische procedure en ontwikkeling van de woningmarkt.

3.2 Aantrekkelijke leefomgeving

321. Veiligheid

Speerpunt Woninginbraken

Doel (lange termijn)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daling van het aantal woninginbraken met 5% in de periode 2015-2018 naar maximaal 160 woninginbraken in 2018, versneld te realiseren door gezamenlijke, integrale aanpak van alle veiligheidspartners. 2. De verbeterde veiligheid moet ook als zodanig worden ervaren door de bewoners in de gemeente Barneveld. Dit betekent dat de kans op slachtofferschap vermogensdelicten (waaronder woninginbraak) in 2018 maximaal 9 % bedraagt. (bron: veiligheidsmonitor 2017).
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. In goede afstemming met onze veiligheidspartners politie (opsporing) en justitie (vervolging) zet de gemeente fors in op preventie, waarbij social media (burgernet, blauwe twitteravonden) de nu ruim 130 whatsappgroepen, digitale helingbestrijding en bewustwording (informatiebijeenkomsten in wijken en dorpen, Politiekeurmerk Veilig Wonen en het verstrekken van informatie via website, brochures, flyers en huis aan huis brieven) als middel worden gebruikt. 2. In 2017 uitvoeren de de Veiligheidsmonitor op wijkniveau (resultaten in 2018 t/k naar de raad).

Financiën	Binnen de begroting. Voor de veiligheidsmonitor was een bedrag van € 34.800.- opgenomen in de kadernota 2017-2020.
Planning	Rapportage voortgang binnen (evaluatie en update) van het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018
Risico's	Geen

Speerpunt Overlast in de woon- en leefomgeving

Doel (lange termijn)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Een goede balans tussen aantrekkelijke uitgaansgelegenheden en een minimale mate van overlast voor omwonenden. 2. Gezellige, maar ook veilige en beheersbare evenementen
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uitvoering horecaconvenant oktober 2016. 2. Uitvoering evenementenbeleid 2016-2020.
Financiën	Binnen de begroting
Planning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Horecabeleid is juni 2016 door de raad vastgesteld, het bijbehorende horecaconvenant in oktober 2016 ondertekend door burgemeester, politie en ondernemers. Uitwerkingen van dit convenant (o.a. fietsenstallingen/urinoirs horecaplein) en structurele boa inzet worden in 2017 uitgevoerd. 2. Oktober 2016 is het nieuwe evenementenbeleid 2016-2020 vastgesteld, t/k naar de raad. Dit beleid geeft aan de ene kant meer ruimte voor het organiseren van evenementen, maar aan de andere kant strakkere regels daar waar het gaat om veiligheid. In 2017 gaan alle evenementenorganisatoren werken met de nieuwe vorm van vergunningverlening, incl. daaraan gekoppelde veiligheidsplannen en controles. <p>Rapportage binnen (evaluatie en update) van het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018</p>
Risico's	Geen

Speerpunt Aanpak drank- en drugsgebruik en daarmee samenhangende overlast

Doel (lange termijn)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Daling van 5% per jaar van het aantal overlastmeldingen alcohol/drugs voor de periode 2015/2018. 2. Een daling van minimaal 20 % van de overlastbeleving die bewoners ervaren in hun eigen buurt (Bron: veiligheidsmonitor 2017) 3. Vermindering van het aantal illegale hennepkwekerijen door versterkte inspanning bij de opsporing door de politie en de bestuurlijke aanpak van de gemeente.
Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. FrisValley 3.0 ook in 2017 voortzetting van het beleid op het gebied van handhaving en preventie. 2. In 2017 Bibob beleid uitbreiden. Wordt tot op heden alleen in horeca toegepast. 3. Uitvoering geven aan het afgesloten integraal hennepconvenant middels een uitvoeringsprogramma. Consequente toepassing van de Wet Damocles (sluiting panden). 4. Uitvoering van het Programma Samen Weerbaar (Terugdringen ondermijnende criminaliteit, weerbaarder maken van de overheid en weerbaarder maken van de maatschappij).
Financiën	Binnen de begroting
Planning	<p>Wet Bibob beleid: t/k naar de raad 1e kw 2017</p> <p>Najaar 2016 onder begeleiding van het RIEC opstarten van een ondermijningsbeeld voor de gemeente (geeft directe aanknopingspunten voor de lokale -maatwerk- aanpak van ondermijning en vergroting weerbaarheid van de lokale overheid/gemeenschap).</p> <p>Aandachtspunten uit dit ondermijningsbeeld in 2017 uitvoeren.</p> <p>Rapportage binnen (evaluatie en update) van het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018</p>
Risico's	Geen

324 Afvalinzameling en -verwerking

Speerpunt Afvalbeleid

Doel (lange termijn)	Zoveel mogelijk gescheiden inzamelen van huishoudelijk afval, waarbij afval zoveel mogelijk wordt hergebruikt. Het streven is dat het percentage restafval in 2020 maximaal 25% bedraagt (in 2015 is dat percentage nog 40%).
Inhoud	Uitvoering van de in 2016 vastgestelde Afvalstrategie (waarin ondermeer modernisering milieustraat is opgenomen). In 2017 beginnen we met het veranderen van de manier waarop afval wordt ingezameld. De maatregelen moeten er toe leiden dat het scheiden van afval makkelijker wordt en dat het percentage restafval dat overblijft daalt. Uitvoering Uitvoeringsplan afvalbeleid. Daarin wordt ondermeer de reactie op de volgende moties opgenomen: - invoering inzameling plastic via minicontainers + keuzemogelijkheid; - invoering deugdelijke luier- en incontinentiemateriaalinzameling; - maatregelen voor reduceren van de totale hoeveelheid afval en t.a.v. verpakkingsmaterialen samenwerking te zoeken met winkeliers.
Financiën	Binnen de begroting (dekking via afvalstoffenheffing).
Planning	December 2016: uitvoeringsplan afvalbeleid t/k naar de raad, evenals de resultaten onderzoek moderniseren milieustraat en de effecten van de aangenomen moties over het afvalbeleid. 2017: uitvoering uitvoeringsplan afvalbeleid.
Risico's	Succes van de maatregelen is deels afhankelijk van het gedrag van de inwoners. We proberen dit positief te beïnvloeden door bij de uitvoering extra aandacht te geven aan communicatie en handhaving.

325 Riolering & water

Speerpunt Hemelwater

Doel (lange termijn)	Anticiperen op (toekomstige) wateroverlast op straat.
Inhoud	1. Opstellen Hemelwaterbeleidsplan 2017-2020 2. Opstellen Basis Riolerings Plan Voorthuizen 3. Opstellen interne gemeenschappelijke visie "openbare ruimte"
Financiën	Uitvoeren binnen begroting van het GRP 2016-2019
Planning	1. Raadsbesluit Hemelwaterbeleidsplan in sept 2017. 2. Plan gereed met inzicht over de uit te voeren maatregelen mei 2017, Voorbereiding aantal maatregelen 2e helft 2017 3. Interne visie in okt 2017 gereed
Risico's	Geen

Speerpunt Afvalwater

Doel (lange termijn)	Doelmatig inzamelen en transporteren van afvalwater zonder overlast voor de omgeving.
Inhoud	1. Vaststellen haalbaarheidsstudie lokale afvalwaterzuivering De Glind 2. Opstellen programma van eisen n.a.v. haalbaarheidsstudie en start voorbereiding 3. Opstellen Samenwerkingsovereenkomst (SOK)
Financiën	Dekking van een lokale afvalwaterzuivering is geen onderdeel van het huidige GRP
Planning	1. Februari 2017 t/k naar de raad 2. Juli 2017 gereed 3. November 2017 raadsvoorstel inclusief budgetvoorstel
Risico's	Het trekkerschap van de projecten ligt buiten de gemeentelijke organisatie. Het betreft een samenwerking van diverse gemeenten, waterschap en bedrijven/stichtingen. Afhankelijk van resultaat haalbaarheidsstudie volgen de stappen 2 en 3

326 Milieu & ruimtelijke ordening

Speerpunt Energie

Doel (lange termijn)	2% energiebesparing per jaar en 20% duurzame energieopwekking in 2020
-----------------------------	---

Inhoud	<p>Uitvoering maatregelen Uitvoeringsprogramma 2017, behorend bij de in 2015 vastgestelde Energievisie. Dit betreft o.a.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Energetisch renoveren particuliere woningen en VvE's • Energiemaatregelen nieuwbouw, bedrijfspanden en bedrijventerreinen • Communicatiecampagne 'Jouw energie maakt het verschil' • Verkenning grootschalige mestvergisting • Uitwerking Gelders Energieakkoord • Faciliteren participatie bij initiatieven voor windenergie • Verduurzamen gemeentelijk vastgoed <p>Evaluatie stimuleringsregeling voor het treffen van duurzame energiemaatregelen bij (ver)bouw van accommodaties van maatschappelijke, culturele en sportverenigingen.</p>
Financiën	Binnen de begroting (waarin (extra) beleidstoevoegingen zijn verwerkt).
Planning	<p>Uitvoeringsprogramma wordt jaarlijks geëvalueerd en een actieplan voor het daaropvolgende jaar wordt opgesteld. Dit gaat ter kennisname naar de raad in november.</p> <p>April 2017: evaluatie subsidieverordening duurzaamheid sport en cultuur, t/k naar de raad Maart 2017: voorstel zonnestroomproductie op gemeentelijk vastgoed, 2e fase Dec 2017: raad informeren over verstrekken 2e € 100.000 aan duurzaam energiebedrijf</p>
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> • Onvoldoende budget voor uitvoering • onvoldoende initiatieven vanuit de markt. • vertraging bij de uitvoering van projecten door bezwaar- en beroepsprocedures

Speerpunt luchtkwaliteit

Doel (lange termijn)	<p>Een betere luchtkwaliteit ten behoeve van een gezonde leefomgeving voor de inwoners met mogelijkheden voor passende economische activiteiten en ruimtelijke ontwikkelingen door verlaging van de achtergrondconcentraties van fijnstof en geur, door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Gezamenlijke gebiedsaanpak met aangrenzende gemeenten en provincie • Gedeelde verantwoordelijkheid met stakeholders (zoals de agrarische sector) • Verlaging van de fijnstof en geur-concentratie in hoog belaste gebieden
Inhoud	<p>Hiervoor wordt regionaal samengewerkt met o.a. de gemeenten Ede, Renswoude en Scherpenzeel, de provincie Gelderland, de OddV en de sector.</p> <p>Vaststelling en uitvoering Plan van Aanpak</p>
Financiën	<p>Het opstellen, uitwerken en uitvoeren van het PVA brengt kosten met zich mee voor onder meer:</p> <p>A) opbouw van rekenmodellen en scenarioberekeningen B) proces- en communicatie C) expertiseontwikkeling vergunningverlening D) het stimuleren en begeleiden van pilots m.b.t. nieuwe technieken, inclusief eventuele deelname/bijdrage E) het opstellen van lijsten met haalbare en betaalbare technieken, inclusief daarbij horende bijdrage aan proefinstallaties en meetprogramma's</p> <p>Geraamde kosten voor Barneveld voor onderdeel A, B en C voor dit gezamenlijke PVA voor 2017: € 30.000.</p> <p>Daarnaast start in 2017 onderdeel D en E, maar de kosten daarvan zijn nog niet bekend. Deze ramen we voor Barneveld vooralsnog op € 50.000. Dit budget wordt in 2017 aangevraagd als de kosten bekend zijn. De verwachting is dat de uitvoering van het PVA doorloopt in 2018. Over de kosten voor 2018 wordt in de loop van 2017 meer bekend.</p>
Planning	<p>In 2016 wordt een PVA opgesteld. Dit gaat t/k naar de raad in februari 2017.</p> <p>In 2017 moet de uitwerking en uitvoering van het PVA volop ter hand worden genomen. Dat betekent onder meer dat in 2017:</p> <ul style="list-style-type: none"> - meer duidelijkheid moet komen over welke technieken haalbaar en betaalbaar zijn - meer inzicht moet komen in welke beleidskeuzes het meest efficiënt zijn om de doelen te bereiken
Risico's	<p>De investeringsmogelijkheden van de agrarische ondernemers zijn beperkt. Dat zet wellicht een rem op de toepassing van (nieuwe) verdergaande reductiemaatregelen.</p> <p>Het is niet bekend wanneer nieuwe rijksregelgeving voor fijnstof en geur van kracht wordt en wat die precies gaat inhouden.</p>

Speerpunt Omgevingswet

Doel (lange termijn)	Anticiperen op de Omgevingswet en deze wet implementeren in de werkprocessen, organisatie en cultuur.
Inhoud	Via de werkgroepen 'bestuur', 'dienstverlening', 'digitalisering', 'instrumenten' en 'wet- en regelgeving' de ambitie bepalen, plan van aanpak voor de Omgevingsvisie opstellen en traject opstarten.
Financiën	€ 35.000,- (specifieke ondersteuning), € 100.000,- (opstellen Omgevingsvisie), € 50.000,- (extra inhuur team Ruimte). Voor de laatste twee bedragen wordt tzt met een separaat voorstel de raad gevraagd om budget beschikbaar te stellen
Planning	Dec 2016: startnotitie Omgevingswet t/k naar de raad Febr 2017: Voorstel met Plan van aanpak Omgevingsvisie naar de raad
Risico's	Niet alle wet- en regelgeving is al bekend. Afstemming binnen de organisatie. Onvoldoende zicht welke aanpassingen nodig zijn binnen de werkprocessen van de gemeente.

327 Wegen

Speerpunt Onderhoud wegen

Doel (lange termijn)	De kwaliteit van de wegen, met name ook in het buitengebied, moet op peil blijven.
Inhoud	Inhalen achterstallig onderhoud en intensiveren onderhoud wegen, conform Uitvoeringsprogramma onderhoud wegen. De effecten van de uitvoering van de moties 'meer prioriteit geven aan onderhoud fietspaden en 'door de overgangen van voet- en fietspaden bij een aantal rotondes en kruisingen te verbeteren door er egale en vloeiende verharding aan te brengen' van 25-05-16 worden hierin verwerkt.
Financiën	Incidentele beleidstoevoeging van €1,5 mln gedurende 5 jaar (achterstallig onderhoud) Intensivering groot onderhoud wegen, verhoging budget gedurende 7 jaar met €138.000 per jaar (beleidstoevoeging Kadernota) en structureel met € 135.000 (amendement).
Planning	Jaarlijks uitvoeringsprogramma onderhoud wegen t/k naar de raad in maart, gelijk met de jaarlijkse rapportage kwaliteit wegen.
Risico's	Aansprakelijkheid van schades/ongelukken die voor rekening van de gemeente komen

3.3 Adequate voorzieningen

332 Huisvesting onderwijs

Speerpunt Huisvesting onderwijs

Doel (lange termijn)	Voldoende en adequate huisvesting voor leerlingen in het primair en voortgezet onderwijs.
Inhoud	Vernieuwen Masterplan PO en VO Opstellen programma huisvesting onderwijs 2018 Uitvoering programma huisvesting onderwijs 2017 en voorgaande jaren o.a: <ul style="list-style-type: none"> • vervangende bouw Fontein en PWA locatie Lijsterhof • Verdeling beschikbare ruimte voor bewegingsonderwijs en vaststelling van de roosters voor het schooljaar 2017-2018. • Voorbereiding vervangende nieuwbouw voor Koningin Julianaschool • Voorbereiding nieuwbouw van het gymlokaal in Garderen (zie ook beleidsproduct 336) • Monitoren ISK in Valkhof en eventueel permanente locatie zoeken • Onderzoek naar uitbreidingsmogelijkheden de Meerwaarde • Onderzoek naar school in Veller • Locatieonderzoek nieuwbouw de Zaaier en het Anker
Financiën	Binnen begroting 2017

Planning	<p>December 2017 vaststellen programma huisvesting onderwijs 2018</p> <p>Uitvoering programma huisvesting onderwijs 2017 en voorgaande jaren o.a:</p> <ul style="list-style-type: none"> • zomer 2017 Masterplan PO en VO • zomer vervangende bouw Fontein en PWA locatie Lijsterhof gereed • zomer 2017 start bouw Julianaschool • hele jaar bestemmingsplanprocedure nieuwe locatie Hoeksteen • voorjaar 2017 onderzoek Fraanjeschool de Vesting gereed • voorjaar 2017 permanente locatie ISK indien noodzakelijk
Risico's	Ontwikkelingen in de bouwsector, fluctuerende leerlingaantallen, bestemmingsplanprocedures.

335 Sportaccommodaties

Speerpunt Realisatie sportvoorzieningen

Doel (lange termijn)	Eigentijdse, betaalbare en adequate sportvoorzieningen en clubgebouwen
Inhoud	<ul style="list-style-type: none"> - Het definitieve ruimtelijk ontwerp van het sportpark Oosterbos (ligging velden, infrastructuur, groen en inpassing gebouwen) is afgestemd met MHCB, ODIK, omwonenden en overige belanghebbenden. - BTW-optie voor de bouw van de manege Barneveld bij sportcomplex 't Nieuwe Oost is afgestemd met de Belastingdienst. - Renovatie van 8 kleedruimten sportcomplex 't Nieuwe Oost en bouw verzorgings- en fitnessruimte en wedstrijdsecretariaat voor en door voetbalvereniging Barneveld. - Sloop 6 oude kleedruimten en de bouw van 8 kleedruimten door de gemeente. Aansluitend nieuwbouw van het clubhuis met businessruimte door SDVB in 2017 of 2018. Onderhandelingen voor aankoop van grond voor uitbreiding van het sportcomplex Norschoten met 2 natuurgras voetbalvelden lopen.
Financiën	Binnen begroting 2017-2020
Planning	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbesteding velden, infrastructuur en groen en start aanleg velden sportpark Oosterbos en bouwrijp maken terrein t.b.v de school en kleed/clubruimten MHCB in de periode mei - juli. Begin bouw van de school en club/kleedruimten MHCB augustus/september. - Bouw manege Barneveld in het voorjaar. - Renovatie kleedruimten en bouw clubruimten 't Nieuwe Oost in de periode mei – september. - Bouw kleedruimten op Norschoten in de periode mei - september. Nieuwbouw clubhuis en businessruimte in 2017 of 2018.
Risico's	<ul style="list-style-type: none"> - Aanbestedingen moeten plaatsvinden binnen de door gemeenteraad gestelde kaders. - Bestemmingsplanprocedures.

336 Overige accommodaties

Speerpunt Gemeenschapsvoorzieningen kleine kernen

Doel (lange termijn)	Revitalisering van het voorzieningenniveau dorpshuizen in de kernen Voorthuizen en Garderen
Inhoud	Besluitvorming over realisering en financiering bouw nieuwe gemeenschapsvoorzieningen in Voorthuizen en Garderen. De aanloop hiervoor is in 2013 in gang gezet. In overleg met de plaatselijke initiatiefgroepen worden de plannen voor de nieuwe gemeenschapsvoorzieningen geconcretiseerd.

Financiën	<p>In de beleidstoevoegingen is voor de bouw van een sportzaal in Garderen een bedrag opgenomen voor € 922.600,-. Als dekking wordt gebruik gemaakt van de huidige exploitatielast van dorps huis De Koepel (€ 36.581). Daarnaast wordt een bedrag van € 63.000 ingezet uit de beleidstoevoeging 2017 voor realisatie van de dorps huizen Voorthuizen en Garderen.</p> <p>Voor de exploitatie van de dorps huizen wordt de mogelijkheid open gelaten voor initiatiefnemers en bedrijven die mee willen werken aan de versterking van de dorps huisfunctie en die hierin willen investeren. Om dit te realiseren, worden plaatselijke vertegenwoordigers, verenigingen, bedrijven en Optisport (huidige exploitant gymzaal) bij de planuitwerking voor de exploitatievorm betrokken. In de afgelopen maanden bleek uit gesprekken met ondernemers dat zij er over na willen denken om het dorps huis iets extra's te bieden om dit doel te behalen.</p>
Planning	<p>Besluitvorming dorps huis Garderen:</p> <p>Na het raadsbesluit in september 2016 zal een architectenselectie plaatsvinden. Vervolgens zal een ontwerp in het voorjaar van 2017 tijdens een inspraakavond aan de bewoners worden voorgelegd. Daarna kan het ontwerp afgerond worden en de aanbestedings- en vergunningsprocedure starten. Start bouw sportzaal annex dorps huis medio 2017 en oplevering medio 2018. Met de aankoop van grond van Bouwbedrijf Van de Kolk, de vaststelling van de grondexploitatie en het aangaan van de bouwovereenkomst voor de Koepellocatie, kan de bestemmingsplanprocedure worden gestart en kan deze locatie ontwikkeld worden voor woningbouw.</p> <p>Besluitvorming dorps huis Voorthuizen:</p> <p>Buiten de dorps huislocatie 't Trefpunt, betrekken wij ook accommodatie ontwikkelingen in Voorthuizen in de planvorming. De locaties die we bij de modellenuitwerking betrekken, zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uitbreidingsgebied Holzenbosch aan de Wikselaarseweg (De Hoeksteen); - Sportcomplex Overhorst (terrein Spirit); - Sporthal De Voorde (verhuizing De Hoeksteen, mogelijke optie voor Spirit); - Gymzaal De Brug. <p>Een 3-tal modellen worden/zijn uitgewerkt en worden ter besluitvorming aan u voorgelegd, in december 2016.</p>
Risico's	<p>De financiële gevolgen van de modellenuitwerking zijn nu nog niet bekend</p> <p>Bestemmingsplanprocedures</p> <p>Aanbestedingen moeten plaatsvinden binnen de door gemeenteraad gestelde kaders.</p>

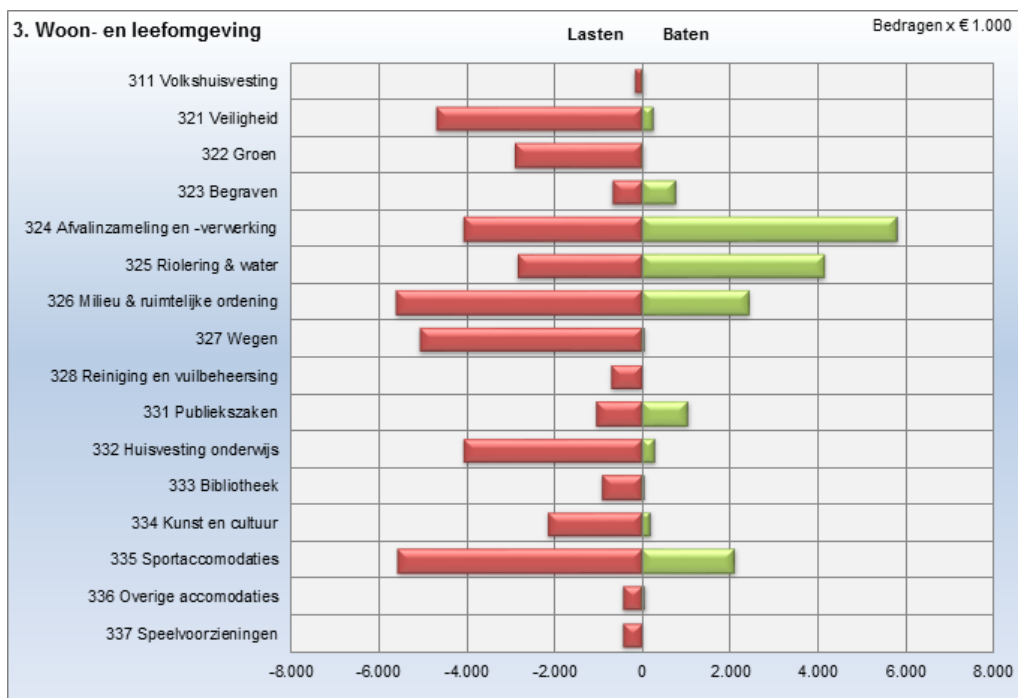
Wat gaat het kosten?

Financiële tabel

bedragen x € 1.000

3. Woon- en leefomgeving	Begroting 2017				Saldo
	Beleids toevoegingen		Overig		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Saldo van baten en lasten					
3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)	-	-	- 196	9	- 188
311 Volkshuisvesting	-	-	- 196	9	- 188
3.2 Aantrekkelijke leefomgeving	- 92	-	- 26.582	13.456	- 13.218
321 Veiligheid	- 62	-	- 4.638	257	- 4.442
322 Groen	-	-	- 2.914	8	- 2.906
323 Begraven	-	-	- 706	761	55
324 Afvalinzameling en -verwerking	-	-	- 4.088	5.796	1.708
325 Riolerings & water	-	-	- 2.861	4.143	1.282
326 Milieu & ruimtelijke ordening	- 30	-	- 5.581	2.434	- 3.176
327 Wegen	-	-	- 5.081	57	- 5.025
328 Reiniging en vuilbeheersing	-	-	- 714	-	- 714
3.3 Adequate voorzieningen	- 100	-	- 14.595	3.768	- 10.928
331 Publiekszaken	-	-	- 1.055	1.054	- 1
332 Huisvesting onderwijs	-	-	- 4.063	289	- 3.774
333 Bibliotheek	-	-	- 940	40	- 900
334 Kunst en cultuur	- 6	-	- 2.157	197	- 1.967
335 Sportaccommodaties	6	-	- 5.575	2.119	- 3.450
336 Overige accommodaties	-	-	- 452	69	- 383
337 Speelvoorzieningen	- 100	-	- 354	-	- 454
Saldo van baten en lasten	- 192	-	- 41.374	17.232	- 24.334
Resultaat	- 192	-	- 41.374	17.232	- 24.334

Lasten en baten per beleidsproduct

4. Bestuur en interne dienstverlening

Wat willen we bereiken?

Doelstellingen

We streven naar een goed bestuur (good governance) om transparante, adequate en snelle besluitvorming te faciliteren om de organisatiedoelen te realiseren en verantwoording daarover af te leggen. Hierbij wordt het bestuur ondersteund door een doeltreffende, efficiënte en transparante organisatie. Het is daarbij belangrijk dat de financiële huishouding van de gemeente op orde is en blijft, waarbij met zo min mogelijk geld zo veel mogelijk wordt bereikt. Daarom zetten we in op:

- * goed bestuur;
- * goede (interne) dienstverlening, met continue verbeteringen via de leanfilosofie;
- * gezonde financiële huishouding.

Ontwikkelingen

Regionale samenwerking

Regio FoodValley heeft na de vaststelling van de Strategische Agenda een triple helix Uitvoeringsprogramma opgesteld. Daarin hebben zowel de ondernemers als de kennisinstellingen en de gemeenten het trekkerschap over meerdere projecten. Daarnaast is in de regio door de gemeenteraden veel aandacht gevraagd voor de communicatie met de raden. De regio en ook het college zullen meer structurele momenten inplannen om de gemeenteraden te betrekken bij de ontwikkelingen. De bijdrage per inwoner is met ingang van 1 januari 2017 verhoogd.

Regio Amersfoort start met het opstellen van een regionale ruimtelijke visie op basis van de eerder samengestelde Ruimtelijke Atlas. Het doel is de samenhangende ontwikkelingen op het gebied van infrastructuur, woningbouw en bedrijvigheid in beeld te brengen en kaders te geven voor het te voeren beleid. De Regionale Ruimtelijke Visie zal medio 2017 gereed zijn.

Invoering Vennootschapsbelasting

Vanaf 2016 moeten gemeenten en andere overheden vennootschapsbelasting (vpb) gaan betalen over de winst die ze met hun ondernemingsactiviteiten maken. Dit vereist inspanning om de administratie zo in te richten, zodat de budgettaire effecten van de vennootschapsbelasting zo minimaal mogelijk zijn. De verwachting is dat over 2016 geen VPB aangifte gedaan zal worden, omdat de gemeente niet als ondernemer voor de VPB wordt aangemerkt. Jaarlijks moeten de activiteiten hierop getoetst worden. Jaarlijks toetsen wij of er vennootschapsbelasting betaald moet worden. Met de belastingdienst vindt overleg plaats over onze gehanteerde standpunten. Ook in 2017 zal de invoering van de VPB nog de nodige aandacht vergen. De raad

wordt hierover, in ieder geval via de auditcommissie, geïnformeerd.

Informatiebeveiliging

Om datalekken te voorkomen, moeten bedrijven en overheden die persoonsgegevens gebruiken deze volgens de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) beveiligen. De Wbp geeft aan dat ze hiervoor passende technische en organisatorische maatregelen moeten nemen.

Organisaties die persoonsgegevens gaan verzamelen, moeten vooraf nadenken over de beveiliging hiervan. En beveiliging van persoonsgegevens moet binnen een organisatie een blijvend punt van aandacht zijn. Ook moet bezien worden hoe de organisatie met persoonsgegevens omgaat. Wie heeft er bijvoorbeeld toegang tot welke gegevens? Op 1 januari 2016 is de meldplicht datalekken ingegaan. Deze meldplicht houdt in dat organisaties (zowel bedrijven als overheden) direct een melding moeten doen bij de Autoriteit Persoonsgegevens zodra zij een ernstig datalek hebben. In de maandrapportage van augustus is budget beschikbaar gesteld voor uitvoering van het project 'Borging privacy'.

Integratie langdurig werklozen en arbeidsgehandicapten

In juni 2015 is, bij de Kadernota, een motie aangenomen, waarin wordt opgemerkt dat aan het college is opgedragen om 5% van de arbeidsplaatsen in de gemeentelijke organisatie beschikbaar te stellen aan langdurig werklozen en arbeidsgehandicapten en dat op dit moment 0,7% van de arbeidsplaatsen op deze manier is ingevuld. De overheid heeft de opdracht om 25.000 arbeidsplekken te creëren voor mensen uit deze doelgroep, om zo een individuele quotumheffing te voorkomen.

Hoewel tot nu toe is voldaan aan de afspraak die de VNG aan gemeenten heeft opgelegd (1 extra baan in 2015) is, gezien de voorbeeldfunctie die de overheid heeft, het streven om dit aantal te vergroten. Hiervoor is een speerpunt en een beleidstoevoeging opgenomen.

Gemeentefonds

De afgelopen jaren laten zien dat de algemene uitkering uit het gemeentefonds sterk wisselend is door wisselende accessen en verschillende afrekensystematieken. De afgelopen jaren heeft groot onderhoud aan de verdelingsystematiek plaatsgevonden, maar dit is niet volledig doorgevoerd. Daarnaast vinden autonome kortingen plaats, zoals de opschalingskorting. Mede vanwege de omvang van het gemeentefonds en de onvoorspelbaarheid, kan dit een grote impact op de financiën van onze gemeente hebben. De komende tijd vindt discussie plaats over een nieuwe verdeelsystematiek in combinatie met een eventuele verruiming van het gemeentelijk belastinggebied. Het nieuwe kabinet zal daarmee aan de slag kunnen gaan. Vanuit Barneveld zijn wij alert op deze wijzigingen, participeren in het meedenken naar een andere systematiek en nemen zonnodig het voortouw om eventuele scheefheden onder de aandacht te brengen.

Wat gaan we daarvoor doen?

Wat zijn de speerpunten?

4.1 Bestuur

411 Raad

Speerpunt Verbetering van de (bestuurlijke) informatievoorziening en dienstverlening

Doel (lange termijn)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Waarborgen van een tijdige en volledige informatievoorziening richting college, raad en inwoners 2. Waarborgen van de vertrouwelijkheid en integriteit van gegevens, waaronder de gegevens van burgers. 3. Betere dienstverlening en administratieve lastenverlichting voor burgers, bedrijven en instellingen
-----------------------------	---

Inhoud	<ol style="list-style-type: none"> 1. Gegevens binnen de organisatie op orde houden en via digitaal werken overal eenduidig opvraagbaar laten zijn. Analoge informatie wordt indien gewenst digitaal gemaakt en beschikbaar gesteld, substitutie mogelijk maken en daarbij uiteindelijk papierarm werken. Voorbereiden voor duurzame langdurige bewaring info, juist ook digitaal (E-depot). 2. Het garanderen van een hoge kwaliteit en betrouwbaarheid van de informatiedienstverlening door het bieden van hoge beschikbaarheid, vertrouwelijkheid en integriteit van de informatiesystemen bij de gemeente. Regelmatig toetsen van beveiligingsmaatregelen aan wijzigende omstandigheden. 3. Uitvoeringsplan als uitwerking van Kadernotitie Dienstverlening 2016-2020: <ul style="list-style-type: none"> • zo veel mogelijk digitale afhandeling aanbieden, maar inwoners houden keuze tussen digitaal of traditioneel. • versneld digitaliseren van transacties van burgers met gemeente • vergroten van mogelijkheden voor inwoners om langs digitale kanalen met de gemeente in gesprek te komen • het slim en eenduidig beschikbaar stellen van informatie aan inwoners. • Invoering nieuwe website conform vastgestelde kaders raad.
Financiën	Binnen de begroting (inclusief beleidstoevoegingen, bij Kadernota bepaald).
Planning	<ol style="list-style-type: none"> 1. Doorontwikkeling implementatieplan Digitaal Werken. Dit gebeurt op projectmatige wijze en gefaseerd: <ul style="list-style-type: none"> * doorontwikkeling van document managementsysteem (DMS): verder optimaliseren en koppelen aan backoffice- applicaties, raadsinformatiesysteem koppelen aan nieuw DMS Doorlooptijd (2017) * vernieuwing website (gereed in loop 2017) * digitale dienstverlening (op basis van planning uitvoeringsplan Dienstverlening). 2. Jaarlijks voor 1 oktober uitvoeren zelfevaluatie informatiebeveiliging Basisregistratie Personen (BRP) en Waardedocumenten. Voor 1 mei 2017 uitvoeren ICT-beveiligingsassessment DigiD over 2016. 3. Na actualisering van de Visie op dienstverlening in 2016, Uitvoeringsplan, nov 2016 t/k naar de raad.
Risico's	<p>Tijdige beschikbaarheid van bewezen en gebruiksvriendelijke ICT-producten ter ondersteuning van de informatievoorziening en dienstverlening</p> <p>Onrechtmatig verzamelen en verwerken van persoonlijke gegevens bij niet adequate toepassing van informatiebeveiligingsmaatregelen. Verstoring van de bedrijfsvoering door misbruik van certificaten, inbreuk op systemen van buitenaf.</p> <p>Draagvlak in organisatie voor centrale documenten- en informatieopslag.</p>

Uitvoering Strategische Visie

Speerpunt Uitvoering Strategische Visie

Doel (lange termijn)	Het op- en uitbouwen van een netwerksamenleving met burgerparticipatie, waarin gemeente en samenleving op basis van gelijkwaardigheid samenwerken en eigen verantwoordelijkheid nemen. Daarvoor willen we meer en meer werken vanuit het principe Zelf-samen-gemeente, aansluiten op burgerinitiatieven en een sterke partner zijn in (nieuwe) netwerken en in het verbinden en delen van informatie, initiatieven en diensten.
Inhoud	<p>Voor een groot deel van de doelen geldt dat aan realisatie wordt gewerkt via de speerpunten en projecten. Dat geldt in mindere mate voor het thema netwerkgroeporganisatie: De rol van de gemeente in een netwerksamenleving en de burgerparticipatie.</p> <p>De Strategische Visie benoemt als centrale ambitie om aan te sluiten op burgerinitiatieven en nieuwe netwerken.</p> <p>Dit speerpunt richt zich er op om te onderzoeken wat dit betekent voor de organisatie van de gemeente.</p>
Financiën	<p>Nog niet bekend. Maar verwachte kosten zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opzetten en begeleiden pilotsinhuur • begeleiding organisatieontwikkeling

Planning	Uitwerking vindt plaats langs diverse sporen, waaronder in ieder geval: <ul style="list-style-type: none"> • uitwerking van de woningbouw-ambities in een Woonvisie (2016) • uitwerking van de bereikbaarheidsambities in een geactualiseerd en vernieuwd Verkeers- en vervoersplan (2016-2017) • doorgaande ontwikkeling van zelf-samen-gemeente in het sociaal domein • uitwerking van de Visie in een integrale Omgevingsvisie, vooruitlopend op de Omgevingswet (2017-2018) • enkele pilots starten m.b.t. burgerparticipatie en de veranderende rol van de gemeente (2016-2017), waaronder in ieder geval het al gestarte proces van de nieuwe Dorpsvisie Voorthuizen • implementeren en uitdragen van de Visie in de gemeentelijke organisatie en met de samenleving (2016 e.v.). Dit wordt een ontdekkend leerproces waarvan vorm en inhoud niet vooraf vastliggen
Risico's	Niet tijdig en/of niet adequaat kunnen inspelen op initiatieven m.b.t. burgerparticipatie en aan netwerkverbanden.

4.2 Interne dienstverlening

422 Ondersteuning organisatie

Speerpunt langdurig werklozen en arbeidsgehandicapten

Doel (lange termijn)	Meer langdurig werklozen en arbeidsgehandicapten binnen de gemeentelijke organisatie Barneveld.
Inhoud	* Inventarisatie opties en mogelijkheden plaatsing van de doelgroep binnen de gemeentelijke organisatie (quickscan) (1 februari 2017); * Analyse van de bestaande werkprocessen om op zoek te gaan naar passende werkzaamheden en mogelijkheden onderzoeken eenvoudige, elementaire taken te halen uit bestaande functies om hiermee een nieuwe functie te creëren of samen te voegen tot één, nieuw takenpakket; * Rapportage per afdeling en bespreken met het management en het WSP (1 mei 2017); * Matchen gewenst profiel met de in het bestand aanwezige kandidaten en hiermee realiseren van minimaal 3 extra banen (uiterlijk 1 oktober 2017); * Evaluatie welke banen zijn gerealiseerd, welke doorstroming heeft plaatsgevonden naar reguliere functies en wat ervoor nodig is om de realisatie van de extra banen te realiseren.
Financiën	Om de doelstelling te realiseren zal een aanvullend structureel budget nodig zijn; via een separaat voorstel zal dit aan de raad worden voorgelegd.
Planning	Plan: derde kwartaal 2016 Uitvoering 1e tot en met 4e kwartaal 2017
Risico's	Gebrek aan financiële middelen en/of commitment organisatie

4.3 Algemene dekkingsmiddelen

Algemene dekkingsmiddelen

Hiervoor zijn geen speerpunten meer opgenomen, waarover maandelijks gerapporteerd moet worden.

Wat gaat het kosten?

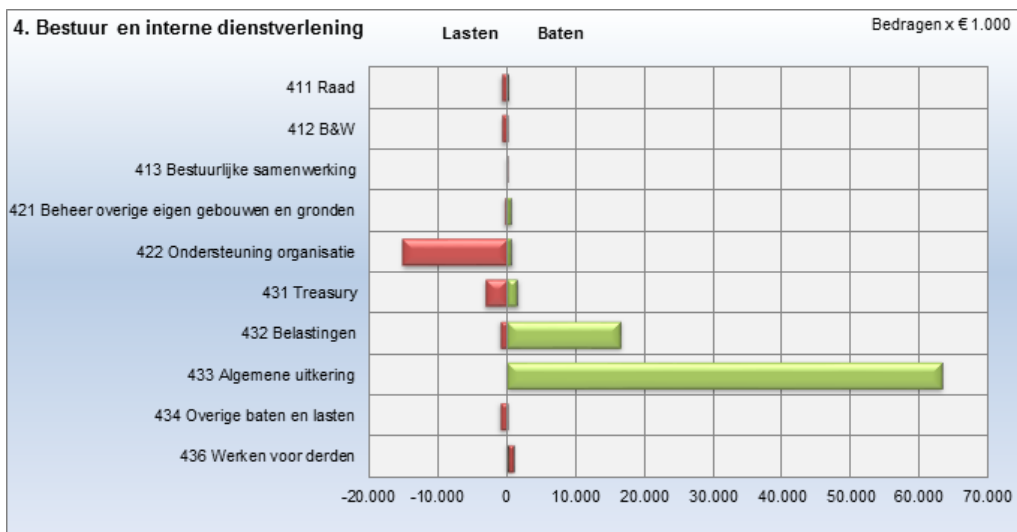
Financiële tabel

bedragen x € 1.000

4. Bestuur en interne dienstverlening	Begroting 2017				Saldo
	Beleidsvoegingen		Overig		
	Lasten	Baten	Lasten	Baten	
Saldo van baten en lasten					
4.1 Bestuur	-	-	- 1.975	218	- 1.757
411 Raad	-	-	- 933	218	- 715
412 B&W	-	-	- 804	-	- 804
413 Bestuurlijke samenwerking	-	-	- 239	-	- 239
4.2 Interne dienstverlening	- 310	-	- 15.321	1.414	- 14.218
421 Beheer overige eigen gebouwen en gronden	-	-	- 472	617	144
422 Ondersteuning organisatie	- 310	-	- 14.849	797	- 14.362

4.3 Algemene dekkingsmiddelen	- 620	-	- 3.976	81.566	76.970
431 Treasury	-	-	- 3.264	1.651	- 1.613
432 Belastingen	-	-	- 1.142	16.557	15.415
433 Algemene uitkering	-	-	-	63.265	63.265
434 Overige baten en lasten	- 620	-	- 503	-	- 1.123
436 Werken voor derden	-	-	933	94	1.026
Saldo van baten en lasten	- 930	-	- 21.272	83.198	60.996
Mutatie reserves					
4.4 Resultaatbepaling	-	-	- 2.902	1.374	- 1.528
441 Mutaties reserves	-	-	- 2.902	1.374	- 1.528
Mutatie reserves	-	-	- 2.902	1.374	- 1.528
Resultaat	- 930	-	- 24.174	84.572	59.468

Lasten en baten per beleidsproduct

Paragrafen

Paragraaf 1 Lokale heffingen

1.1 Inleiding

Na de algemene uitkering uit het gemeentefonds zijn de gemeentelijke heffingen (belastingen, leges en rechten) de belangrijkste inkomstenbronnen van de gemeente. Deze heffingen zijn de enige inkomstenbronnen waarop de gemeenteraad invloed kan uitoefenen. Met name voor de zuivere belastingen, dit zijn de heffingen waar geen direct aanwijsbare tegenprestatie van de overheid tegenover staat, is er geen maximum bedrag of opbrengst aangegeven. Voor leges en andere betalingen voor overheidsdiensten is bepaald dat er geen winst mag worden gemaakt. De opbrengst van de heffing mag dan in totaliteit niet hoger zijn dan de kosten die de gemeente moet maken om de diensten te verlenen.

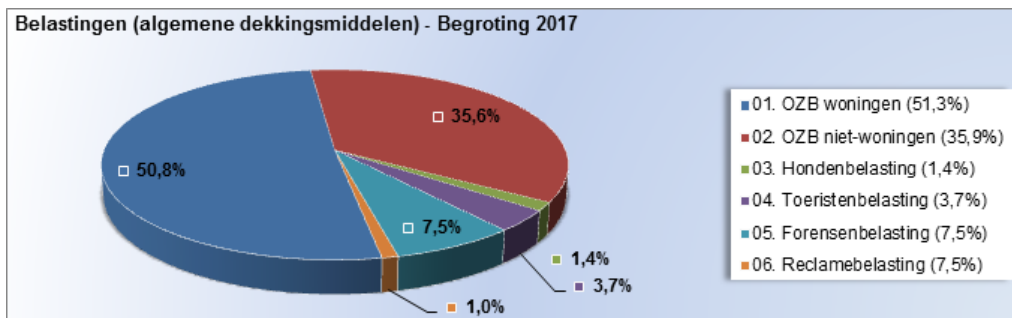
De opbrengsten van de gemeentelijke heffingen zijn geraamd onder de verschillende producten. Het (meerjaren)beleid ten aanzien van de lokale belastingen is opgenomen in de op 16 december 2014 door de raad vastgestelde Nota lokaal belastinggebied Barneveld 2014. Voor zover het beleid van specifieke belastingen afwijkt van de in de nota opgenomen uitgangspunten is dat hieronder bij die belasting aangegeven.

In deze paragraaf komen de volgende zaken aan de orde:

- het beleid ten aanzien van de verschillende heffingen en de tarieven
- de lokale lastendruk
- gegevens over kwijtschelding

Diagram belastingsoorten

1.2 Beleid

Algemeen

Het beleid voor de lokale belastingen is vastgelegd in de verschillende verordeningen en in de Nota lokaal belastinggebied Barneveld 2014. Het tarievenbeleid wordt jaarlijks geformuleerd bij de vaststelling van de begrotingsuitgangspunten in de kadernota. Voorgaande jaren is in principe een nullijn gehanteerd voor de tariefontwikkeling. Wij constateren dat de kosten van de gemeente zich wel ontwikkelen (o.a. door cao-afspraken) en dat hierdoor de verschillende heffingen niet volledig kostendekkend zijn. Daarom stellen wij voor om in het jaar 2017 de verschillende tarieven te verhogen met 1,25%, hetzelfde percentage dat gebruikt wordt voor de stijging van de OZB ter compensatie van de inflatie. Uitzonderingen zijn de rioolheffing (1,5% conform VGRP), de afvalstoffenheffing (0,0%, omdat deze kostendekkend is) en de reclame- en precariobelasting (beide 0,0%. Conform de eindevaluatie reclamebelasting wordt vastgehouden aan €500 als belastingtarief. Het tarief van de precariobelasting mag niet worden verhoogd).

Onroerende-zaakbelastingen

Voor de OZB is in de Kadernota 2017-2020 afgesproken dat deze trendmatig wordt aangepast met 1,25% (vijfjaarsgemiddelde inflatiecijfer). Voor 2017 betekent dit, afgezien van de groei, een stijging van de opbrengst met 1,25%. De groei is de toename van de waarde en daarmee de opbrengst door nieuw- en verbouw. Na het afronden van de hertaxatie zullen wij een voorstel doen waarbij de tarieven voor 2017 definitief worden vastgesteld, waarbij ook rekening wordt gehouden met de gemiddelde waardeontwikkeling van de objecten.

Rioolheffing

In de jaren 2017- 2019 is in het huidige VGRP een jaarlijkse stijging met 1,5 % voorzien om kostendekkend te zijn.

Leges omgevingsvergunning

De financiële gevolgen van het raadsvoorstel 'handhaving omgevingsrecht' zijn in deze Programmabegroting verwerkt. Ter dekking van de extra kosten in verband met de extra formatie voor het bouwtoezicht (2 fte) worden de leges met 10% verhoogd. Hierdoor stijgt de kostendekkendheid naar ca. 97%. Ondanks de stijging van het tarief, blijft onze gemeente nagenoeg de laagste tarieven hanteren van de gemeenten verbonden aan de OddV.

Precariobelasting

Met ingang van 2014 wordt een precariorecht geheven van in de gemeentegrond aanwezige kabels en leidingen. Ten aanzien van deze opgelegde precariorechten lopen bezwaren. Op basis van jurisprudentie en het oordeel van deskundigen is de opbrengst die betrekking heeft op gasleidingen redelijk zeker en maakt dit onderdeel uit van de opbrengsten van de begroting (€ 1,4 miljoen). De precario op electraleidingen is minder zeker zodat deze voorziene opbrengst (ca. € 2,6 miljoen) uit voorzichtigheid wordt gestort in de reserve precariobelasting conform het raadsvoorstel 'Precariobelasting' van december 2013. Onlangs heeft het kabinet besloten om de precariobelasting op nutsleidingen op termijn af te schaffen. Minister Plasterk van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties heeft daarvoor inmiddels een wetsvoorstel ingediend bij de Tweede Kamer. Dit betekent dat gemeenten geen precariobelasting meer kunnen heffen van nutsbedrijven over netwerken die ze in, op of boven gemeentegrond exploiteren. De afschaffing van deze belasting heeft financiële gevolgen. In het wetsvoorstel is echter een overgangsrecht opgenomen. De gemeenten krijgen maximaal tien jaar de tijd om de effecten van hun inkomstendering op te vangen. Het overgangsrecht geldt alleen voor de gemeenten die in 2015 precariobelasting hebben geheven en tussentijds mag de tariefstelling niet meer worden aangepast. Onze gemeente valt binnen het overgangsrecht.

1.3 Tarieven en inkomsten

Tarieven begrotingsjaar

Tarieven lokale heffingen	2015	2016	2017
Onroerende zaakbelastingen			
- eigenaren woningen, in % van de waarde	0,1048	0,1077	0,1163
- eigenaren niet-woningen, in % van de waarde	0,1454	0,1516	0,1637
- gebruikers niet-woningen, in % van de waarde	0,1148	0,1197	0,1293
Afvalstoffenheffing			
- éénpersoonshuishoudens	€ 167,70	€ 169,40	€ 169,40
- meerpersoonshuishoudens	€ 279,50	€ 282,30	€ 282,30
Rioolheffing			
- vastrecht tot 350 m3 afvalwater	€ 161,70	€ 169,80	€ 172,35
Hondenbelastingen			
- voor de 1e hond	€ 41,00	€ 41,00	€ 41,50
- voor de 2e hond	€ 57,05	€ 57,05	€ 57,80
- voor elke volgende hond	€ 70,35	€ 70,35	€ 71,20
- kennels	€ 98,05	€ 98,05	€ 99,30
Toeristenbelasting			
- per overnachting	€ 0,88	€ 0,88	€ 0,90
- per seizoenplaats	€ 164,55	€ 164,55	€ 168,30
- per jaarplaats	€ 164,75	€ 164,75	€ 168,50
Forensenbelasting			
- bij een WOZ-waarde van € 70.000 of minder	€ 177,30	€ 177,30	€ 179,50
- bij een WOZ-waarde van meer dan € 70.000	€ 177,30	€ 177,30	€ 179,50
vermeerderd met 0,83% van het bedrag waarmee de heffings- maatstaf een bedrag van € 70.000 te boven gaat. Met dien verstande dat per woning een maximumbedrag geldt van:	€ 925,00	€ 925,00	€ 936,60
- voor woningen/onderkomens waarvoor geen waarde is vastgesteld op grond van de WOZ bedraagt het tarief:	€ 177,30	€ 177,30	€ 179,50

Inkomsten uit heffingen

Lokale heffingen	bedragen x € 1.000		
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Belastingen (Algemene dekkingsmiddelen)			
01. Onroerende zaakbelastingen woningen	5.800	5.986	6.235
02. Onroerende zaakbelastingen niet-woningen	4.328	4.406	4.367
03. Hondenbelasting	177	177	174
04. Toeristenbelasting	471	443	451
05. Forensenbelasting	907	925	916
06. Rioolheffing	3.962	4.123	4.218
06. Rioolheffing - kwijschelding	- 101	- 110	- 100
07. Reclamebelasting	118	120	120
Totaal Belastingen (Algemene dekkingsmiddelen)	15.661	16.070	16.381
Rechten (Tariefsgebonden)			
08. Begravenisrechten	749	690	699
09. Afvalstoffenheffing	5.049	5.181	5.225
09. Afvalstoffenheffing - kwijschelding	- 143	- 150	- 130
10. Parkeergelden	1.034	1.000	1.000
11. Parkeerboetes	111	156	156
12. Marktgeden	46	56	56
13. Leges burgerlijke stand	123	152	153
14. Leges dienstverlening	817	837	873
15. Leges Wabo vergunningen	1.520	1.480	1.697
16. Leges bestemmingsplannen	572	593	557
17. Overige leges	227	191	207
Totaal Rechten (Tariefsgebonden)	10.105	10.185	10.493
Totaal lokale heffingen	25.766	26.256	26.874

1.4 Kostendekkendheid

Voor de afvalstoffenheffing, de rioolrechten wordt hieronder een uitgebreidere kostendekkendheid weergegeven. Voor de berekening van de overheadcomponent is een opslagpercentage van 50% boven de salariskosten gehanteerd. Ook is

een tabel opgenomen met daarin de kostendekkendheid van de verschillende leges op hoofdlijnen weergegeven en een totaal kostendekkendheidspercentage. Hieruit blijkt dat met name de leges grafrechten niet kostendekkend zijn. In 2017 zal dit nader onderzocht worden en zal bij de Programmabegroting 2018 eventueel een tariefsaanpassing voorgesteld worden.

Afvalstoffenheffing

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid afvalstoffenheffing	Begroting 2016		Begroting 2017	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten				
Netto kosten product				
Kosten product	4.094	79%	4.090	78%
Inkomsten product, excl. heffingen	- 603	-12%	- 570	-11%
Netto kosten product	3.491	67%	3.520	67%
Toe te rekenen kosten product				
Overhead	520	10%	535	10%
Rente	126	2%	107	2%
Aandeel straatreiniging (75%)	401	8%	400	8%
BTW	666	13%	666	13%
Toe te rekenen kosten product	1.713	33%	1.708	33%
Totale kosten	5.204	100%	5.228	100%
Totale opbrengsten heffingen	5.181		5.225	
Tekort	- 23		- 3	
Dekkingspercentage opbrengsten		100%		100%

Rioolheffing

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid rioolheffing	Begroting 2016		Begroting 2017	
	Bedrag	%	Bedrag	%
Kosten				
Netto kosten product				
Kosten product	2.870	66%	2.672	63%
Inkomsten product, excl. heffingen	- 25	-1%	- 25	-1%
Netto kosten product	2.845	65%	2.647	63%
Toe te rekenen kosten product				
Overhead	331	8%	422	10%
Rente	1.173	27%	895	21%
BTW			258	6%
Toe te rekenen kosten product	1.504	35%	1.575	37%
Totale kosten	4.349	100%	4.222	100%
Totale opbrengsten heffingen	4.123		4.218	
Tekort, te dekken uit reserve VGRP	- 225		- 4	
Dekkingspercentage opbrengsten		95%		100%

Leges en heffingen

bedragen x € 1.000

Kostendekkendheid heffingen	Lasten taakveld	Overhead incl. rente	BCF /BTW	Totaal lasten	Leges	Andere inkomsten	Dekkings % 2017 (na eventuele verhoging)
Afvalstoffenheffing	4.090	1.042	666	5.798	5.225	570	100%
Rioolheffing	2.672	1.317	258	4.247	4.218	25	100%
Grafrechten	656	250	-	907	698	1	77%
Leges omgevingsvergunning & bestemmingsplannen	1.747	744	-	2.491	2.254	178	97%
Leges burgerzaken	904	253	-	1.157	1.054	-	91%
	10.069	3.607	924	14.600	13.449	774	97%

1.5 Lokale lastendruk

Om een indruk te hebben wat de "lokale lastendruk" is, wordt berekend wat de huishoudens aan belasting moeten betalen. Daarbij worden de voor huishoudens gebruikelijke heffingen betrokken bestaande uit de onroerende-zaakbelastingen, de afvalstoffenheffing en de rioolheffing.

Door het Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden (COELO) van de Rijksuniversiteit Groningen wordt jaarlijks een atlas van de lokale lasten opgesteld. Deze atlas geldt voor de VNG als een officiële publicatie die de lokale lasten in beeld brengt. De gegevens zijn beschikbaar tot en met 2016.

De bruto woonlasten van meerpersoonshuishoudens lopen, volgens de COELO Atlas voor 2016, uiteen van € 539 tot € 1.215 per jaar. De stijging van de gemiddelde woonlasten in Barneveld in 2016 wordt vooral verklaard door de stijging van de rioolheffing met 5%. De Ozb steeg in 2016 met 2% en de afvalstoffenheffing met 1% en overige belastingen met 0%. Uitgedrukt voor een gemiddeld huishouden bedroeg de stijging 2,3%. Landelijk gezien bevindt Barneveld zich op plaats 195 van de 390 gemeenten en is Barneveld nog altijd een gemeente met een gemiddelde lastendruk.

Tabel lokale lastendruk

Lokale lastendruk	2015	2016	Lasten- stijging (%)
Hoogste tarieven			
- Landelijk	€ 1.198	€ 1.215	1,4%
- Gelderland	€ 925	€ 940	1,6%
Laagste tarieven			
- Landelijk	€ 520	€ 539	3,7%
- Gelderland	€ 520	€ 539	3,7%
Gemiddelde tarieven			
- Landelijk	€ 716	€ 723	1,0%
- Gelderland	€ 707	€ 719	1,7%
- Barneveld	€ 726	€ 743	2,3%

Bron: COELO Atlas van de lokale lasten (www.coelo.nl/digatlas/index)

1.6 Kwijtschelding

Inwoners met een laag inkomen kunnen kwijtschelding krijgen voor de aanslag van de afvalstoffenheffing, rioolheffing en de onroerende-zaakbelasting. Bij de beoordeling van het verzoek vindt er een toets plaats naar inkomen en vermogen. De gemeente mag alleen kwijtschelding verlenen als het inkomen niet hoger ligt dan 100% van het bijstandsniveau. Mensen die duurzaam een laag inkomen hebben, hoeven geen verzoek om kwijtschelding in te dienen. Hun aanslagen worden automatisch kwijtgescholden.

Naar verwachting wordt er in 2017 ongeveer 550 keer kwijtschelding verleend tot een totaal bedrag van € 230.000.

Tabel ontwikkeling kwijtschelding

Kwijtscheldingen	bedragen x € 1.000		
	Rekening 2015	Begroting 2016	Begroting 2017
Kwijtschelding afvalstoffenheffing	- 143	- 150	- 130
Kwijtschelding rioolheffing	- 101	- 110	- 100
Totaal	- 244	- 260	- 230

Paragraaf 2 Weerstandsvermogen

2.1 Inleiding

Informatie over het weerstandsvermogen is van belang om te weten of en in hoeverre financiële tegenvallers kunnen worden opgevangen. Deze tegenvallers kunnen incidenteel en structureel van aard zijn, maar hebben altijd invloed op de financiële positie van de gemeente. Hoe hoog het weerstandsvermogen zou moeten zijn, is niet exact aan te geven. De omvang is afhankelijk van de financiële risico's die de gemeente loopt en de kans dat de risico's daadwerkelijk effectief worden. De mate van flexibiliteit van de gemeentebegroting speelt een belangrijke rol bij de bepaling van het weerstandsvermogen: hoe snel

kunnen tegenvallers worden opgevangen door ombuigingen van bestaand beleid al dan niet in combinatie met belastingverhogingen.

Ook de omvang van de vrij aanwendbare reserves is daarbij van belang. Vanuit het provinciaal toezicht zijn geen directe normen voor het weerstandsvermogen aangegeven; wel wordt bewaakt dat de algemene reserve een bepaalde minimum omvang heeft.

Begrippenkader

Onder het weerstandsvermogen wordt een kengetal verstaan, namelijk de verhouding tussen de direct beschikbare en de benodigde weerstandscapaciteit.

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}}$$

Met de direct beschikbare weerstandscapaciteit bedoelen we de middelen en mogelijkheden waarover de gemeente beschikt om niet-begrote kosten te dekken. Onder *benodigde weerstandscapaciteit* verstaan we alle risico's waarvoor nog geen maatregelen zijn getroffen, die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie. Tot het treffen van dergelijke maatregelen behoren onder andere het instellen van voorzieningen, het afdekken van risicogebieden met verzekeringen dan wel andere risico-beperkende acties.

2.2 Beleid

In januari 2016 is de Nota risicomanagement & weerstandsvermogen geactualiseerd en sindsdien zijn de hoofdlijnen van beleid als volgt.

Het weerstandsvermogen wordt concern-breed twee maal per jaar bepaald. Dit wordt uitgewerkt in paragraaf 2 (programmabegroting en jaarverslaggeving). Met ingang van de jaarverslaggeving 2015 wordt er in de risicolijst ook rekening gehouden met de post 'onvoorzien risico's grondexploitaties'. Risico's en reserves zijn continu aan verandering onderhevig, het weerstandsvermogen is dan ook een momentopname. Om schijnnaauwkeurigheid te voorkomen wordt daarom gewerkt met streefwaardes en bandbreedtes in plaats van exacte getallen.

Weerstands vermogen	Effect	Maatregel
< 1,0	onder minimale streefwaarde	College neemt maatregelen om binnen twee jaar > 1,0 te komen. Deze zijn gericht op het verlagen van de benodigde weerstandscapaciteit en/of het verhogen van de beschikbare weerstandscapaciteit.
1,0 – 1,2	minimale streefwaarde	college maakt analyse en geeft de meerjarige verwachting aan.
1,2 – 1,6	optimale bandbreedte	n.v.t.
1,6 – 2,0	maximale streefwaarde	college maakt analyse en geeft de meerjarige verwachting aan.
> 2,0	boven maximale streefwaarde	n.v.t.

2.3 Beschikbare weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit geeft de mate aan waarin de gemeente zelf in staat is om niet-begrote kosten te dekken door structurele middelen vrij te maken. Hierbij kan gedacht worden aan de mogelijkheden die er zijn tot het verhogen van de inkomsten (bijvoorbeeld via belastingverhoging).

Bij de incidentele weerstandscapaciteit gaat het om de aanwezigheid van vrij besteedbare middelen die eenmalig kunnen worden ingezet. In het kader van het weerstandsvermogen binnen deze paragraaf zullen wij slechts rekening houden met de incidentele weerstandscapaciteit.

In onderstaande tabel is een vergelijkend overzicht gegeven van de geprognosticeerde weerstandscapaciteit per begin/einde van het boekjaar.

Tabel beschikbare weerstandscapaciteit (bedragen x € 1.000)	Prognose 1 jan 2017	Prognose 31 dec 2017
a) Algemene reserves	22.571	22.540
b) Stille reserves	p.m.	p.m.
Totaal	22.571	22.540

Toelichting op Tabel berekening beschikbare weerstandscapaciteit

Algemene reserves (a)

Voor de berekening van de weerstandscapaciteit worden alleen de vrij besteedbare reserves meegenomen. Deze vrij besteedbare reserves treffen wij aan bij de groep van algemene reserves. Voor de bestemmingsreserves geldt dat voor wijziging van de bestemming een raadsbesluit nodig is, en er dus geen sprake is van een vrij besteedbare reserve. Voorzieningen zijn niet vrij besteedbaar en behoren daarom niet tot de weerstandscapaciteit.

Stille reserves (b)

Stille reserve is het verschil tussen de hogere directe opbrengstwaarden bij verkoop en de boekwaarden van de diverse activa. Hierbij kan worden gedacht aan panden, aandelen en bedrijfsmiddelen. De directe opbrengstwaarde dient bekend te zijn en bovendien moeten de betreffende activa direct verkoopbaar of verhandelbaar zijn. Dit is met de gemeentelijke activa zelden het geval. Mede daarom zijn de stille reserves als een p.m. post opgenomen.

2.4 Benodigde weerstandscapaciteit

Alle risico's zijn onlangs geactualiseerd. Daarnaast zijn, waar mogelijk, maatregelen getroffen om het risico te beperken. Vervolgens is een risicosimulatie uitgevoerd. Deze simulatie resulteert in een totaal risicobedrag van € 19,15 miljoen. Deze simulatie is vrijwel gelijk aan de uitkomst van de simulatie van de jaarverslaggeving 2015 (19,0 miljoen).

De belangrijkste tien risico's (mix van omvang/geld en kans), in volgorde van impact zijn :

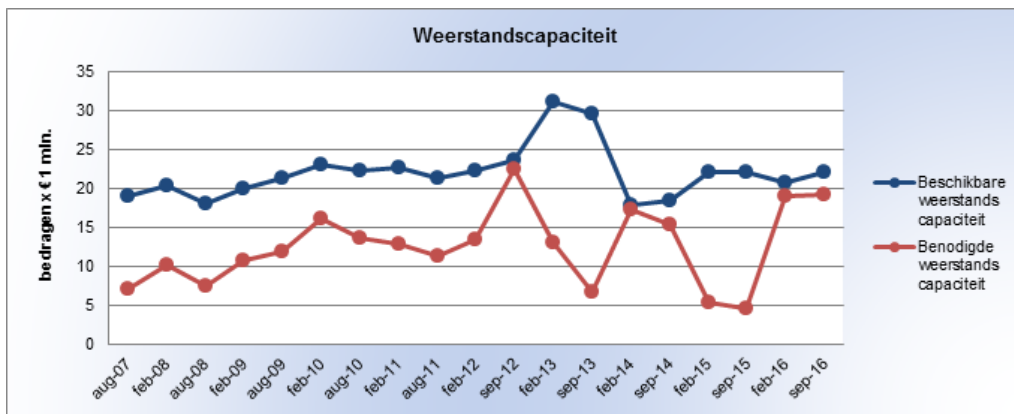
1. onvoorziene risico's grondexploitaties (planfase 1) *;
2. onvoorziene risico's grondexploitaties (planfase 2 en 3) *;
3. faillissement ingeval van borgstelling/garanties;
4. uitvoering jeugdwet valt duurder uit dan begroot;
5. geldkraan banken gaat dicht;
6. instroom statushouders;
7. bijdragen van derden Esvelderbeek;
8. hogere kosten voor verbindende schakel door Provincie bij Rondweg Voorthuizen Noord;
9. dekkingsgraad ABP zakt onder kritische grens;
10. plotselinge en forse rentestijging.

* Ten opzichte van de vorige inventarisatie zijn de termen aangepast als gevolg van wijzigingen in BBV wetgeving. Dit wordt verder uitgewerkt/toegelicht in het voorstel 'kaderstelling grondexploitaties' dat voor de raadsvergadering van november geagendeerd staat.

Risico's zijn ook inzichtelijk bij (en integraal onderdeel van) alle speerpunten van de vier programma's. De risico's van verbonden partijen zijn in paragraaf 6 in beeld gebracht.

De ontwikkeling van onze reserves (beschikbare weerstandscapaciteit) en risicobedrag (benodigde weerstandscapaciteit) sinds de invoering van risicomanagement ziet er als volgt uit:

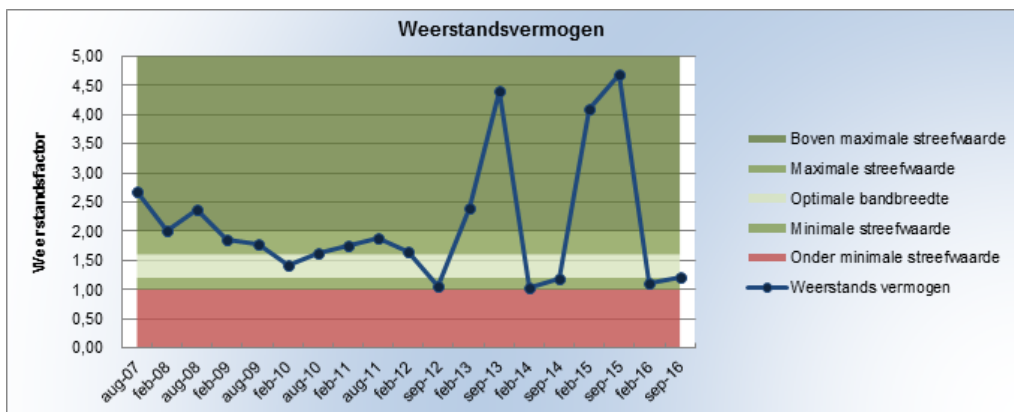
(NB. beschikbare weerstandscapaciteit : de cijfers van augustus/september hebben betrekking op prognoses (begroting); die van februari geven de werkelijkheid weer (jaarverslaggeving)).

2.5 Weerstandsvermogen

$$\text{Weerstandsvermogen} = \frac{22.571}{19.15} = 1,2$$

Het weerstandsvermogen is met een waarde van 1,2 verbeterd ten opzichte van de stand van een half jaar geleden (stand bij de jaarrekening 2015 was 1,1).

Ontwikkeling

Het weerstandsvermogen is door het opnemen van de posten voor onvoorziene risico's grondexploitaties teruggelopen en begeeft zich op het niveau van de minimale streefwaarde met een waarde van 1,2. Bij de programmabegroting 2016 was de factor nog 4,7. Door de in de afgelopen jaren getroffen voorzieningen voor de grondexploitaties en het opnemen van de post voor onvoorziene risico's grondexploitatie is de verwachting dat het weerstandsvermogen minder zal fluctueren dan in de afgelopen jaren het geval was. Momenteel begeeft het weerstandsvermogen zich binnen de optimale bandbreedte.

2.6 Balansprognose en financiële kengetallen

Vanaf 2013 geeft de gemeente aandacht aan balansratio's in de P&C documenten. Dit zijn verhoudingsgetallen op basis van de balans en/of exploitatietotalen. Vanaf de begroting 2017 is het verplicht om een balansprognose en kengetallen op te nemen conform de voorgeschreven berekeningsystematiek. Deze systematiek en aanpassingen van de BBV leidt tot enigszins andere uitkomsten dan die wij voor het laatst bij de jaarrekening 2015 hebben gehanteerd, voornamelijk bij de netto schuldquote en andere afgeleide quotes. Vanaf 2017 worden namelijk sommige inkomsten omgezet in 'negatieve uitgaven', hierdoor daalt het totaal aan inkomsten en stijgen de genoemde kengetallen met enkele procenten. De komende tijd zal moeten blijken hoe met name de schuldquotes zich ook bij andere gemeenten gaan ontwikkelen door deze wijziging in de systematiek. Dit zou een doorwerking kunnen krijgen in een aangepaste normstelling vanuit de VNG voor

bijvoorbeeld de streefwaarde van de netto schuldquote (momenteel < 130%).

Meerjarenbalans

Prognose meerjarenbalans	bedragen x € 1.000					
	Realisatie	Begroting	Begroting	MJR	MJR	MJR
	Ultimo 2015	Ultimo 2016	Ultimo 2017	Ultimo 2018	Ultimo 2019	Ultimo 2020
Activa						
<u>Vaste activa</u>						
Immateriële vaste activa	122	120	100	80	60	40
Materiële vaste activa	180.071	188.324	196.224	213.124	220.724	217.424
Financiële vaste activa	34.299	30.104	25.684	22.684	22.184	21.684
Totaal vaste activa	214.491	218.547	222.007	235.887	242.967	239.147
<u>Vlottende activa</u>						
Voorraden	107.621	99.018	81.218	66.618	61.118	67.118
Vorderingen	5.731	5.731	5.731	5.731	5.731	5.731
Liquide middelen	-	-	-	-	-	-
Overlopende activa	6.774	6.774	6.774	6.774	6.774	6.774
Totaal vlottende activa	120.126	111.523	93.723	79.123	73.623	79.623
Totaal activa	334.617	330.070	315.730	315.010	316.590	318.770
Passiva						
<u>Eigen vermogen</u>						
Reserves	60.541	66.066	66.916	67.766	68.616	69.616
Onverdeeld resultaat	1.449	- 0	- 0	- 0	- 0	- 0
Totaal eigen vermogen	61.990	66.066	66.916	67.766	68.616	69.616
<u>Vreemd vermogen</u>						
Voorzieningen	11.377	12.847	14.076	14.731	15.632	16.282
Langlopende schulden	232.274	226.325	203.174	182.150	153.989	134.054
Totaal vreemd vermogen	243.651	239.172	217.250	196.881	169.621	150.336
<u>Vlottende passiva</u>						
Kortlopende schulden	18.446	14.302	21.034	39.833	67.823	88.288
Liquide middelen	2.984	2.984	2.984	2.984	2.984	2.984
Overlopende passiva	7.547	7.547	7.547	7.547	7.547	7.547
Totaal vlottende passiva	28.977	24.833	31.565	50.364	78.354	98.819
Totaal passiva	334.617	330.070	315.730	315.010	316.590	318.770

Toelichting meerjarenbalans

Als uitgangspunten voor de meerjarenbalansprognose hebben wij ons gericht op de belangrijkste en grootste posten. Daarbij hebben wij een aantal uitgangspunten gehanteerd ten aanzien van:

- de materiële vaste activa een toename op basis van de bestaande beleidstoevoegingen, vervangingsinvesteringen en een afname op basis van de vaste, toekomstige afschrijvingen;
- de financiële vaste activa een inschatting op basis van gemaakte afspraken en het historisch verloop van de portefeuille;
- de grondvoorraad (incl voorziening) is het actuele Meerjarenplangrondexploitaties gebruikt;
- de reserves een inschatting op basis van vaste en incidentele, stortingen en onttrekkingen;
- de langlopende schulden het verloop op basis van de huidige vaste leningenportfeuille;

De kortlopende schuld is de sluitpost en geeft een indicatie voor de aan te trekken financiering in dat jaar, kortlopend danwel langlopend.

Financiële kengetallen

Bij het beoordelen van de hoogte en de ontwikkeling van de ratio's moet gekeken worden naar de samenhang tussen ratio's en ontwikkeling ervan in de tijd. De uitkomst van een individuele ratio biedt een beperkt inzicht.

Netto schuldquote:

Netto schuld als aandeel van de inkomsten. Als streefwaarde hanteert de VNG een netto schuldquote van 130% als bovengrens, maar liever onder de 100%. Een nadere analyse is opgemaakt in de geactualiseerde schuldennotitie van 26 maart 2016 en is met u gedeeld

Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen:

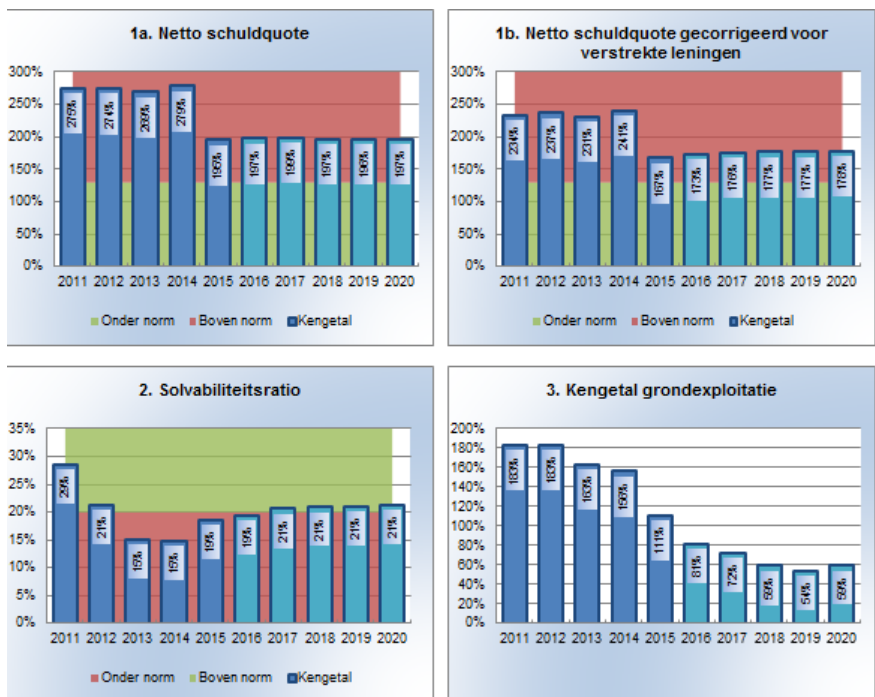
Netto schuld als aandeel van de inkomsten gecorrigeerd voor verstrekte leningen (dus exclusief de door de gemeente verstrekte leningen, zoals hypotheekleningen aan ambtenaren)

Solvabiliteit:

Het procentuele aandeel van het eigen vermogen op het totaal van het vermogen. Deze ratio geeft aan in hoeverre een organisatie aan de lange termijn financiële verplichtingen kan voldoen. Algemeen gehanteerde streefwaarde is minimaal 20% (eigen vermogen/totale vermogen), maar liever meer dan 30%

Grondexploitatie:

Het totaal van voorraad bouwgrond (in exploitatie genomen gronden en niet-in exploitatie genomen gronden) afgezet tegenover de inkomsten van de gemeente.

Kengetallen	Realisatie					Begroting		MJR		
	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Netto schuldquote	275%	274%	269%	279%	195%	196%	197%	195%	195%	195%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	234%	237%	231%	241%	167%	171%	174%	175%	175%	176%
Solvabiliteitsratio	27%	21%	15%	15%	19%	20%	21%	22%	22%	22%
Grondexploitatie	183%	183%	163%	156%	111%	81%	72%	59%	54%	59%
Structurele exploitatieruimte	-1%	0%	1%	0%	1%	0%	1%	1%	1%	2%

Toelichting financiële kengetallen

Toelichting

In deze begroting ontwikkelen de balansratio's zich op een vrij constant niveau, maar laat in 2017 een lichte stijging zien, vooral veroorzaakt door aanpassingen in de BBV die leiden tot lagere batentotaal. In het meerjarenbeeld daalt de schuldquote en stijgt de solvabiliteit. Dit heeft ondermeer te maken met de afbouwende voorraad bouwgrond. De positieve ontwikkeling zal zich de komende jaren moeten bestendigen. Onze ambities gaan gepaard met investeringen, hierdoor zullen de balansratio's de komende jaren wellicht nog fluctueren voordat zij op of onder de normwaarde gaan uitkomen.

1 Netto schuldquote

De verbetering van de schuldquote wordt veroorzaakt door een daling van de omvang van de schuld (lang en kort). Deze ontwikkelt zich van € 263 miljoen in 2011 naar verwachting € 225 miljoen in 2020, door ondermeer een verdere verkleining van de grondvoorraad. Daarnaast zijn de inkomsten van de gemeente gestegen van €

94 miljoen in 2011 naar € 113 miljoen in 2017 (in 2015 € 124 miljoen).

1b Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit kengetal geeft het effect aan als alle aan derden verstrekte leningen buiten beschouwing worden gelaten. In 2017 is dit verschil ca. 23% (199% versus 176%). De grootste component in de verstrekte leningen betreffen de hypotheekleningen aan ambtenaren. In 2015/2016 is getracht de portefeuille tegen gelijkblijvende voorwaarden te verkopen, maar dat is niet gelukt. In 2016 is verder ingezet om (oud)medewerkers te informeren over oversluitmogelijkheden. Ondermeer hierdoor zien wij de portefeuille in 2016 flink dalen en naar verwachting zet dit zich door in 2017.

2 Solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio heeft zich negatief ontwikkeld in de periode van 2011 (27%) tot 2013/2014 (15%) voornamelijk als gevolg van het treffen van de verliesvoorziening voor de grondexploitatie ten laste van de reserves. Inmiddels wordt een stijging tot ca. 21% in 2017 verwacht door een licht toenemende eigen vermogenspositie en een dalend balanstotaal.

3 Grondexploitatie

Dit kengetal is te lezen als een verbijzondering van de balansratio '1 Netto schuldquote'. In dit kengetal worden de bouwgronden (in exploitatie + niet in exploitatie) gedeeld door de totale inkomsten van de gemeente. De voorraad bouwgrond ontwikkelt zich van € 173 miljoen in 2011 naar ca. € 67 miljoen in 2020.

4 Structurele exploitatieruimte

In deze begroting is ook de structurele exploitatieruimte procentueel weergegeven. Dit houdt rekening met het structurele resultaat (zie meerjarenprognose in de financiële begroting) en de structurele stortingen en onttrekkingen in de reserves.

Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen

3.1 Inleiding

Het onderhoud van de kapitaalgoederen legt een beslag op een aanzienlijk deel van de financiële middelen. Kapitaalgoederen zijn verdeeld naar de categorieën wegen, water en gebouwen. In deze paragraaf wordt ingegaan op het beleidskader, de beheerplannen en de financiële consequenties.

In de beheerplannen legt de gemeenteraad de kaders vast voor de uitvoering van het onderhoud aan de kapitaalgoederen. Het niveau van het onderhoud en de kwaliteit van de kapitaalgoederen zijn bepalend voor het voorzieningenniveau en de jaarlijkse lasten. Met de vaststelling van de programmabegroting machtigt de raad het college van burgemeester en wethouders om de uitgaven ten laste van de betreffende onderhoudvoorzieningen te doen.

Deze voorzieningen worden gevuld door een jaarlijkse storting vanuit de diverse programma's. De kosten van het onderhoud worden rechtstreeks ten laste van de voorziening gebracht.

3.2 Wegen

Beleidskader

De gemeente heeft op dit moment ongeveer circa 3,4 miljoen m² verharding in beheer en eigendom. De gemeente is, als wegbeheerder, verantwoordelijk voor deze wegen.

De, in mei 2016 door de gemeenteraad vastgestelde, beleidsvisie Beheer en Onderhoud wegen gemeente Barneveld 2017-2026 geeft hiervoor de juiste kaders. In de Kadernota voor 2017 is het hieraan gerelateerde benodigde onderhoudsbudget opgenomen.

Beheerplan

Het beheerplan is de praktische vertaling van het beleid. In het beheerplan wordt ingegaan op de meerjarig (5 jaar) uitvoering en planning van wegonderhoud. Hierdoor is vroegtijdige afstemming mogelijk en kan meer integraal en planmatig gewerkt worden. Daarnaast wordt in het beheerplan het kwaliteitsverloop van het verhardingsareaal vastgelegd. Dit gebeurt op basis van de resultaten van de jaarlijkse wegininspectie. Het streven is het beheerplan 2017-2021 in februari 2017 gereed te hebben. Het beheerplan wordt jaarlijks geactualiseerd.

Kwaliteitsniveau verhardingen

Door de raad is besloten dat het totale verhardingsareaal binnen de gemeente dient te voldoen aan kwaliteitsniveau 'Basis'. Op

dit moment kent het verhardingsareaal een aanzienlijke onderhoudsachterstand. De huidige kwaliteit ligt dan ook, op de centra na, op een lager kwaliteitsniveau. Het beheerplan, dat momenteel wordt opgesteld, geeft aan op welke wijze de onderhoud wordt ingericht om zodoende het gewenste kwaliteitsniveau 'Basis' te bereiken.

Uitvoering wegonderhoud

Voorheen werd jaarlijks een uitvoeringsplan opgesteld. Dit uitvoeringsplan wordt vanaf heden geïntegreerd in het beheerplan. De planning in het beheerplan laat zien voor welke wegen/weggedeelten de aankomende 5 jaren (2017-2021) onderhoud wordt voorzien. Voor 2017 is de planning vrijwel definitief. De planning voor de daaropvolgende jaren (2018-2021) is indicatief en kan onder invloed van diverse factoren (o.a. versnelde kwaliteitsdaling op bepaalde wegen, gebiedsontwikkelingsprojecten enz.) wijzigen. Jaarlijks wordt het beheerplan daarop bijgesteld.

Contractvorm

Momenteel wordt een raambestek gebruikt als contractvorm met de aannemer die het wegonderhoud uitvoert. Dit houdt in dat vrijwel alle voorkomende onderhoudsmaatregelen in het bestek zijn opgenomen. In het contract wordt niet vastgesteld op welke wegen onderhoud wordt uitgevoerd. Na gunning is de gemeente vrij in het bepalen van de wegen waarop onderhoud wordt uitgevoerd en welke onderhoudsmaatregelen worden toegepast. Hierdoor heeft de gemeente een veel grotere flexibiliteit om te anticiperen op ontwikkelingen, waardoor het wegenonderhoud efficiënter en effectiever wordt.

In het beheerplan 2017-2021 wordt de, op de beleidsvisie aansluitende, onderhoudsstrategie onderzocht en vastgesteld welke contractvorm hierop het beste aansluit.

Voorziening groot onderhoud wegen

	bedragen x € 1.000			
Voorziening Groot onderhoud wegen	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Stand per 1 januari	5	38	58	65
Toevoeging	2.833	2.970	3.107	3.244
Onttrekking	- 2.800	- 2.950	- 3.100	- 3.100
Stand per 31 december	38	58	65	209

3.3 Water

Beleidskader

a. Gemeentelijke Rioleringsplan (GRP)

Het GRP 2016-2019 is op 2 maart 2016 vastgesteld door de gemeenteraad. In het plan worden de activiteiten aangegeven, die nodig zijn om de doelstellingen van het GRP te verwezenlijken. Naast de kosten is een overzicht gegeven van de ontwikkeling van de inkomsten, de rioolheffing.

b. Waterplan Barneveld

Het Waterplan Barneveld is op 22 november 2005 door de gemeenteraad vastgesteld. Dit plan is gezamenlijk opgesteld door de waterschappen Vallei & Eem en Veluwe, de provincie Gelderland en de gemeente Barneveld. Het bestaat uit drie delen: de Watervisie 2004-2025, een Uitvoeringsplan en een Operationeel Programma. De voor de gemeente relevante onderdelen zijn opgenomen in het GRP 2016-2019.

c. Toekomst Waterketen Gelderland en Platform Water Vallei & Eem (PWVE).

De stuurgroep Toekomst Waterketen Gelderland heeft initiatieven ontwikkeld om de samenwerking in de waterketen te bevorderen. Veranderingen in het riolerings- en waterbeheer vragen om grote personele en financiële inspanningen. Door samenwerking kunnen kostenbesparingen worden bereikt. Gelderse en Utrechtse gemeenten, gelegen binnen het beheergebied van het waterschap Vallei & Veluwe, werken sinds 27 maart 2008 samen in het PWVE. Dit samenwerkingsverband bestaat uit een ambtelijk platform, een kernteam, een (bestuurlijke) regiegroep en een bestuurlijk platform. Wethouder Van Daalen is voorzitter van het Platform.

Medewerkers van de gemeente Barneveld zijn momenteel actief in de projectgroepen en het afvalwaterteam. De financiële bijdrage aan het PWVE, de personele kosten en de investeringen zijn opgenomen in het GRP 2016-2019.

Beheerplan

De uit het GRP 2016-2019 voortkomende maatregelen zijn opgenomen in een uitvoeringsplanning en in jaarplannen. Na vaststelling van het GRP 2016 – 2019 door de gemeenteraad zijn het jaarplan en de uitvoeringsplanning 2016 op 4 juli 2016 door het college vastgesteld en ter kennisname aan de gemeenteraad aangeboden.

Eind 2015 is een rioolbeheerplan opgesteld als verbindende schakel tussen het GRP 2016 – 2019 en de operationele

beheerplanning in de periode 2015 – 2018. Het rioolbeheerplan heeft nog bestuurlijke vaststelling door het college. De beheeractiviteiten maken deel uit van het jaarplan en de jaarlijkse uitvoeringsplanning.

Financiële consequenties

De in de volgende tabel genoemde inkomsten en uitgaven in de jaren 2017 t/m 2020 komen overeen met de bedragen genoemd in het VGRP 2015-2017. De meerjarenbegroting in het VGRP geeft een prognose tot het jaar 2020, waarbij ervan uit wordt gegaan dat de reserve voldoende op peil is om de benodigde maatregelen uit te kunnen voeren.

Reserve riolering GRP

bedragen x € 1.000				
Reserve Egalisatiefonds riolering GRP	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Stand per 1 januari	1.627	2.364	3.053	3.797
Toevoeging	4.118	4.238	4.302	4.367
Onttrekking	- 3.381	- 3.549	- 3.558	- 3.709
Stand per 31 december	2.364	3.053	3.797	4.455

3.4 Gebouwen

Beleidskader

Het beleidskader voor de uitvoering van het planmatig onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen is de rapportage planmatig onderhoud 2016 - 2035. Hierin wordt inzichtelijk gemaakt welke structurele onderhoudswerkzaamheden noodzakelijk zijn, gekoppeld aan de toekomstvisie voor het gebruik en het beheer van de gebouwen. Daarnaast zijn de mutaties op het gebouwenbestand en de meest omvangrijke werkzaamheden toegelicht. Binnen het beleidskader is het efficiënt uitbesteden van planmatige onderhoudswerkzaamheden een doorlopend aandachtspunt.

Beheer en onderhoudsplan

Het meerjarig onderhoudsplan gebouwen wordt jaarlijks door het college vastgesteld. De gemeente Barneveld heeft ongeveer 90 gemeentelijke gebouwen waarop planmatig onderhoud plaatsvindt. Dit varieert van huisvesting van gemeentelijke diensten, kleedruimten op sportcomplexen, opstallen bij begraafplaatsen, monumentale kerktorens, parkeergarage Transferium Noord, brandweergarages waaronder het hulpverleningscentrum tot overige eigendommen zoals woningen.

Sinds 1 januari 2015 zijn de binnensport-accommodaties, zwembaden en de Veluwehal in exploitatie aan de firma Optisport overgedragen. Op basis van een overeengekomen demarcatielijst worden deze accommodaties planmatig door de gemeente Barneveld onderhouden.

Binnen de onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen (exclusief schoolgebouwen) beheert de gemeente in totaal circa 67.000 m2 bruto vloeroppervlak.

De meerjarenbegroting 2016 – 2035 en het jaarplan zijn opgenomen in de rapportage planmatig onderhoud gebouwen 2016. In deze rapportage wordt een toelichting gegeven op de uitgangspunten, gewijzigde parameters en een toelichting op de meest omvangrijke vervangingen. Daarnaast wordt een (financiële) terugblik gegeven over het voorgaande dienstjaar.

In het najaar van 2013 zijn de objecten geïnspecteerd op de onderhoudsconditie volgens de NEN 2767. Uit de uitkomsten van deze inspectie blijkt dat er geen noemenswaardige kostenverhogende gebreken bij de objecten zijn geconstateerd. De gemiddelde staat van onderhoud van de objecten is conditiescore 3; wat wil zeggen sober, maar doelmatig. Op de middellange termijn worden grotere uitgaven verwacht. Gelet op de huidige onderhoudsplanning zal de eerste 12 jaar de dotatie in de onderhoudsvoorziening voor bestaande gebouwen mogelijk niet hoeven worden aangepast.

Eind 2016 staat een nieuwe inspectie gepland. Met de gegevens uit deze driejaarlijkse conditiemeting en gegevens uit het dagelijks onderhoud wordt vastgesteld of de staat van onderhoud is veranderd en of werkzaamheden in een uitvoeringsjaar dienen te worden bijgesteld.

Op basis van mutaties in de accommodatie / objectenlijst, zoals nieuwbouw, sloop of aan / verkoop van accommodaties, kan het voorkomen dat de dotatie in de onderhoudsvoorziening aangepast moet worden.

Het operationeel strategisch vastgoedmanagement is een doorlopend traject, waarbij aanvullende bezuinigingen op inkoop onderzocht worden.

Technisch onderhoud (preventief, correctief, etc.)

Sinds 2016 verloopt ook het technisch onderhoud aan de gebouwen via de voorziening waar dit voorheen via de reguliere exploitatie verliep. Het doel van deze, overigens, budgettaire neutrale wijziging is een beter inzicht in de onderhoudskosten per

pand te verschaffen. Door dit inzicht kan een betere afweging gemaakt worden om planmatig onderhoud naar voren te halen of juist uit te stellen.

Financieel verloop voorzieningen

De onttrekkingen komen overeen met de bedragen genoemd in het onderhoudsplan gebouwen 2016-2035. Op basis van deze meerjarenbegroting is de voorziening voldoende op peil om de benodigde maatregelen uit te kunnen voeren. Voorzien is dat vanaf 2020 de onttrekkingen oplopen, waarmee het bestaan van de voorziening gerechtvaardigd is.

Uit de voorziening primair onderwijs worden kosten gedekt voor de scholencomplexen waar de gemeente voorlopig het (binnen)onderhoud blijft doen. De verantwoordelijkheid voor het buitenonderhoud van scholen voor het primair onderwijs en (voortgezet)speciaal onderwijs is met ingang van 2015 door gedecentraliseerd van gemeenten naar schoolbesturen. Vanwege de overdracht van dit onderhoud van de schoolgebouwen naar het schoolbestuur is het deel van deze voorziening dat ingezet zou worden op renovatie/vervangende nieuwbouw voor de scholen De Hoeksteen, De Zaaier en Het Anker en Ds. J. Fraanjeschool als beleidstoevoeging opgenomen.

Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen

Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Stand per 1 januari	2.033	2.476	2.441	2.575
Toevoeging	2.145	2.145	2.145	2.145
Onttrekking	- 1.702	- 2.180	- 2.011	- 2.313
Stand per 31 december	2.476	2.441	2.575	2.407

Voorziening onderhoud primair onderwijs

Voorziening Onderhoud primair onderwijs	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
Stand per 1 januari	292	308	289	305
Toevoeging	26	26	26	26
Onttrekking	- 10	- 45	- 10	- 10
Stand per 31 december	308	289	305	321

Paragraaf 4 Financiering

4.1 Inleiding

Onder financiering wordt het aantrekken van geldleningen verstaan. Behalve voor investeringen wordt er geld aangetrokken (of uitgezet) voor de exploitatie. Als de inkomsten van de gemeente (vanuit de algemene uitkering en de belastingen) niet gelijk lopen met de uitgaven wordt er zogenaamd *kort geld* aangetrokken. Dit zijn geldleningen met een looptijd korter dan één jaar. In de meeste gevallen wordt een kasgeldlening met een looptijd van één of enkele maanden aangetrokken.

In deze paragraaf worden de kansen en risico's rond financiering in beeld gebracht. Om de financieringsbehoefte zo goed mogelijk in te schatten wordt een liquiditeitsprognose gemaakt die maandelijks wordt geactualiseerd.

4.2 Beleid

Algemeen

Om het renterisico te beheersen en de rentekosten zo laag mogelijk te houden, wordt gebruik gemaakt van de kaders die in het treasurystatuut staan, gebaseerd op de Wet Fido.

Bij het aantrekken of uitzetten van geld is het van belang dat slechts beperkt risico wordt genomen bij het oversluiten (consolideren) van kasgeldleningen. Daarom worden vaste geldleningen voor (grote) investeringen aangetrokken op momenten dat de rente gunstig is en wordt het tijdelijk overschot aan liquide middelen zo beperkt mogelijk gehouden. De treasuryklankbordgroep overlegt periodiek en geeft mandaat voor het aantrekken van geldleningen. Voor het liquiditeitsbeheer zijn afspraken met de bank gemaakt voor het dagelijkse afkomen van overbodige saldi op de rekeningen couranten bij de bank.

Aangezien de financiering van de gemeenten in z'n totaliteit wordt beheerd, werken wij met één product 'treasury' waarin de kosten en opbrengsten begroot worden. Op basis van de totale leningsportefeuille wordt vervolgens gerekend met een gemiddeld rentepercentage. Door voor deze manier te kiezen is het totaal aan kosten transparant te volgen en wijken wij af van de gewijzigde BBV, die vraagt om de rentekosten per taak te differentiëren.

4.3 Financiële aspecten

Financieringsbehoefte

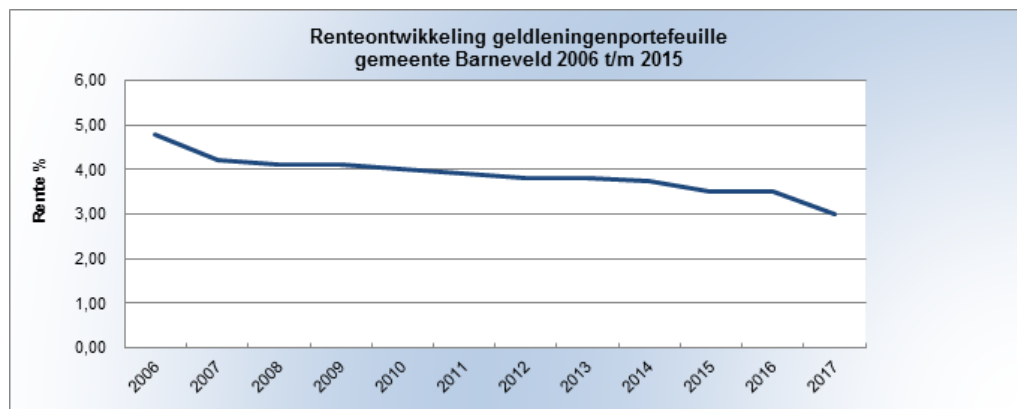
In de onderstaande grafiek is het verwachte verloop van de liquiditeitspositie weergegeven. Begin 2017 wordt gestart met een financieringstekort van ca. € 14 miljoen. Gedurende het jaar 2017 fluctueert de financieringsbehoefte, maar zal richting jaareinde toenemen tot ca. € 21 miljoen (cumulatief). Voor een belangrijk deel zal dit kort gefinancierd worden in verband met de zeer lage stand van de korte rente (actueel rond de 0,0% tot -0,4%).

Renteontwikkeling / rentevisie

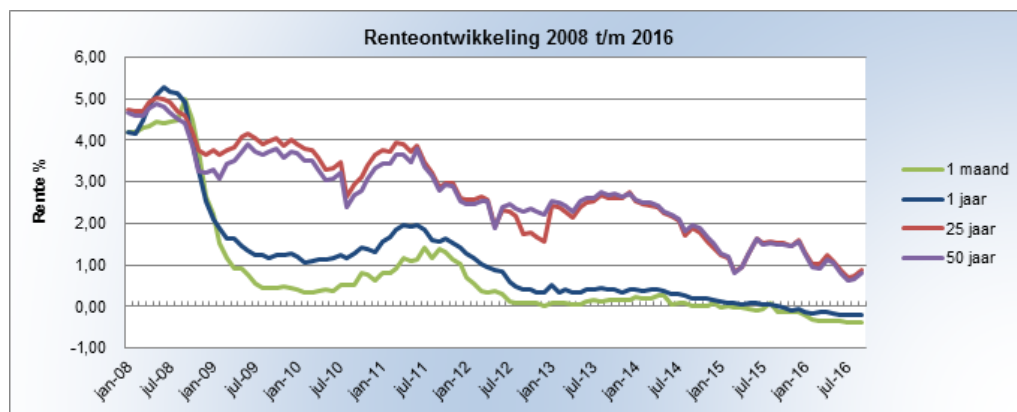
De rentevisie is gebaseerd op de actuele ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de renteprognose en berichtgeving van een aantal banken. Het jaar 2016 kenmerkt zich door een kapitaalmarkt met aanhoudende lage quotes. De landelijk en wereldwijde matige economische ontwikkeling, gecombineerd met onzekere tijden binnen de eurozone en een toenemende onrust en onzekerheid hebben ertoe geleid dat de rente een historisch laagniveau heeft bereikt en inmiddels al langere tijd aanhoudt. Onze verwachtingen zijn dat de rente vooralsnog rond dit lage niveau aanhoudt. Een stijging van het renteniveau zal niet eerder dan in de tweede helft van 2017 gaan doorzetten.

Het gemiddelde gewogen rentepercentage van de langlopende leningen zal in 2017 ca. 3,0% zijn op basis van de huidige leningsportefeuille. Dit is ongeveer een half procent lager dan in 2015 als gevolg van goedkope herfinanciering.

Renteontwikkeling van de vaste leningsportefeuille

Renteontwikkeling van de markt meerjarig

Financieringsbehoefte

bedragen x € 1.000

Financieringsbehoefte	Begroting 2017
Stand van de opgenomen leningen per 1 jan.	226.325
Aflossingen in de loop van het jaar	- 33.151
Aangetrokken nieuwe leningen (nog te storten)	10.000
Stand van de opgenomen leningen per 31 dec.	203.174

Ontwikkeling financieringsbehoefte

4.4 Risicobeheer

In de Wet Fido zijn kaders opgenomen ter beperking van het renterisico op de netto vlottende schuld (kasgeldlimiet) en het renterisico op de vaste schuld (renterisiconorm). Renterisico's kunnen ook met behulp van derivaten afgedekt worden, de gemeente Barneveld maakt hier geen gebruik van. Daarnaast kan nog sprake zijn van een kredietrisico van aan derden verstrekte leningen.

Renterisiconorm

Op grond van de Wet Fido is voor gemeenten de zogenaamde renterisiconorm ingesteld. Doel hiervan is, dat gemeenten hun leningenportefeuille zodanig spreiden, dat de renterisico's gelijkmatig over de jaren worden gespreid ingeval van herfinanciering en renteherziening van geldleningen. De renterisiconorm geeft een aanwijzing voor de gevoeligheid van de gemeente voor veranderingen in de rente.

De renterisiconorm wordt afgezet tegen de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen. De renterisiconorm bedraagt in 2017 € 22,9 miljoen en moet afgezet worden tegen onze aflossingen van € 33 miljoen. Dit betekent dat onze gemeente in 2017 buiten de norm komt, vanwege eindaflossingen van in totaal € 15 miljoen. Dit risico is in 2015 reeds voorzien en afgedekt door het vroegtijdig afsluiten van een nieuwe lening. Daarnaast wordt voor toekomstige jaren de actuele renteontwikkelingen gevolgd, zodat op grote renterisico's tijdig wordt geanticipeerd.

Kasgeldlimiet

Om het risico van kortlopende financiering te beperken is in de Wet Fido de kasgeldlimiet vastgesteld. De kasgeldlimiet is een vastgesteld percentage berekend over de lastenkant van de begroting. Zodra de kortlopende financiering (rekening-courant en kasgeldleningen) boven dit bedrag uitkomt dient de gemeente over te gaan tot consolidatie. De kortlopende schuld kan dan omgezet worden in een langlopende geldlening (zodat de rente alsnog komt 'vast te staan').

Het verwachte financieringstekort in 2017 loopt op tot ca. € 23 miljoen en overschrijdt hiermee de kasgeldlimiet van € 9,7 miljoen. Mede afhankelijk van het verwachte verloop van de financieringsbehoefte op middellange termijn en de renteontwikkeling wordt het bedrag in 2017 (deels) geconsolideerd.

In de begroting is gecalculeerd met een conservatief rentepercentage van 2% om aan nieuwe financieringsbehoefte te voldoen, daarmee loopt de gemeente slechts een beperkt risico. De huidige markt voor het kasgeld is dusdanig dat het lonend is om de kasgeldpositie niet overhaast te consolideren op de duurere kapitaalmarkt. Door dagelijks de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt te monitoren kan, in geval van een stijgende rente, snel gehandeld worden.

Onderstaand is de berekening weergegeven van de renterisiconorm en de kasgeldlimiet.

Renterisiconorm

bedragen x € 1.000

Renterisiconorm	Begroting 2017
Omvang begroting 2017 (=grondslag)	114.259
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20%
Toegestane renterisiconorm	22.852

Kasgeldlimiet

bedragen x € 1.000

Kasgeldlimiet	Begroting 2017
Omvang begroting 2017 (=grondslag)	114.259
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%
Toegestane kasgeldlimiet	9.712

4.5 Garantieverplichtingen

De gemeente verstrekt geen garanties, tenzij de gemeenteraad besluit om hiervan af te wijken. Dit kan zij doen om een publiek doel te dienen, waarbij aan randvoorwaarden wordt voldaan. De mogelijkheden om deze garanties af te geven, bepaald in wet Fido en het treasurywettelijk, zijn beperkt. In 2010 is in de nota 'Garantstellingen' uitgewerkt welke beleidsregels hierbij gehanteerd worden.

Ontwikkeling garantstellingen

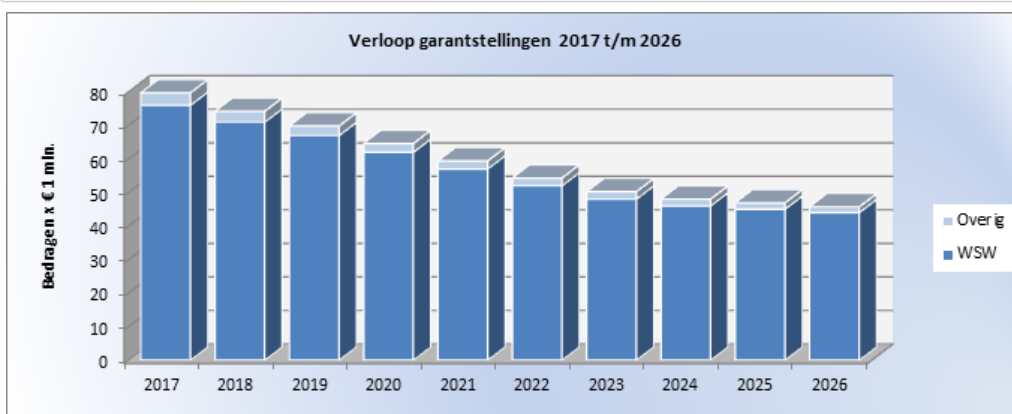
Per 2017 staat de gemeente Barneveld garant voor een bedrag van € 76 miljoen euro en zal de omvang hiervan gedurende het jaar aflopen naar € 71 miljoen. Deze daling wordt voor het grootste deel veroorzaakt door de aflossingen op de garantstellingen WSW. Op een termijn van 4 jaar lopen 5 van de 12 garantstellingen af en heeft de staat van garantstellingen een omvang van ca. € 57 miljoen.

Waarborgfonds Sociale Woningbouw

De achtervangpositie van de gemeente in het Waarborgfonds Sociale Woningbouw vormt, samen met het aandeel van het Rijk, de derde zekerheid in de achtervangstructuur. De zekerstellingen zijn namelijk als volgt georganiseerd: de eerste zekerheid is de financiële middelen van de woningbouwcorporatie zelf. De tweede zekerheid bestaat uit de borgstellingreserve van het waarborgfonds. En als derde en laatste staan dus de overheden garant.

Onderstaand is in grafiekvorm het globale verloop van de garantstellingen weergegeven voor de komende jaren. Uiteraard is deze grafiek een momentopname, omdat (zeker vanuit de Waarborgfonds Sociale Woningbouw) de kans aanwezig is, dat er nieuwe garantstellingen zullen ontstaan.

Verloop garantstellingen

Paragraaf 5 Grondbeleid

5.1 Inleiding

In de huidige nota grondbeleid zijn de kaders gesteld waarbinnen de gemeente werkt. Actief en behoedzaam zijn daarin de kernbegrippen. In de nieuwe Nota Grondbeleid zoals die in december aan uw raad zal worden voorgelegd, wordt deze lijn in feite onveranderd voortgezet. Wel wordt in de nieuwe nota een aantal externe

ontwikkelingen, zoals de invoering van de vennootschapsbelastingplicht en de aanpassing van het Besluit Beheer en Verantwoording (BBV), vertaald naar de situatie binnen onze gemeente.

De afgelopen jaren zijn belangrijke projecten verder ontwikkeld en in uitvoering genomen, zoals onder andere Harselaar Zuid, Columbiz Park, Puurveen, De Burgt, Veller, Holzenbosch en diverse inbreidingslocaties. Het grondbeleid is een belangrijk instrument bij het bereiken van doelstellingen die bij elk van de projecten in het kader van ruimtelijk en economisch beleid zijn geformuleerd. De projecten worden in verschillende vormen van samenwerking met marktpartijen tot uitvoering gebracht.

De economische crisis heeft een aanzienlijke invloed gehad op de grote ruimtelijke projecten in onze gemeente. De samenwerking met meerdere marktpartijen heeft mede daardoor een moeizame periode gekend. Gelukkig zijn deze nagenoeg weer op orde en is het merendeel van de projecten weer in een ander vaarwater gekomen. Het actieve maar behoedzame grondbeleid van de afgelopen jaren heeft de gemeente mogelijkheden verschaft om actief sturing te geven op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is de gemeente hierdoor eveneens gevoeliger geworden voor economische ontwikkelingen.

Als gevolg van deze ontwikkelingen heeft de gemeente in 2012 een voorziening getroffen voor de totale grondportefeuille van in totaal € 31,4 miljoen. Hierdoor konden we de grondexploitaties toekomstbestendig maken. Via periodieke rapportages wordt u regelmatig op de hoogte gehouden van het verloop van deze voorziening op het niveau van de afzonderlijke complexen. De voorzieningen zullen tevens periodiek worden herzien op basis van bijgestelde actualisaties van de grondexploitaties. Bijstelling vindt minimaal één keer per jaar plaats. Met de totstandkoming van de MeerjarenPrognose Grondexploitaties (MPG) hebben wij een verdere stap gezet in de optimale beheersing en aansturing van de nog steeds aanzienlijke grondportefeuille van de gemeente.

Om sturing te kunnen geven aan de gewenste invulling van projecten en waar mogelijk te kunnen delen in de revenuen van ontwikkelingen, blijven eigen grondposities voor de gemeente van belang. Vanzelfsprekend wordt hierbij in deze tijd uiterste behoedzaamheid betracht. Voorkomen moet worden dat nog meer plancapaciteit wordt toegevoegd, daar waar dat niet leidt tot feitelijke realisering. De baten en lasten van de grondexploitatie worden verantwoord onder programma 2 en 3 (respectievelijk Bedrijvigheid en Leefbaarheid) in met name de jaarrekening. Voorzichtigheidshalve wordt in de begroting geen rekening gehouden met resultaatneming in de grondexploitaties.

Het projectmatige karakter van de grondexploitatie is duidelijk afwijkend ten opzichte van de rest van de gemeentelijke exploitatie. De baten en lasten worden geactiveerd en hebben als zodanig geen invloed op het resultaat in het betreffende jaar. Deze activering wordt zichtbaar op de balans van de gemeente, onder 'voorraden'. Als complexen worden afgesloten dan worden de resultaten zichtbaar en verantwoord in de jaarrekening. Daarnaast is het mogelijk dat er tussentijds winstnemingen of verliezen worden genomen. Ook deze worden in de jaarrekening van de gemeente opgenomen en verantwoord.

5.2 Beleid

In alle projecten – in De Burgt via de CV – voert de gemeente op dit moment als gezegd een actief maar behoedzaam grondbeleid.

Een actief grondbeleid betekent kort gezegd, dat de gemeente de benodigde gronden verwerft, bouwrijp maakt en uitgeeft. In dit beleid zijn een actief grondaankoopbeleid, het vestigen van het voorkeursrecht en het zonodig toepassen van de onteigening de uitvoeringsinstrumenten. Conform het coalitieakkoord 2014-2018 zetten we het concept van faseren en doseren voort van woningbouwontwikkelingen. Zoals in het coalitieakkoord is opgenomen gaan wij de reeds ingezette ontwikkelingen voortzetten in 2017 voor zowel de woningbouw als ook voor de bedrijventerreinen. Dit houdt tevens in een samenwerking met marktpartijen, daar waar dat gewenst c.q. noodzakelijk is. Randvoorwaarde bij dit beleid is dat zeer terughoudend wordt aangekocht in gebieden waarvoor nog geen bestemmingsplanprocedure is gestart, tenzij sprake is van een strategische noodzaak. Deze noodzaak dient achteraf expliciet aan de raad te worden verantwoord.

Bij een passief (= faciliterend) grondbeleid laat de gemeente de gewenste ruimtelijke ontwikkeling over aan de markt. Een actief grondbeleid maakt sturing door de gemeentelijke overheid van realisatie, de categorie woningen en de wijze van exploiteren van terreinen en gebouwen eenvoudiger. Bovendien is de mogelijkheid tot het verhalen van alle gemaakte kosten in dat geval beter mogelijk. Sinds 1 juli 2008 beschikt de gemeente op elk beleidsterrein, op het gebied van de ruimtelijke inrichting, de kwaliteit over een instrumentarium, waarbij ook een exploitatieplan als publiekrechtelijke basis voor kostenverhaal kan worden ingezet. Daarnaast is in 2014 de nota bovenwijkse investeringen vastgesteld waardoor specifiek kostenverhaal voor dit type

investeringen is geborgd in een beleidsdocument, dat overigens periodiek zal worden herzien.

In de systematiek van grondexploitaties wordt winst in principe eerst genomen als deze is gerealiseerd, dus bij het afsluiten van een complex (realisatieprincipe). Bij realisering van deelplannen of bij sterk positieve plannen kunnen ook tussentijdse (voorlopige) winstnemingen worden gedaan. Het is gewenst ten aanzien van voorlopige winstnemingen een vaste gedragslijn te volgen. Met het oog hierop is voor de volgende methodiek gekozen:

- * De opbrengsten van het complex overstijgen op de balansdatum de kosten;
- * Er dient hierbij rekening te worden gehouden met nog te maken kosten;
- * Het overblijvende positieve saldo moet minstens € 50.000 bedragen.

Wanneer voor een, door ons, vastgesteld plan een verlies op eindwaarde wordt voorzien, wordt hiervoor direct een verliesvoorziening getroffen (het zogeheten voorzichtigheidsprincipe).

5.3 Financiële aspecten

Jaarlijks worden bij het opmaken van de jaarrekening en de MPG de definitieve resultaten vanuit de grondexploitatie opgemaakt, verwerkt en vastgesteld. In de maandrapportages worden periodiek de te verwachten resultaten opgenomen. Zo geeft de maandrapportage over de maand augustus 2016 aan dat voor de projecten, die naar verwachting in 2016 afgesloten worden, per saldo een positief resultaat wordt verwacht van € 1,4 miljoen. Dit resultaat bestaat uit de volgende projecten:

Harselaar West West	€	508.000
Herontwikkeling Nijkerkerweg	€	329.000
Van den Bogertlaan	€ -	98.000
Centrumplan markthalgebied	€	684.000
Blaupot ten Catehof	€ -	404.000
Herontwikkeling J. Catsstraat	€	301.000
Herontwikkeling Leeuwerikstraat	€	127.000
Herontwikkeling Wildzoom	€ -	44.000

Voor 2017 is het momenteel de verwachting dat de volgende projecten worden afgesloten met een in totaal te verwachten negatief resultaat van € 1,6 miljoen.

Briellaerd Noord	€ -	785.000
Jonkersweg	€	664.000
Schoolterrein Hessenweg	€	538.000
Overgangszone Esvelderbeek	€ -	1.039.000
Veller I	€ -	3.386.000
Voorzieningenstrook Lunterseweg	€	7.000
Blankensgoed	€	340.000
Puurveen	€	1.843.000

Herontw. Schoutenstraat	€ - 1.599.000
Herontw. Schoonderbekerweg	€ - 185.000
Kootwijkerbroek Oost fase 1	€ 978.000
Herontw. Kosterijweg	€ 128.000
Herontw. Van den Berglaan/Spade	€ 486.000
Herontw. Valkhof	€ 434.000

We constateren een toename van de verkoop van gronden. Zowel de woningbouw als de bedrijventerreinen laten een doorgaand herstel zien. Conform de lijn van de afgelopen jaren, houden we voorzichtigheidshalve in de begroting voor 2017 geen rekening met een te verwachten resultaat op de grondexploitatie. Bij resultaatnemingen gedurende het jaar zullen wij u via de maandrapportage informeren en de resultaten toevoegen aan de incidentele begrotingsruimte van 2017. Bij het opmaken van de jaarrekening 2016 komen wij met een voorstel tot aanpassing van de voorzieningen, conform de lijn van de afgelopen jaren.

5.4 Risicomanagement

In het kader van risicomanagement is een gemeentebreed weerstandsvermogen bepaald, waar de grondexploitaties onderdeel van uitmaken. Dit is opgenomen in paragraaf 2.

Twee keer per jaar wordt aan de hand van een herziene risico-inventarisatie het benodigde weerstandsvermogen bepaald. De risico's in de grondexploitaties vormen onderdeel van deze periodieke inventarisatie.

Bovendien stelt de Meerjaren Prognose Grondexploitaties (MPG) ons nog beter dan in het verleden in staat om de grondportefeuille nog beter te sturen op zowel het niveau van de afzonderlijke complexen als op dat van de totale grondportefeuille.

5.5 Kaderstelling / beslispunten

Het grondbeleid is uitgewerkt in de Nota Grondbeleid. Dit beleid is door de raad van september 2011 vastgesteld. Zoals opgemerkt wordt de hoofdlijn van beleid in de nieuw vast te stellen Nota Grondbeleid voortgezet. In het 3e kwartaal van 2008 is een memo opgesteld over de kaderstelling en informatie rondom het (toenmalige) Ontwikkelingsbedrijf. Ter uitvoering hiervan worden de beleidskaders en beslispunten voortaan in deze paragraaf opgenomen. Het betreft een tweetal beslissingspunten die het college machtigen tot uitgaven:

Vorbereidingskredieten

Het College wordt door de Raad gemandateerd om in het jaar 2017 voorbereidingskredieten in te stellen tot een maximum van € 500.000 per complex. Het gaat hierbij om complexen die op de nominatie staan om binnen korte tijd in exploitatie te worden genomen.

Strategische grondaankopen

Het College wordt door de Raad gemachtigd om in het jaar 2017 grond aan te kopen tot een bedrag van maximaal € 5 miljoen ten behoeve van strategische verwervingen buiten de in de Structuurvisie aangewezen zoekgebieden voor woningbouw en bedrijventerreinen.

Overigens is het college, op grond van de gemeentewet (artikel 160) bevoegd tot het plegen van aankopen binnen de in de Structuurvisie aangewezen zoekgebieden voor woningbouw en bedrijventerreinen. In 2013 is de gemeente gaan werken met de maandrapportage als onderdeel van de P&C cyclus. In deze maandrapportage wordt tevens over de grondexploitaties gerapporteerd. Ook is in deze rapportage het verwachte resultaat op eindwaarde (kader) per grondexploitatie vermeld. Deze eindwaarden betreffen de door de raad vastgestelde grondexploitaties.

In 2014 heeft de raad een procesmemo grondexploitatie vastgesteld. In dit memo worden de fasen van grondexploitatie beschreven alsmede het proces van vaststelling en hoe er geacteerd wordt bij een te

verwachten onder- of overschrijding. Mede naar aanleiding van wijzigingen in het BBV – ingaande in 2016 - is dit memo aangepast en wordt dit als een kaderstellend stuk in november aan u voorgelegd. In de nieuwe nota grondbeleid zullen deze kaders geïntegreerd worden zodat er één beleidsdocument rond ons grondbeleid ontstaat.

Paragraaf 6 Verbonden partijen

6.1 Inleiding

De paragraaf verbonden partijen geeft inzicht in de relaties van de gemeente in derde rechtspersonen waarin bestuurlijke invloed wordt uitgeoefend én waarmee financiële belangen gemoeid zijn. Verbonden partijen dienen een publiek belang. De raad ziet erop toe dat de verbonden partijen bijdragen aan de doelstellingen in de programma's. De functie van de paragraaf verbonden partijen is dat inzicht te bieden.

Definities

Verbonden partij: een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft.

Bestuurlijk belang: zeggenschap, hetzij uit hoofde van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Als geen sprake is van bestuurlijke zeggenschap, worden eventuele risico's in de paragraaf weerstandsvermogen beschreven.

Financieel belang: een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat onderscheidenlijk het bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Als de financiële relatie uitsluitend bestaat uit inkomens- en/of vermogensoverdrachten (subsidies), is geen sprake van een financieel belang. Deze relaties worden niet in deze paragraaf beschreven. Als daartoe vanuit de kaderstellende rol aanleiding is, worden deze relaties direct bij de programma's beschreven.

Als er sprake is van financiële risico's, dan worden deze in de paragraaf weerstandsvermogen beschreven.

Er zijn twee soorten verbonden partijen:

1. Publiekrechtelijk: de gemeenschappelijke regeling. Afhankelijk van de aard van samenwerking kan wel of geen rechtspersoon worden gecreëerd. Wordt er geen rechtspersoon gecreëerd dan bestaat de samenwerking vooral uit overleg. Wordt er wel een rechtspersoon in het leven geroepen, dan is er sprake van verlengd lokaal bestuur;
2. Privaatrechtelijk: rechtspersoon, zoals een vennootschap (BV, NV of CV), stichting en vereniging.

6.2 Beleid

De gemeente wil de beoogde doelen, zoals geformuleerd in Kadernota en Programmabegroting, optimaal realiseren. In de meeste gevallen betekent dit dat de gemeente zelfstandig taken en resultaten kan realiseren. In een aantal gevallen is samenwerking met derden zinvol.

De gemeente kan een relatie met een verbonden partij aangaan, indien de voordelen van de samenwerking opwegen tegen de nadelen. Mogelijke voor- en nadelen van verbonden partijen staan beschreven in de nota 'Verbonden Partijen' (juni 2014).

De visie en kaders van verbonden partijen moeten geen harnas zijn, maar een werkbaar en helder instrument. De afweging van voor- en nadelen is tenslotte slechts beperkt in cijfers uit te drukken. De beoordeling en weging van factoren is iets dat bij elke verbonden partij opnieuw zorgvuldig dient te gebeuren. Voor het aangaan van een verbonden partij zijn kaders in de nota 'Verbonden Partijen' geformuleerd.

6.3 Verbonden partijen

Inzicht in verbonden partijen

Om het college en de raad te ondersteunen bij de besturing, rangschikken we onze verbonden partijen bij elke programmabegroting en jaarverslaggeving naar de volgende 3 relevante criteria:

- zeggenschap – de mate waarin de gemeente Barneveld een reële of verwaarloosbare invloed heeft op de verbonden partij (het gaat hierbij niet zozeer om een hard percentage);
- beleidsintensiteit – de mate waarin sprake is veel en/of veranderende beleidskaders;

Reële zeggenschap		Beleidsintensiteit: Laag	Beleidsintensiteit: Hoog
	Financieel belang/risico/kans: Laag	O-Gen Parkeerservice POA Regio de Vallei	Regio Food Valley
	Financieel belang/risico/kans: Hoog	GBO MTB OddV PPS de Burgt	Permar VGGM
Verwaarloosbare zeggenschap		Beleidsintensiteit: Laag	Beleidsintensiteit: Hoog
	Financieel belang/risico/kans: Laag	Alliander BNG Leisurelands Veluws Bosbrand Comité	
	Financieel belang/risico/kans: Hoog	SVn	

Verbonden partijen ingedeeld naar zeggenschap, beleidsintensiteit en financieel belang/risico/kans

De volgende mutaties ten opzichte van de vorige rapportage (jaarverslaggeving 2015) zijn in het overzicht verwerkt:

- Per verbonden partij zijn de ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017 benoemd en risico's beoordeeld. Ook de financiën zijn bijgewerkt. Waar nodig zijn teksten geactualiseerd.

De gemeente Barneveld is per september 2016 verbonden aan onderstaande organisaties, in volgorde van de vier programma's.

Platform Onderwijs Arbeidsmarkt Valleiregio

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het Platform stelt zich ten doel om vraag en aanbod op de arbeidsmarkt met elkaar in evenwicht te brengen door ondernemers, onderwijspartijen en overheid (de 3 O's) met elkaar te verbinden.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	Uit een in 2015 gehouden evaluatie van het POA is gebleken dat er behoefte is aan een nieuwe overlegvorm voor de 3 O's. Vervolgens is onderzocht op welke wijze deze nieuwe overlegvorm vormgegeven kan worden. Inmiddels zijn de voorbereidingen voor het oprichten van de Strategische ArbeidsMarktTafel (SAMT) in volle gang, waarin ook het POA in op zal gaan.
Risico's en weerstandsvermogen	n.v.t.
Programma	1. Participatie en Ondersteuning
Doelstelling(en)	1.1 Zelfredzame inwoners
Indicator(en)	Geen
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	De deelnemende partijen hebben zich verbonden door ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst. Het is nog niet duidelijk op welke wijze de samenwerking in de SAMT zal worden vormgegeven en eventueel geformaliseerd.
Bestuurlijk belang	Wethouder Van den Hengel zit in de Participantenraad POA en is ook één van de afgevaardigden namens de overheidskolom in de SAMT
Financieel belang	De gemeentelijke bijdrage aan POA bedraagt jaarlijks ongeveer € 8.000 - € 8.500. Het is nog niet duidelijk of en zo ja, welke bijdrage er aan de SAMT moet worden betaald.
Contracteinde	De samenwerkingsovereenkomst is aangegaan voor 2 jaar (2008/2009) en daarna stilzwijgend verlengd. Er is niets in de overeenkomst opgenomen over beëindiging.

Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Realisatie van bovengemeentelijke en/of specialistische taken zoals opgedragen in de Wet veiligheidsregio's en de Wet Publieke Gezondheid en zoals vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en/of overdrachtsovereenkomst.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	* Brandweer/GGD: voorbereiding implementatie van de omgevingswet. De invoering van de wet zal ook implicaties hebben voor de adviserende en controlerende rol van de brandweer op het gebied van bouwen, milieu en ruimtelijke ordening. * Invulling geven aan regionale nota volksgezondheid "de Staat van de GGD" * Uitvoeren van de aanbevelingen, opgenomen in het Visitatierapport Gelderland-Midden van juli 2016. * realisatie van een steunpunt voor de brandweer in Barneveld-dorp.
Risico's en weerstandsvermogen	n.v.t.
Programma	1. Participatie en Ondersteuning 3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	1.2 Sociale en vitale samenleving 3.2 Aantrekkelijke leefomgeving
Indicator(en)	1.2.3. Wmo-benchmarkscore preventieve voorzieningen jeugdigen 3.2.1. Richtlijn operationele prestaties brandweer
Beslissingsbevoegd orgaan	College van B&W (gemeenteraad kan zienswijze indienen).
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Door college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen. De medewerkers die de JGZ 0-4 jaar uitvoeren (consultatiebureau) worden ondergebracht in een stichting (afkomstig van STMG en ICare).
Bestuurlijk belang	Portefeuillehouders Openbare orde & veiligheid en Volksgezondheid zitten in het bestuur van de gemeenschappelijke regeling en het stichtingsbestuur.
Financieel belang	De bijdrage 2017 is begroot op € 3,4 mln voor het deel brandweer en rampenbestrijding, en € 0,7 mln voor het deel volksgezondheid/GGD.
Contracteinde	Onze relatie met de VGGM is een verplichte op grond van de wet. De regeling wordt opgeheven wanneer ter vergadering van het algemeen bestuur blijkt dat colleges van ten minste twee-derde van de deelnemende gemeenten tot opheffing hebben besloten.

Permar WS

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	De organisatie Permar WS is verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet sociale werkvoorziening (Wsw) van vijf gemeenten (Barneveld, Ede, Renkum, Scherpenzeel en Wageningen). Inwoners met een Wsw-indicatie (mensen met een arbeidsbeperking die willen werken) moeten in een zo normaal mogelijke arbeidsomgeving kunnen werken. Permar helpt mensen om hun arbeidsvermogen zo goed mogelijk te ontwikkelen. Er wordt altijd eerst gekeken of mensen met een Wsw-indicatie bij een reguliere werkgever geplaatst kunnen worden. Het kan zijn dat een aangepaste werkplek bij een reguliere werkgever niet mogelijk is, dan komen mensen bij Permar zelf in dienst. Vanaf 2015 is de Participatiewet in werking getreden en is de instroom in de Wsw gestopt. Het aantal Wsw-ers neemt hierdoor elk jaar verder af. Dit is mede aanleiding geweest voor een lokaal en regionaal onderzoek naar de toekomstige relatie van de gemeente Barneveld met Permar. Alle Permar-gemeenten hebben in mei/juni 2016 ingestemd met het lokaal uitvoeren van de Wsw uiterlijk per 1 januari 2018.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	2017 zal in het teken staan van de afbouw van Permar en de opbouw van de lokale uitvoeringsorganisatie van de Wsw. Er is een regionale en lokale projectorganisatie in het leven geroepen om de overgang voor te bereiden en zo goed mogelijk te laten verlopen. Daarnaast wordt bij Permar hard gewerkt aan een zorgvuldige afbouw van de organisatie, wat onder andere inhoudt dat er een liquidatieplan en sociaal plan voor het niet-gesubsidieerd personeel wordt opgesteld.

Risico's en weerstandsvermogen	De gemeenten zijn eindverantwoordelijk voor Permar WS. Verliezen moeten uiteindelijk door de gemeenten worden aangevuld als het weerstandsvermogen ontoereikend is. Het gewenste weerstandsvermogen is ongeveer €3,5 miljoen. Op dit moment beschikt Permar echter over geen enkel weerstandsvermogen. De tekorten bij Permar nemen echter elk jaar toe, mede als gevolg van de afbouw van de Wsw-subsidie en de afbouw van het aantal Wsw-ers. Conform artikel 28 van de GR Permar WS zuiveren de deelnemende gemeenten naar rato het negatieve eigen vermogen aan tot nul. De begroting 2017 laat een tekort van € 2,2 miljoen euro zien. Gemeente Barneveld zal circa 14% van het tekort als extra gemeentelijke bijdrage moeten betalen.
Programma	1. Participatie en Ondersteuning
Doelstelling(en)	1.3 Gemeentelijk vangnet
Indicator(en)	Geen
Beslissingsbevoegd orgaan	Het college of de gemeenteraad (verordeningen, budgetrecht), conform de bepalingen in de Wsw of de GR.
Overgedragen bevoegdheden	De uitvoerende taken die tot het domein van het college behoren, conform de bepalingen in de GR Permar.
Juridische vorm	Door college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen
Bestuurlijk belang	Bestuursfunctie; Van elke deelnemende gemeente zit één collegelid in het DB en twee in het AB
Financieel belang	De hoogte van de subsidie voor de Wsw bedraagt in 2017 ongeveer € 2,6 miljoen.
Contracteinde	Barneveld is een van de deelnemende partijen in de GR. Er is geen sprake van een einddatum. Nu alle gemeenten hebben ingestemd met het lokaal uitvoeren van de Wsw en het opheffen van Permar is de procedure voor ontbinding van de GR in werking getreden. In juni 2016 hebben alle colleges het AB Permar verzocht over te gaan tot ontbinding van de GR Permar. Het AB Permar dient binnen twee maanden zijn beschouwingen kenbaar te maken aan de colleges, waarna de colleges een definitief besluit tot ontbinding van de GR Permar kunnen nemen.

Coöperatie Parkeerservice UA

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Ondersteuning bij het ontwikkelen, implementeren en uitvoeren van parkeerbeleid, zonder winstoogmerk; De deelnemende gemeenten (leden) zorgen samen voor inkoopkracht, schaalvoordeel en bundeling van kennis.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	ParkeerService werkt aan verdere digitalisering (o.a. E-loket) en klantenservice (o.a. telefonische bereikbaarheid). Gemeente werkt aan het GVVP2030 waarin een uitwerking van de Strategische Visie is weergegeven in concrete plannen mbt de bereikbaarheid van de centra en voorzieningen (medio 2017).
Risico's en weerstandsvermogen	Uitgangspunt voor ParkeerService is om kostendekkend te opereren. Er wordt gewerkt met een jaarlijks geupdate uitvoeringsovereenkomst.
Programma	2. Bedrijvigheid en Bereikbaarheid
Doelstelling(en)	2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat (inclusief goede bereikbaarheid) en bieden van parkeergelegenheid
Indicator(en)	n.v.t.
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Coöperatie met uitgesloten aansprakelijkheid Deelname als lid van de coöperatie (alleen gemeenten kunnen lid worden).
Bestuurlijk belang	Wethouder vertegenwoordigt gemeente in de Algemene Ledenvergadering
Financieel belang	Verwachte bijdrage 2017 is circa €120.000,- exclusief het onderhoud apparatuur slagboomterreinen (afsluiten raamcontract) en exclusief nacalculatie geleverde diensten.
Contracteinde	Het lidmaatschap van de coöperatie duurt doorgaans 5 jaar en loopt tot 1-1-2021. Tussentijdse uittreding is mogelijk, er is dan sprake van een nader te berekenen vergoeding van de beheerskosten voor ParkeerService..

Leisurelands

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het op een maatschappelijk en economisch verantwoorde wijze aanbieden van een recreatief aanbod dat past bij de eisen en wensen van de recreant.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	Gewerkt wordt aan de verbetering en exploitatie van de verschillende terreinen. De recreatiebranche is de afgelopen jaren in beweging. De consument wordt veeleisender en investeringen in de sector staan onder druk. Recreatieterrein Zeumeren is de komende jaren een proeftuin voor Leisure Lands als het gaat om de toepassing van alternatieve energie (zonnepanelen en biovergassingsinstallatie) op recreatieterreinen. Tevens zet Leisure Lands in op een kwalitatieve verbetering van het recreatiegebied.
Risico's en weerstandsvermogen	Niet van toepassing
Programma	2. Bedrijvigheid en Bereikbaarheid
Doelstelling(en)	2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat
Indicator(en)	
Beslissingsbevoegd orgaan	Gemeenteraad
Overgedragen bevoegdheden	College treedt namens raad op bij aandeelhoudersvergaderingen e.d.
Juridische vorm	Besloten Vennootschap
Bestuurlijk belang	Via aandeelhouderschap
Financieel belang	De gemeente Barneveld heeft op basis van haar inwoneraantal 4,6% van de aandelen in bezit met een intrinsieke waarde van € 1,6 miljoen.
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. De "lock-up" periode waarin de aandelen niet vervreemdt konden worden is per 1 januari 2015 afgelopen.

Gebiedscoöperatie O-gen

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het verbinden van maatschappelijke organisaties, overheden, terreineigenaren, ondernemers, bedrijven en particulieren om samen te werken aan een sterk, vitaal en gezond buitengebied in de in de Gelderse Vallei, Heuvelrug en Kromme Rijnstreek. Om zo innovaties tot stand te brengen, de economie te stimuleren en ons gebied aantrekkelijk te maken om te wonen, te werken en te ondernemen. O-gen is een kennisnetwerk, waar tevens projecten worden gefaciliteerd en georganiseerd, onder meer in opdracht van de (FoodValley-)gemeenten.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	<ul style="list-style-type: none"> - Faciliteren coördinatiegroep functieverandering - Organiseren en faciliteren Stuurgroep / ledenwerkgroep Vrijkomende Agrarische Bebouwing - Participatie in Ambtelijk Overleg RO FoodValley - Inzet voor projecten op afroep (als opdrachtnemer) - Organisatie leden-gebiedsexcursies
Risico's en weerstandsvermogen	Er is een theoretisch risico dat O-gen de uitvoeringstaken m.b.t. administratieve verantwoording van de Regiocontractprojecten niet goed vervult. Omdat in die projecten vrij veel geld omgaat, zou het effect daarvan groot kunnen zijn, maar de eindverantwoording is in het voorjaar van 2016 goed verlopen. In theorie kunnen de leden van O-gen tot een democratisch besluit komen waar de gemeente Barneveld niet achter kan staan. Gezien de historie van de samenwerking is dat niet waarschijnlijk en de gemeente kan in dat geval besluiten niet aan het betreffende project deel te nemen en in het uiterste geval het lidmaatschap op te zeggen. Dit geeft ook geen financieel risico omdat deelname aan projecten waar de gemeente Barneveld niet achter kan staan, niet verplicht is. Beide risico's zijn in 2016 niet aan de orde geweest.
Programma	2. Bedrijvigheid en Bereikbaarheid 3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat (incl. goede bereikbaarheid) 3.2 Aantrekkelijke leefomgeving
Indicator(en)	Geen
Beslissingsbevoegd orgaan	College. Binnen O-gen is sprake van een vrijwillige samenwerking van de leden.
Overgedragen bevoegdheden	n.v.t.
Juridische vorm	Coöperatie
Bestuurlijk belang	Geen direct bestuurlijk belang (wethouder De Kruijf zit namens Regio FoodValley in Gebiedsraad)
Financieel belang	Bijdrage voor 2017 €20.000

Contracteinde	Het lidmaatschap van de gebiedscoöperatie is jaarlijks opzegbaar
---------------	--

P

Gemeente Barneveld Ontwikkeling

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Participeren in gebiedsontwikkelingen
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2016	Verdere ontwikkeling woonwijk De Burgt.
Risico's en weerstandsvermogen	Geen. GBO is 100% "dochter" van gemeente en dient slechts als hulpstructuur tot participatie.
Programma	2. Bedrijvigheid en Bereikbaarheid 3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	
Indicator(en)	
Beslissingsbevoegd orgaan	De aandeelhoudersrechten binnen GBO worden uitgeoefend door het college. Bestuur wordt op dit moment gevormd door wethouders De Kruijf en v.d. Hengel. Ex-wethouder Tijmensens is eveneens bestuurslid van GBO gebleven.
Overgedragen bevoegdheden	Geen. Het betreft participatie in een privaatrechtelijke context.
Juridische vorm	Besloten vennootschap
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder en bestuurder
Financieel belang	GBO fungeert als geldlener aan GEM De Burgt 2 BV tot een bedrag van inmiddels nog €0,9 miljoen
Contracteinde	Na afronding van woonwijk De Burgt.

PPS De Burgt

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Ontwikkeling van nieuwbouwwijk De Burgt
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	Realisering deelgebied Eilanden-Oost.
Risico's en weerstandsvermogen	Op 9 juli 2013 heeft de gemeenteraad besloten de financiering van het project via GBO BV over te nemen onder de gelijktijdige verstrekking van dezelfde zekerheden als waarover de bank voor die tijd als externe financier beschikte.
Programma	3. Leefomgeving
Doelstelling(en)	3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)
Indicator(en)	3.1.1. Toename woningen in goedkope/middeldure/dure sector, % goedkope nieuwe woningen en % senioren voor senioren 3.1.2 Toename woningvoorraad
Beslissingsbevoegd orgaan	Vaststelling bestemmingsplan: raad Zeggenschap in rechtspersonen: college via GBO BV
Overgedragen bevoegdheden	geen
Juridische vorm	Besloten vennootschap / commanditaire vennootschap
Bestuurlijk belang	Aandeelhouder en bestuurder van de beherende vennoten
Financieel belang	Deelneming in maatschappelijk kapitaal: €90.000 De gemeente heeft een lening verstrekt van inmiddels nog €0,9 miljoen via GBO BV aan GEM De Burgt II BV.
Contracteinde	Na afronding van woonwijk De Burgt.

Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Zorgen voor de verbetering van de kwaliteit van de volkshuisvesting en de gebouwde omgeving in brede zin. Doelstelling wordt nagestreefd door het verstrekken van leningen. Gemeente heeft via SVn lopen: - garantstelling Woningstichting Barneveld. - VROM Starterslening - Duurzaamheidslening
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	De startersregeling verandert per 1-01-2017, vanaf dan geldt een starterslening in combinatie met een combinatielening. Fiscale regelgeving schrijft dit voor. De Starterslening wordt een annuitair dalende lening waar een Combinatielening naast komt. Aflossing van de Starterslening vloeit vanaf dag één in de Combinatielening en voldoet zo aan de verplichte aflossingseis. Concreet betekent dit dat aanvragen van na 1 oktober 2016 al volgens deze nieuwe regels worden behandeld. De maandelijks lasten voor de koper wijzigen niet (er verandert alleen wat onder de motorkap). Gemeenten gaan geen groter risico lopen: SVn neemt bijv. de 10% eigen risico die NHG op de geldverstrekker verhaalt bij eventuele restschuld voor haar rekening. Het doel van de regeling blijft gelijk: starters op de koopwoningmarkt aan hun eerste koopwoning helpen, waarbij ze een steuntje in de rug krijgen omdat zij de eerste 3 jaar minder maandlasten hebben. Nieuw is ook dat de kopers (voortijdig) boetevrij mogen aflossen (geen minimumbedrag gesteld).
Risico's en weerstandsvermogen	Het risico dat we lopen is dat huishoudens hun lening niet kunnen aflossen. Het risico dat de leninghouder niet aflost dan wel geen rente betaalt is reëel. De eerste hypotheek en de Starterslening voldoen echter beide aan de voorwaarden van NHG. SVn betaalt de 10% eigen risico die NHG op de geldverstrekker verhaalt. Daarmee is de terugbetaling van de voorfinanciering van de gemeente gedekt.
Programma	3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)
Indicator(en)	3.1.1. Toename woningen in goedkope sector, % goedkope nieuwe woningen
Beslissingsbevoegd orgaan	Gemeenteraad
Overgedragen bevoegdheden	Toetsing financiële gegevens bij aanvragen om Starterslening Uitkeren van door gemeente toegewezen Starterslening.
Juridische vorm	Stichting
Bestuurlijk belang	Lidmaatschap van gemeente
Financieel belang	Het saldo van de uitstaande leningen is naar verwachting per eind 2016 totaal € 3,8 miljoen voor Starters- en Duurzaamheidsleningen, waarvan ruim € 3,4 miljoen voor circa 280 startersleningen. Garantstelling van € 1,0 miljoen voor Woningstichting Barneveld (stand augustus 2016)
Contracteinde	De overeenkomst is voor onbepaalde tijd. De opzegtermijn is 1 jaar, tenzij anders wordt overeengekomen.

Veluws Bosbrand Comité

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het voorkomen, beperken en bestrijden van bos- en natuurbranden op de Veluwe. Het verrichten van alle verdere werkzaamheden, die met het vorenstaande verband houden.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	
Risico's en weerstandsvermogen	Als er meer vluchten zijn ten gevolge van langere droogte met hoge indexwaarden, worden de meerkosten via de deelnemende gemeenten verrekend.
Programma	3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	3.2 Aantrekkelijke leefomgeving
Indicator(en)	3.2.1. Richtlijn operationele prestaties brandweer
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Stichtingsvorm vanuit overheidsbelang.
Bestuurlijk belang	Aansluiting via kanalen Veiligheids- en Gezondheidsregio Gelderland-Midden.
Financieel belang	De bijdrage in de exploitatielasten voor 2017 is opgenomen in de bijdrage van de VGGM.
Contracteinde	Er is geen contracteinde vastgesteld.

Regio de Vallei

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Door de oprichting van de Regio FoodValley is de regio De Vallei als intergemeentelijk samenwerkingsverband grotendeels overbodig geworden en zou kunnen worden opgeheven. De Regio De Vallei wordt in stand gehouden voor de afwikkeling van enkele portefeuilles die alleen de gemeenten betreffen, die bij deze gemeenschappelijke regeling betrokken zijn (de Gelderse gemeenten in de regio FoodValley). Nadat verschillende portefeuilles inmiddels zijn afgebouwd, resteren thans het aandelen bezit in de ARN (Afvalverwerking Regio Nijmegen) en het project externe veiligheid.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	De regio wordt nog uitsluitend in stand gehouden voor de contractuele verplichtingen van de 5 deelnemende gemeente in de regio De Vallei met betrekking tot de verwerking van huishoudelijk afval door ARN. Het bestuur beraadt zich op het handhaven van het aandeelhouderschap en op verlenging van het leveringscontract.
Risico's en weerstandsvermogen	Gelet op de beperkte taakstelling van de regionale samenwerking is het risico beperkt. De regio heeft een risicofonds van € 125.000.
Programma	3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	3.2 Aantrekkelijke leefomgeving
Indicator(en)	
Beslissingsbevoegd orgaan	College en raad
Overgedragen bevoegdheden	Ja, vaststelling bijdrage deelnemende gemeenten
Juridische vorm	Door raad ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging van college en raad in resp. DB en AB
Financieel belang	Bijdrage Barneveld 2017 aan Regio De Vallei €5.400
Contracteinde	Ultimo 2020. In de GR is voorzien in de mogelijkheid van uittreding. Daartoe moet het college een uittredingsplan opstellen en de regio moet worden gecompenseerd voor het nadeel dat de andere deelnemende gemeenten lijden door het uittreden van een lid. De raad moet het uittredingsplan goedkeuren.

Omgevingsdienst de Vallei

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	De Omgevingsdienst de Vallei (OddV) voert voor de gemeente de vergunningverlening, het toezicht en de handhaving op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht uit met als doel een veilige en gezonde fysieke leefomgeving.
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	Met ingang van 2017 zal de OddV gaan werken met een output gerichte financiering. Daarnaast wordt momenteel de Dienstverleningsovereenkomst OddV (DVO) geëvalueerd. Dit moet leiden tot een nieuwe DVO. Verder wordt in 2017 vooruit gekeken naar de komst en implicaties van de Omgevingswet. Deze belangrijke wijziging van de regelgeving binnen het taakveld van de OddV zal naar verwachting in 2019 in werking treden.
Risico's en weerstandsvermogen	Bij de oprichting van de OddV is gekozen om geen weerstandsvermogen op te nemen bij de inbreng door de latende organisaties, maar te bepalen dat de OddV zelf weerstandsvermogen opbouwt. Onvoorziene tegenvallers komen hiermee (cf. de afgesproken verdeelsleutel) ten laste van de opdrachtgevers.
Programma	3. Woon- en leefomgeving
Doelstelling(en)	3.2 Aantrekkelijke leefomgeving
Indicator(en)	n.v.t.
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Door college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in het bestuur (wethouder D. Dorrestijn)
Financieel belang	Bijdrage 2017 is € 3.104.200 (beleidstoevoegingen: € 338.000,-)

Contracteinde	In de Gemeenschappelijke Regeling OddV (GR) is opgenomen dat uittreding onder voorwaarden mogelijk is, op zijn vroegst 5 jaar na inwerkingtreding van de GR. De DVO is aangegaan voor een periode van 4 jaar en loopt af op 1 april 2017.
---------------	---

Muziektheater Barneveld

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Het beschikbaar stellen van de accommodatie voor culturele voorstellingen en evenementen
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	
Risico's en weerstandsvermogen	MTB BV heeft één huurder, te weten Schaffelaartheater BV. De exploitatie is afhankelijk van de financiële positie van de huurder.
Programma	3. Leefbaarheid
Doelstelling(en)	3.3 Adequate voorzieningen
Indicator(en)	Geen
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Besloten vennootschap
Bestuurlijk belang	Wethouder G. van den Hengel zit in de Raad van Bestuur
Financieel belang	Deelneming in geplaatst maatschappelijk kapitaal van € 7,2 miljoen. Het aandeel van de gemeente is 51,25%. De exploitatie van het theater is in handen van de Schaffelaartheater BV.
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Het aandelenkapitaal zou vervreemd kunnen worden. In dat geval dienen de aandelen eerst aan de medeaandeelhouders te worden aangeboden.

Regio FoodValley

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Een regio zijn, die de belangen en ontwikkelingskansen van het gebied in relatie tot de Agenda Food Valley 2020 krachtig onder de aandacht kan brengen van belangrijke spelers op diverse terreinen
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	Na vaststelling van de strategische agenda is inmiddels een uitvoeringsprogramma vastgesteld voor de periode 2016-2019. In 2017 zal een aantal van deze programmapunten worden uitgevoerd.
Risico's en weerstandsvermogen	De regio beschikt over een toereikende algemene reserve om eventueel risico's op te vangen.
Programma	4. Bestuur en interne dienstverlening
Doelstelling(en)	4.1 Bestuur
Indicator(en)	Geen
Beslissingsbevoegd orgaan	College
Overgedragen bevoegdheden	Geen
Juridische vorm	Door college ingesteld openbaar lichaam op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen
Bestuurlijk belang	Ja, vertegenwoordigd in het bestuur
Financieel belang	De bijdrage in 2017 bedraagt €163.406, op basis van een bedrag van € 2,95 per inwoner exclusief projecten (bijdrage verhoogd per 1 januari 2017).
Contracteinde	Het samenwerkingsverband is aangegaan voor onbepaalde tijd. In de GR is voorzien in de mogelijkheid van uittreding. Daartoe moet het college een uittredingsplan opstellen en de regio moet worden gecompenseerd voor het nadeel dat de andere deelnemende gemeenten lijden door het uittreden van een lid. De raad moet het uittredingsplan goedkeuren.

BNG Bank

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Lage tarieven, dividend en overige bancaire faciliteiten
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	De BNG zet in op duurzaamheid als belangrijk deel van haar strategie o.a. met de onlangs uitgegevens 8-jarige obligatielening van EUR 1 miljard ter financiering van de meest duurzame woningcorporaties. De directe gevolgen 'Brexit' zijn beperkt voor BNG Bank. Vrijwel direct nadat de uitslag van het Britse referendum bekend werd, zijn wereldwijd de groeiprognozes naar beneden bijgesteld. De toegang tot kort- en langlopende funding is niet in gevaar geweest en de door de bank te betalen opslagen voor krediet- en liquiditeitsrisico's zijn per saldo nauwelijks veranderd. Het resultaat financiële transacties zal ook in de nabije toekomst gevoelig blijven voor de politieke, economische en monetaire ontwikkelingen. Gezien de aanhoudende onzekerheden acht de bank het niet verantwoord een uitspraak te doen over de toekomstig verwachte nettowinsten.
Risico's en weerstandsvermogen	De afgelopen jaren heeft de BNG bank ingezet op versterking van de robuustheid van de balans en versterking van het weerstandsvermogen. BNG Bank gaat ervan uit door winstinhouding en de uitgifte van een hybride lening te kunnen voldoen aan de verwachte Europese minimumeis t.a.v. de zgn. leverage ratio van 3% per einde 2017 (2015: 2,1%). Keerzijde is dat de dividenduitkering op een lager niveau verwacht wordt dan voorheen.
Programma	4. Bestuur en interne dienstverlening
Doelstelling(en)	4.3 Algemene dekkingsmiddelen
Indicator(en)	n.v.t.
Beslissingsbevoegd orgaan	College van B&W
Overgedragen bevoegdheden	n.v.t.
Juridische vorm	Naamloze vennootschap
Bestuurlijk belang	Stemrecht door college
Financieel belang	24.570 aandelen van een totaal van 55.690.720 aandelen, i.c. 0,04%. Het te verwachten dividend in 2017 bedraagt € 25.000
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Onder voorwaarden zou het aandelenbezit vervreemd kunnen worden.

Alliander

Visie, meerjarig kader en doelstellingen	Zorgen voor een betrouwbaar en bestendig netwerk t.b.v. transport energie
Ontwikkelingen & beleidsvoornemens 2017	Alliander blijft mogelijkheden tot verdere schaalvergroting onderzoeken. Daarnaast zet Alliander in op modernisering van het netwerk om o.a. het gebruik van lokale energiebronnen (zonnepanelen, etc) en piekmomenten (opladen elektrisch vervoer) te kunnen opvangen.
Risico's en weerstandsvermogen	n.v.t.
Programma	4. Bestuur en interne dienstverlening
Doelstelling(en)	n.v.t.
Indicator(en)	n.v.t.
Beslissingsbevoegd orgaan	Raad
Overgedragen bevoegdheden	College treedt namens raad op bij aandeelhoudersvergaderingen e.d.
Juridische vorm	NV
Bestuurlijk belang	Ja via aandeelhouderschap
Financieel belang	557.962 aandelen in bezit. Het te verwachten dividend in 2017 bedraagt € 595.000 (waarvan een extra € 250.000 eenmalig als gevolg van uitwisseling van levergebieden met Enexis)
Contracteinde	Als aandeelhouder is er geen sprake van een gespecificeerde contractduur. Onder voorwaarden zou het aandelenbezit vervreemd kunnen worden.

Bijlagen

Bijlage 1. Reserves en voorzieningen

Overzicht reserves

Reserves	bedragen x € 1.000			
	Saldo 1-1-2017	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2017
Algemene reserve				
Reserve Algemene reserve	22.571	- 31	-	22.540
Totaal Algemene reserve	22.571	- 31	-	22.540
Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)				
Reserve Bovenformatieven	1	300	- 280	21
Reserve Co-financiering Food Valley	494	-	-	494
Reserve Egalisatiefonds riolering GRP	707	-	- 4	703
Reserve Evenementenhal	300	-	- 75	225
Reserve Parkeren	810	-	-	810
Reserve Sociaal Domein	5.887	-	-	5.887
Reserve precariobelasting	5.265	2.633	-	7.898
Totaal Bestemmings reserve (bestedingsfunctie)	13.464	2.933	- 359	16.037
Bestemmings reserve (inkomensfunctie)				
Reserve Nuon gelden (bespaarde rente)	7.979	-	-	7.979
Totaal Bestemmings reserve (inkomensfunctie)	7.979	-	-	7.979
Bestemmings reserve (lasten activa)				
Reserve Kapitaallasten	21.207	-	- 1.015	20.192
Totaal Bestemmings reserve (lasten activa)	21.207	-	- 1.015	20.192
Totaal	65.221	2.902	- 1.374	66.748

Overzicht voorzieningen

Voorzieningen	bedragen x € 1.000			
	Saldo 1-1-2017	Stortin- gen	Onttrek- kingen	Saldo 31-12-2017
Voorzieningen (egalisatie lasten)				
Voorziening Groot onderhoud wegen	450	2.833	- 2.800	483
Voorziening Onderhoud gemeentelijke gebouwen	2.111	2.145	- 1.702	2.554
Voorziening Onderhoud primair onderwijs	233	26	- 10	249
Voorziening ontwikkelingsfonds platteland	240	50	- 250	40
Totaal Voorzieningen (egalisatie lasten)	3.034	5.054	- 4.762	3.326
Voorzieningen (verplichting risicos)				
Voorziening De Burgt	1.494	-	-	1.494
Voorziening WAO	136	120	- 115	141
Voorziening Bovenwijkse investeringen	6.470	-	-	6.470
Totaal Voorzieningen (verplichting risicos)	8.100	120	- 115	8.105
Totaal	11.134	5.174	- 4.877	11.431

Bijlage 2. Beleidsvoevoegingen 2017-2020

Structurele beleidsvoevoegingen

Beleidsvoevoegingen Structureel	Beleidsvoevoegingen				Meerjarenraming			
	Termijn	Jaar	Investering		Jaren			
			bruto	netto	2017	2018	2019	2020

1. Participatie en ondersteuning			-	-	- 29	-	-	-
Versterking van de sociale samenhang in wijken en kernen	2016 / 2017		-	-	- 29	-	-	-
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid			13.145	6.194	-	- 154	- 152	-
Fietspad vanaf kruising Van Wijnbergenlaan tot Holzenbosch	20 2017		1.400	700	-	- 35	-	-
Bovenwijkse investeringen								
Slinger Harselaar Driehoek: wegvak 3	20 2016-2017		1.192	334	-	- 17	-	-
Spoorovergang + wegvak 4a + kruispunt/rotonde	20 2016-2017		1.723	724	-	- 36	-	-
Wegvak 4b + kruispunt/rotonde	20 2016-2017		880	440	-	- 22	-	-
OW Harselaar Zuid naar Baron van Nagelstraat : wegvak 6b	20 2019		101	72	-	-	-	-
Kruispunt A1 Noord, reconstructie	20 2016-2017		1.761	880	-	- 44	-	-
Kruispunt A1 Zuid, reconstructie	20 2016-2018		1.300	650	-	-	- 33	-
Kruispunt Energieweg, reconstructie	20 2016-2018		4.789	2.395	-	-	- 120	-
3. Woon- en leefomgeving			16.285	16.285	- 178	- 632	- 361	- 212
Huisvesting primair onderwijs 2017	40 2017		2.976	2.976	-	- 111	-	-
Huisvesting primair onderwijs 2018	40 2018		7.098	7.098	-	-	- 182	-
Huisvesting primair onderwijs 2019	40 2019		490	490	-	-	-	- 12
Huisvesting primair onderwijs 2020	40 2020		775	775	-	-	-	-
Gymlokaal Terschuur/zwartebroek	40 2018		987	987	-	-	- 23	-
Gymlokalen Van Lodenstein College	33 2020		2.376	2.376	-	-	-	-
Sportcomplex Norschoten								
Kunstgras voetbalveld sportcomplex Norschoten	20 2017		350	350	-	- 23	-	-
Uitbreiding SDVB 8 kleedruimten ipv renovatie	40 2017		829	829	- 13	- 9	-	-
Sportcomplex Roelenengweg Voorthuizen								
4e kunstgrasveld VVOP	20 2018		380	380	-	-	- 18	-
Sportcomplex Overbeek								
Parkeerplaatsen	20 2017		23	23	-	- 1	-	-
Dorpshuizen								
Dorpshuizen (Voorthuizen en Garderen)	20/40 2017		p.m.	p.m.	-	- 350	-	-
Speelruimtebeleidsplan		2019						- 62
Intensivering groot onderhoud wegen		2017-2023			- 138	- 138	- 138	- 138
Verbetering opkomsttijden brandweer		2017			- 27			-
4. Bestuur en interne dienstverlening			-	-	- 805	- 75	-	-
Versterking Foodvalley		2017			- 65			
e-Dienstverlening		2017			- 70			
(n) Garantiebanen		2017 - 2018			- 50	- 75		
(n) stelpost rondweg Barneveld-Oost					- 620			
Totaal structurele beleidstoelvoegingen			29.429	22.479	- 1.012	- 861	- 513	- 212

Incidentele beleidstoelvoegingen

bedragen x € 1.000

Beleidsstoelvoegingen Incidenteel	Beleidsstoelvoegingen				Meerjarenraming			
	Termijn	Jaar	Investering		Jaren			
			bruto	netto	2017	2018	2019	2020
1. Participatie en ondersteuning			-	-	-	-	-	-
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid			-	-	-	-	-	-
3. Woon- en leefomgeving			-	-	- 1.813	- 1.742	- 1.600	- 1.500
Intensivering groot onderhoud wegen		2017-2021	-	-	- 1.500	- 1.500	- 1.500	- 1.500
Stimuleringsbijdrage voor muziekverenigingen		2016 - 2017	-	-	- 6	-	-	-
Intensivering handhaving		2017-2018	-	-	- 142	- 142		
Speelruimtebeleidsplan		2017-2019	-	-	- 100	- 100	- 100	
Veiligheidsmonitor 2018		2017	-	-	- 35			
(n) Plan van aanpak luchtkwaliteit		2017	-	-	- 30	PM	PM	PM
4. Bestuur en interne dienstverlening			-	-	- 190	- 90	- 90	-
e-Dienstverlening		2017-2019	-	-	- 190	- 90	- 90	

Totaal incidentele beleidstoevoegingen			-	- 2.003	- 1.832	- 1.690	- 1.500
---	--	--	---	---------	---------	---------	---------

Bijlage 3. Berekening EMU-saldo

EMU saldo

		bedragen x € 1.000				
EMU-saldo		Begroting 2016	Begroting 2017	MJR 2018	MJR 2019	MJR 2020
1. (+)	Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.817	1.686	3.659	3.659	3.659
2. (+)	Afschrijvingen ten laste van de exploitatie	10.648	9.975	9.975	9.975	9.975
3. (+)	Bruto dotatie aan voorzieningen ten laste van de exploitatie	3.803	9.122	9.379	9.580	9.782
4. (-)	Investerings in (im)materiële vaste activa die op de balans worden geactiveerd	18.753	18.900	28.400	20.100	9.700
5. (+)	Ontvangen bijdragen van andere overheden, de Europese Unie en overigen in mindering gebracht op de onder post 4 bedoelde investeringen	-	-	-	-	-
6. (+)	Desinvesteringen in (im)materiële vaste activa: Opbrengsten uit desinvesteringen in (im)materiële vaste activa (tegen verkoopprijs)	-	-	-	-	-
7. (-)	Aankoop van grond en de uitgaven aan bouw-, woonrijp maken e.d.	89.613	15.100	9.800	6.900	4.400
8. (+)	Grondverkopen: Verkoopopbrengsten van grond (tegen verkoopprijs)	98.766	39.900	24.400	14.600	12.700
9. (-)	Betalings ten laste van de voorzieningen	2.333	7.893	8.724	8.679	9.132
10. (-)	Betalings die niet via de onder post 1 genoemde exploitatie lopen, maar rechtstreeks ten laste van de reserves (inclusief fondsen en dergelijke) worden gebracht en die nog niet vallen onder één van bovenstaande posten	-	-	-	-	-
11.	Verkoop van aandelen:					
11a.	Gaat u deelnemingen en aandelen verkopen? (ja/nee)	ja	nee	nee		
11b. (-)	Zo ja wat is bij verkoop de te verwachten boekwinst?	-	-	-	-	-
Berekend EMU-saldo		4.336	18.790	489	2.135	12.884

Bijlage 4. Overzicht programma's en producten

Programma 1

		bedragen x € 1.000		
		Begroting 2017		
		Lasten	Baten	Saldo
1. Participatie en ondersteuning				
<i>Saldo van baten en lasten</i>				
1.1 Zelfredzame inwoners		- 7.580	917	- 6.663
111 Lokaal onderwijsbeleid		- 2.736	792	- 1.944
6159	Lokaal onderwijs	4.3	3	- 26
6163	Leerlingenvervoer	4.3	11	- 1.171
6164	Uitvoeren van de leerplicht	4.3	49	- 151
6165	Onderwijsachterstanden	4.3	632	- 270
6168	Educatie en Beroepsopleiding	4.3	28	12
6178	Peuterspeelzaalwerk	4.3	69	- 338
112 Reïntegratie		- 748	20	- 728
6140	Stimulering werkgelegenheid	6.5	- 47	- 47
6143	Re-integratie	6.5	20	- 681
113 Maatschappelijke zorg		- 4.096	105	- 3.991
6147	Maatschappelijke dienstverlening	6.1	105	- 625
6149	Ondersteuning vrijwilligerswerk en mantelzorg	6.1	- 576	- 576
6146	Maatschappelijk Werk	6.1	- 992	- 992

6148 Welzijnswerk inwoners met beperkingen	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 1.772		- 1.772
6227 Schulddienstverlening	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 26		- 26
1.2 Sociale en vitale samenleving		- 4.997	10	- 4.987
121 Sportstimulering		- 72		- 72
6169 Sportbeleid en stimulering	5.1 Sportbeleid en activering	- 72		- 72
122 Sociaal-cultureel werk		- 1.100	10	- 1.090
6144 Sociaal-cultureel werk	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 389	10	- 379
6179 Jeugd- en jongerenwerk	5.1 Sportbeleid en activering	- 709		- 709
6183 Wijkverenigingen	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 2		- 2
123 Volksgezondheid en preventie		- 3.826		- 3.826
6150 Volksgezondheid	7.1 Volksgezondheid	- 813		- 813
6180 Jeugdgezondheidszorg	7.1 Volksgezondheid	- 1.029		- 1.029
6181 Preventief jeugdbeleid	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	- 1.859		- 1.859
6215 Lokaal team jeugd	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	- 124		- 124
1.3 Gemeentelijk vangnet		- 31.427	10.215	- 21.213
131 Inkomensvoorziening		- 11.575	9.790	- 1.786
6137 Bijstandsverlening	6.3 Inkomensregelingen	- 10.254	9.201	- 1.053
6138 Bijstandverlening aan zelfstandigen	6.3 Inkomensregelingen	- 657	584	- 73
6139 Bijzondere bijstand & minimaregelingen	6.3 Inkomensregelingen	- 665	5	- 660
132 Voorzieningen inwoners met beperking		- 19.852	425	- 19.427
6142 WRV voorzieningen	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 1.412	25	- 1.387
6145 Sociale werkvoorziening	6.4 Begeleide participatie	- 2.654		- 2.654
6217 Jeugd curatief ZIN	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	- 9.560		- 9.560
6212 Wmo vangnetvoorziening pgb	6.71 Maatwerkdienstverlening 18+	- 532		- 532
6213 Wmo vangnetvoorziening natura	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- 4.130		- 4.130
6214 Eigen bijdrage vangnetvoorzieningen	6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)		400	400
6216 Jeugd vangnetvoorziening PGB	6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	- 1.565		- 1.565
Saldo van baten en lasten		- 44.004	11.142	- 32.862
Resultaat		- 44.004	11.142	- 32.862

Programma 2

		bedragen x € 1.000		
		Begroting 2017		
		Lasten	Baten	Saldo
2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid				
Saldo van baten en lasten				
2.1 Aantrekkelijk ondernemingsklimaat		- 789		- 789
211 Promotie economie		- 789		- 789
6008 Bevordering toerisme	3.4 Economische promotie	- 119		- 119
6012 Promotie economische bedrijvigheid	3.4 Economische promotie	- 670		- 670
2.2 Uitbreidings- en vestigingsmogelijkheden		- 201	63	- 138
221 Economisch structuurbeleid		- 201	63	- 138
6092 Evenementen/volksfeesten	3.4 Economische promotie	- 36	7	- 29
6114 Warenmarkten	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 58		- 58
6115 Exploitatie markthal	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 107		- 107
6116 Opbrengsten warenmarkt	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen		56	56
2.3 Bereikbaarheid		- 2.114	1.250	- 864
231 Verkeer		- 1.566	31	- 1.535
6058 Verkeer beleid en maatregelen	2.1 Verkeer en vervoer	- 1.566	31	- 1.535
232 Parkeren		- 548	1.219	671
6013 Parkeertoezicht	1.2 Openbare orde en veiligheid	- 110		- 110
6015 Opbrengst parkeerboetes	0.63 Parkeerbelasting		156	156
6059 Parkeren Transferium	2.2 Parkeren	- 121		- 121
6061 Parkeren	2.2 Parkeren	- 318		- 318
6062 Opbrengst parkeergelden	0.63 Parkeerbelasting		1.063	1.063
Saldo van baten en lasten		- 3.104	1.313	- 1.791
Resultaat		- 3.104	1.313	- 1.791

Programma 3

		bedragen x € 1.000		
		Begroting 2017		
		Lasten	Baten	Saldo
3. Woon- en leefomgeving				
Saldo van baten en lasten				
3.1 Woningen (kwantitatief en kwalitatief)		- 196	9	- 188

311 Volkshuisvesting			- 196	9	- 188
6069 Volkshuisvesting	8.3 Wonen en bouwen		- 122		- 122
6141 Huisvesting statushouders	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie		- 53		- 53
6151 Urgentiecommissie woningzoekenden Barneveld	8.3 Wonen en bouwen		- 21	9	- 12
3.2 Aantrekkelijke leefomgeving			- 26.674	13.456	- 13.218
321 Veiligheid			- 4.700	257	- 4.442
6010 Uitvoering bijzondere wetten	1.2 Openbare orde en veiligheid		- 140	86	- 54
6044 Regionale aangelegenheden	1.2 Openbare orde en veiligheid		- 3.435	140	- 3.295
6045 AED netwerk	1.2 Openbare orde en veiligheid		- 6		- 6
6049 Beheer en onderhoud gebouw brandweer	1.2 Openbare orde en veiligheid		- 383		- 383
6011 Veiligheid en toezicht	1.2 Openbare orde en veiligheid		- 736	31	- 705
322 Groen			- 2.914	8	- 2.906
6074 Groen algemeen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreat		- 505	3	- 502
6075 Bomen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreat		- 411	5	- 405
6076 Beplanting	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreat		- 1.327		- 1.327
6089 Straatmeubilair	2.1 Verkeer en vervoer		- 57		- 57
6101 Wijkbeheer	2.1 Verkeer en vervoer		- 39		- 39
6129 Gazon	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreat		- 140		- 140
6130 Ruw gras en bermen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreat		- 435		- 435
323 Begraven			- 706	761	55
6052 Uitvaartcentrum	7.5 Begraafplaatsen en crematoria		- 50	62	12
6078 Opbrengsten grafrechten	7.5 Begraafplaatsen en crematoria			699	699
6080 Kosten begraafplaatsen	7.5 Begraafplaatsen en crematoria		- 594		- 594
6125 Tractie begraafplaatsen	7.5 Begraafplaatsen en crematoria		- 62		- 62
324 Afvalinzameling en -verwerking			- 4.088	5.796	1.708
6102 Afval algemeen	7.3 Afval		- 772		- 772
6104 Restafval	7.3 Afval		- 1.431		- 1.431
6105 Groente-, fruit- en tuinafval	7.3 Afval		- 300		- 300
6106 Grofvuil	7.3 Afval		- 10	2	- 9
6107 Glas	7.3 Afval		- 6	15	9
6108 Textiel	7.3 Afval			15	15
6109 Regeling inzameling oud papier	7.3 Afval		- 153	200	47
6110 Wit- en bruingoed en oud ijzer	7.3 Afval			35	35
6111 Klein chemisch afval	7.3 Afval		- 23	18	- 5
6112 Milieustraat	7.3 Afval		- 467		- 467
6117 Opbrengst afvalstoffenheffing	7.3 Afval		- 130	5.225	5.095
6118 Inzameling kunststof verpakkingsmateriaal	7.3 Afval		- 155	286	131
6121 Garage en wagenpark	7.3 Afval		- 211		- 211
6122 Tractie afvalverwerking	7.3 Afval		- 432		- 432
325 Riolering & water			- 2.861	4.143	1.282
6060 Beleid Riolering en Water	7.2 Riolering		- 291		- 291
6077 Sloten, vijvers en watergangen	7.2 Riolering		- 194		- 194
6093 Rioolonderhoud	7.2 Riolering		- 1.715		- 1.715
6094 Rioolaansluitingen	7.2 Riolering		- 35	24	- 11
6095 Drukriolering	7.2 Riolering		- 513		- 513
6096 Riolering algemeen	7.2 Riolering		- 18	1	- 17
6100 Opbrengst rioolheffing	7.2 Riolering			4.118	4.118
6124 Tractie riool	7.2 Riolering		- 96		- 96
326 Milieu & ruimtelijke ordening			- 5.611	2.434	- 3.176
6057 Landmeten	8.1 Ruimtelijke ordening		- 101	3	- 99
6065 Vergunningen Wabo	8.3 Wonen en bouwen		- 3.281	50	- 3.231
6067 Leges vergunningen wabo	8.3 Wonen en bouwen			1.697	1.697
6068 Algemeen milieubeleid	7.4 Milieubeheer		- 442		- 442
6070 Bezwaar en beroep omgevingsrecht	8.3 Wonen en bouwen		- 177		- 177
6071 Juridische handhaving omgevingsrecht	8.1 Ruimtelijke ordening		- 20		- 20
6072 Bestemmingsplannen	8.1 Ruimtelijke ordening		- 1.559	685	- 874
6113 Bestrijding ongedierte	7.4 Milieubeheer		- 30		- 30
327 Wegen			- 5.081	57	- 5.025
6081 Openbare verlichting	2.1 Verkeer en vervoer		- 536	46	- 490
6082 Asfaltverharding	2.1 Verkeer en vervoer		- 3.225	1	- 3.224
6083 Betonverharding	2.1 Verkeer en vervoer		- 29		- 29
6084 Onverhard	2.1 Verkeer en vervoer		- 17		- 17
6086 Bruggen, duikers en overkluizingen	2.1 Verkeer en vervoer		- 141		- 141
6088 Verkeersmeubilair	2.1 Verkeer en vervoer		- 246	5	- 240
6090 Verkeersregelinstallaties	2.1 Verkeer en vervoer		- 34		- 34
6098 Gladheidsbestrijding	2.1 Verkeer en vervoer		- 172	5	- 167
6128 Tractie wegen	2.1 Verkeer en vervoer		- 225		- 225
6134 Belijning en figuratie	2.1 Verkeer en vervoer		- 71		- 71
6135 Bermverharding	2.1 Verkeer en vervoer		- 58		- 58
6136 Elementverharding	2.1 Verkeer en vervoer		- 328		- 328
328 Reiniging en vuilbeheersing			- 714		- 714
6097 Straatreiniging	2.1 Verkeer en vervoer		- 390		- 390
6099 Onkruidbeheersing	2.1 Verkeer en vervoer		- 180		- 180

6123 Tractie straatreiniging	2.1 Verkeer en vervoer	- 144		- 144
3.3 Adequate voorzieningen		- 14.695	3.768	- 10.928
331 Publiekszaken		- 1.055	1.054	- 1
6193 Gegevensbeheer bevolking	0.2 Burgerzaken	- 179		- 179
6194 Naturalisatie	0.2 Burgerzaken	- 26	28	2
6195 Verkiezingen	0.2 Burgerzaken	- 116		- 116
6196 Burgerlijke stand	0.2 Burgerzaken	- 110	153	44
6197 Dienstverlening	0.2 Burgerzaken	- 625		- 625
6198 Leges Dienstverlening	0.2 Burgerzaken		873	873
332 Huisvesting onderwijs		- 4.063	289	- 3.774
6158 Huisvesting openbaar basisonderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	- 51		- 51
6160 Huisvesting bijzonder basisonderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	- 1.635	149	- 1.486
6161 Huisvesting bijzonder speciaal onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	- 509	22	- 488
6162 Huisvesting bijzonder voortgezet onderwijs	4.2 Onderwijshuisvesting	- 1.596		- 1.596
6166 Gymlokalen, sportzalen en sporthallen	4.2 Onderwijshuisvesting	- 97		- 97
6185 Exploitatie scholencomplex valkhof	4.2 Onderwijshuisvesting	- 71	61	- 11
6186 Exploitatie scholencomplex Lijsterhof	4.2 Onderwijshuisvesting	- 67	10	- 57
6187 Exploitatie scholencomplex Norschoten	4.2 Onderwijshuisvesting	- 23	33	10
6190 Noodlokalencomplex De Burgt	4.2 Onderwijshuisvesting	- 13	15	2
333 Bibliotheek		- 940	40	- 900
6154 Bibliotheek	5.6 Media	- 940	40	- 900
334 Kunst en cultuur		- 2.163	197	- 1.967
6040 Gemeentearchief	5.4 Musea	- 217	0	- 216
6064 Cultureel erfgoed	5.5 Cultureel erfgoed	- 187		- 187
6155 Cultuur	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	- 643		- 643
6156 Museum Nairac	5.4 Musea	- 390	100	- 290
6157 Muziekschool	5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en	- 688	96	- 592
6204 Kerktoren	5.5 Cultureel erfgoed	- 38		- 38
335 Sportaccommodaties		- 5.569	2.119	- 3.450
6127 Tractie openbaar groen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreat	- 146		- 146
6133 Tractie sportcomplexen	5.2 Sportaccommodaties	- 76		- 76
6171 Sportcomplexen	5.2 Sportaccommodaties	- 1.091	109	- 982
6172 Natuurgras sportvelden	5.2 Sportaccommodaties	- 173		- 173
6174 Buitenzwembaden	5.2 Sportaccommodaties	- 5		- 5
6175 Zwembad Veluwehal	5.2 Sportaccommodaties	- 4		- 4
6131 Kunstgras sportvelden	5.2 Sportaccommodaties	- 5		- 5
6222 Exploitatie zwembaden en binnensportaccommodaties	5.2 Sportaccommodaties	- 4.069	2.011	- 2.059
336 Overige accommodaties		- 452	69	- 383
6176 Wijkgebouwen	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 77	19	- 58
6182 Gebouwen voor sociaal cultureel werk	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 40	15	- 26
6205 Dorpshuis 't Trefpunt	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 142	25	- 116
6167 Jongerencentrum Villa'29	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 194	10	- 183
337 Speelvoorzieningen		- 454		- 454
6079 Speelvoorzieningen	5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreat	- 454		- 454
Saldo van baten en lasten		- 41.566	17.232	- 24.334
Resultaat		- 41.566	17.232	- 24.334

Programma 4

bedragen x € 1.000			
4. Bestuur en interne dienstverlening	Begroting 2017		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
4.1 Bestuur	- 1.975	218	- 1.757
411 Raad	- 933	218	- 715
6002 Raad	0.1 Bestuur		- 766
6005 Rekenkamercommissie	0.1 Bestuur	218	51
412 B&W	- 804		- 804
6003 B&W	0.1 Bestuur		- 780
6006 Millenniumdoelen	0.1 Bestuur		- 24
413 Bestuurlijke samenwerking	- 239		- 239
6007 Bestuurlijke samenwerking	0.1 Bestuur		- 239
4.2 Interne dienstverlening	- 15.631	1.414	- 14.218
421 Beheer overige eigen gebouwen en gronden	- 472	617	144
6054 Overige eigendommen (btw belast)	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		- 381
6203 Overige eigendommen (100% BCF)	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		- 30
6051 Snippergroen en volkstuinten	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	129	68

422 Ondersteuning organisatie		- 15.159	797	- 14.362
6001 Directie	0.4 Overhead	- 440		- 440
6009 Communicatie	0.4 Overhead	- 378	2	- 376
6033 Financiële economische dienstverlening	0.4 Overhead	- 1.276		- 1.276
6036 Gezondheidsmanagement	0.4 Overhead	- 120		- 120
6037 Personeel- en organisatorische ondersteuning	0.4 Overhead	- 1.186	3	- 1.183
6038 I&A beheer	0.4 Overhead	- 3.784	53	- 3.731
6041 Catering	0.4 Overhead	- 396	83	- 313
6042 Kosten gemeentehuis	0.4 Overhead	- 927	100	- 827
6043 Overige facilitaire dienstverlening	0.4 Overhead	- 1.825	18	- 1.807
6063 Afdeling V&I	0.4 Overhead	- 987		- 987
6119 Afdeling BOR	0.4 Overhead	- 438	21	- 417
6120 Gemeentewerf	0.4 Overhead	- 252	1	- 251
6126 Tractie BOR	0.4 Overhead	- 15		- 15
6132 Tractie algemeen	0.4 Overhead	- 35		- 35
6206 Hulpverleningscentrum	1.2 Openbare orde en veiligheid	- 248	341	93
6211 WW uitkeringen en bovenformatieven	0.8 Overige baten en lasten	- 391		- 391
6223 Bedrijfsvoering algemeen	0.4 Overhead	- 82		- 82
6016 Bestuur en Dienstverlening	0.4 Overhead	- 911	101	- 810
6073 Afdeling RO	0.4 Overhead	- 323		- 323
6153 Afdeling Sociaal Domein	0.4 Overhead	- 1.026	75	- 951
6199 Team Publiekszaken	0.4 Overhead	- 117		- 117
4.3 Algemene dekkingsmiddelen		- 4.596	81.566	76.970
431 Treasury		- 3.264	1.651	- 1.613
6018 Beleggingen	0.5 Treasury	- 5	620	615
6032 Financiering	0.5 Treasury	- 3.259	1.031	- 2.228
432 Belastingen		- 1.142	16.557	15.415
6019 Kosten belastingen	0.64 Belastingen overig	- 735	75	- 660
6026 Opbrengst hondenbelasting	0.64 Belastingen overig		174	174
6027 Opbrengst toeristenbelasting	3.4 Economische promotie		451	451
6028 Opbrengst forensenbelasting	3.4 Economische promotie		916	916
6029 Opbrengst reclamebelasting	0.64 Belastingen overig		120	120
6221 Precariobelasting	0.64 Belastingen overig		4.033	4.033
6224 Gemeentelijke samenwerking BGT-BSLW	0.4 Overhead	- 407	187	- 221
6225 Opbrengst OZB woningen	0.61 OZB woningen		6.235	6.235
6226 Opbrengst OZB niet woningen	0.62 OZB niet-woningen		4.367	4.367
433 Algemene uitkering			63.265	63.265
6020 Algemene uitkeringen	0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeente		63.265	63.265
434 Overige baten en lasten		- 1.123		- 1.123
6022 Stelposten	0.8 Overige baten en lasten	- 1.367		- 1.367
6207 Taakstelling bezuinigingen lopend boekjaar	0.8 Overige baten en lasten	244		244
436 Werken voor derden		933	94	1.026
6014 Huisuitzettingen	8.3 Wonen en bouwen	- 5	5	- 0
6091 Aanleg kabels en leidingen	2.1 Verkeer en vervoer	- 90	89	- 2
6210 Kosten ten behoeve van investeringen	0.4 Overhead	369		369
6056 Salariskosten grondexploitaties	0.4 Overhead	660		660
Saldo van baten en lasten		- 22.202	83.198	60.996
Mutatie reserves		- 2.902	1.374	- 1.528
Resultaat		- 25.104	84.572	59.468

Bijlage 5. Kerngegevens & indicatoren

Overzicht kerngegevens

Kerngegevens	Werkelijk 2015	Raming 2016	Raming 2017	In maand- rapportage
1. Participatie en ondersteuning				
Unieke ontvangers vangnetvoorziening Participatiewet				
• IOAW	19	16	25	
• IOAZ	1	1	1	
• WWB	434	500	697	
• Totaal	454	517	723	ja
Unieke ontvangers vangnetvoorziening Jeugd	1.060	1.060	1.700	ja
Unieke ontvangers vangnetvoorziening WMO	1.800	1.800	1.800	ja

Leerlingen in het reguliere voortgezet onderwijs	5.155	5.173	5.130	
3. Woon- en leefomgeving				
• Gebruikte hoeveelheid energie (kwh) * 1)	1.590.551	1.904.268	1.581.300	
• Oppervlakte (ha)	17.595	17.595	17.595	
• Aantal woonruimten	25.767	26.474	26.874	
• Oppervlakte verharde wegen (miljoen m2)	3,41	3,52	3,60	
• Lengte vrij verval riolering (km)	359,9	368,1	375,1	
4. Bestuur en interne dienstverlening				
Aantal inwoners	55.441	56.200	56.700	ja
• 0 - 19 jaar	16.206	16.428	16.524	
• 20 - 64 jaar	30.485	30.902	31.185	
• 65 jaar en ouder	8.750	8.870	8.991	

Overige gegevens maandrapportage

Overige gegevens maandrapportage

Daarnaast worden de volgende gegevens in de maandrapportage opgenomen. Deze maken geen deel uit van de ramingen in de begroting. Wel maken prognoses t.a.v. te verkopen grond deel uit van de grexen, waarover in de maandrapportage wordt gerapporteerd.

De aangekochte grond wordt onder programma 3 gerapporteerd. Hier wordt namelijk geen onderscheid gemaakt naar waar de grond voor gebruikt gaat worden (bedrijven of woningen/scholen).

1. Participatie en ondersteuning

Participatie

Gesprekken (cumulatief aantal)
 % Gesprekken dat niet tot Aanvraag leidt (cumulatief aantal)
 Bezwaren (cumulatief aantal)
 Unieke ontvangers vangnetvoorziening (cumulatief aantal)

Jeugd

Gesprekken (cumulatief aantal)
 % Gesprekken dat niet tot Aanvraag leidt (cumulatief aantal)
 Bezwaren (cumulatief aantal)

Wmo

Gesprekken (cumulatief aantal)
 % Gesprekken dat niet tot Aanvraag leidt (cumulatief aantal)
 Bezwaren (cumulatief aantal)

2. Bedrijvigheid en bereikbaarheid

Werkloosheidscijfer (niet werkende werkzoekenden)
 Verkochte m2 grond (niet geleverd)
 Verkochte en geleverde m2 grond
 Intern geleverde m2 grond

3. Woon- en leefomgeving

Verkochte grond (niet geleverd)
 Verkochte en geleverde grond
 Intern geleverde m2 grond
 Aangekochte m2 grond
 Aangekochte en geleverde m2 grond
 Verkochte m2 tuingrond

Indicatoren

Vanaf deze programma nemen wij een directe link op naar het portaal 'waar staat je gemeente'. Met behulp van deze link kunt u de vaste set aan indicatoren raadplegen.

Dashboard BBV - waarstaatjegemeente.nl